

JÁN ŠIMONI

FESTIVAL SLOVENSKEJ
HUDOBNEJ TVORBY

ZLATÝ
KLÚČ 1970 – 1998

SLOVÁ NA ÚVOD

Pri príležitosti organizovania XXV. ročníka festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč v roku 2005, ktorý bol vlastne retrospektívou tanečných skladieb z minulých ročníkov, vydaná bola publikácia pod názvom *XXV. festival slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč Selenča 2005*. Autormi uvedenej knižočky sú Anna Dudášová a Ján Šimoni. V nej sú uvedené názvy všetkých skladieb predvedených v rôznych žánroch na verejných koncertoch festivalu od roku 1970 do roku 1998, kedy sa festival posledný raz organizoval pod týmto názvom vo všetkých žánroch. Okrem názvov skladieb uvedené sú mená autorov hudby, textu, upravovateľov a interpretov. Taktiež sú uvedené dátumy a miesta organizovania festivalu, mená členov odborných porôt, počet a druh udelených cien s názvami skladieb, ktoré ich získali. Uvedené sú aj orchestre, ktoré sprevádzali spevákov, a mená dirigentov orchestrov. Sú tu aj príspevky jednotlivých autorov, poväčšine v skrátenej forme a nakoniec časť s fotografiami. Do publikácie sa vkradli aj niektoré chyby a nedopatrenia, hoci sa autori snažili, aby k tomu nedošlo.

Táto publikácia priamo nadväzuje na už spomenutú z roku 2005 a má za cieľ širšie ozrejniť problematiku organizovania tohto nášho najvýznamnejšieho slovenského hudobného festivalu. Bol som aktívnym účastníkom v prípravách a zrode tohto podujatia od roku 1970 a kontinuálne až po rok 1998. Tu sa však moja aktívna účasť v organizácii festivalu nekončí. Účinkoval som v organizovaní XXV. ročníka festivalu a potom som sa ešte zapojoval do príprav festivalu populárnej hudby v Selenči do roku 2007.

Ako dlhoročný predseda organizačného výboru festivalu, ktorý sa končiac rokom 1998 organizoval pod rôznymi názvami, zachoval som bohatú dokumentáciu o každom ročníku festivalu, ktorá nie je obsiahnutá v spomenutej publikácii. K tej dokumentácii treba pridať články a texty uverejnené po každom ročníku v týždenníku Hlas ľudu, ktoré napísali rôzni autori. Cítil som priam mravnú zodpovednosť zmieniť sa v tejto publikácii o ľuďoch, ktorí sa naplno angažovali okolo festivalu v priebehu toľkých rokov. Mnohí z nich

už nie sú medzi nami. Boli to ľudia z rôznych odborov, ľudia na rôznych postoch, ochotníci, podporovatelia a všetci tí, ktorí boli ochotní štedro priložiť svoju nápomocnú ruku k rozvoju festivalu. K tomu treba pridať naše inštitúcie, ustanovizne, združenia, organizácie a asociácie, ktoré napomáhali organizáciu a realizáciu tohto hudobného podujatia – niektoré z nich podstatne a kontinuálne. Výsledky takej úpornej práce a spolupráce, trvajúcej toľko rokov, často vo veľmi nepriaznivých podmienkach, sa ukázali v konkrétnej forme a v plnom svetle. Hudobná klenotnica Slovákov žijúcich v týchto končinách je obohatená, a aj ďalej sa obohacuje, o veľký počet kvalitných skladieb rôznych žánrov. Tie skladby sú nám veľmi blízke, lebo sú dielom našich ľudí žijúcich v týchto krajoch a v týchto podmienkach. Bolo potrebné veľa úsilia, vytrvalosti, zhovievavosti, vynaliezavosti a dobrej vôle, aby sme sa k tomu dopracovali. Spomenutá hudobná klenotnica má nedoceniteľný význam pre slovenskú, ale aj neslovenskú komunitu v týchto končinách. Okrem autorov, príslušníkov slovenského národnostného spoločenstva, stretáme aj mená autorov príslušníkov inorečových národov a národnostných spoločenstiev, s ktorými žijeme v zhode a vzájomne spolupracujeme. Tým tento festival prispieval a prispieva k rozvoju vzájomnej tolerantnosti v oblasti hudby, ale i kultúry všeobecne. Taktiež prispieval k rozvoju vlastnej sebaúcty, ale i úcty voči kultúrnym hodnotám iných, a to veľmi konkrétne v oblasti, ktorá má pre nás nesmierny význam.

V tejto publikácii sa neuvádzajú názvy piesní, mená autorov (až na výnimky), upravovateľov a interpretov. Spresnené sú údaje o počte skladieb z jednotlivých žánrov, zložení odborných porôt, udeľených cenách a niektoré iné momenty. Mená sa uvádzajú len tam, kde to bolo nevyhnutné. Tiež sú uvedené mená autorov hudby a počet skladieb v jednotlivých žánroch, fotografie a niektoré údaje o ľuďoch, ktorí sa najviac pričinili o úspešnú organizáciu festivalu. Sú tu aj fotografie účastníkov z niektorých ročníkov.

ZROD, RAST A DOSPIEVANIE FESTIVALU

Festival slovenskej hudobnej tvorby Zlatý klúč v tomto roku 2020 oslávil 50 rokov od svojho založenia. Vznikol roku 1970 v Selenči a prvý koncert odznel 18. októbra 1970. Zakladateľom festivalu bol Kultúrno-osvetový spolok, ktorý bol neskoršie premenovaný na Kultúrno-umelecký spolok (v ďalšom texte KUS) Jána Kollára v Selenči a iniciátorom jeho založenia bol Ján Nosál, náš známy hudobný dejateľ.

S Jánom Nosálom som spolupracoval od začiatku sedemdesiatych rokov v rámci vtedajšej mládežníckej organizácie. Bol žiakom Učiteľskej školy v Sombore a ja som bol žiakom Učiteľskej školy v Petrovci. Založili sme mládežnícky orchester a organizovali kultúrno-umelecké programy. Bolo to obdobie romantiky programov tohto typu a robili sme to s veľkým entuziazmom.

V roku 1962 sme založili mládežnícky festival pod názvom *Selenča v znamení mladosti*. Ján Nosál mal na starosti hudobnú časť a ja organizačnú. Podľa mienky nášho kronikára Janka Čérneho, tento festival bol jeden z najkvalitnejších mládežníckych festivalov. Po odchode Jána Nosála na štúdium hudby do Sarajeva a potom na prácu v iných prostrediach, hudobnú, a v dobrej miere aj organizačnú časť uvedeného festivalu som mal na starosti ja.

Po návrate Jána Nosála do Selenče roku 1969 sme po vzájomnej diskusii prišli k záveru, že keď ide o festival *Selenča v znamení mladosti*, treba niečo zmeniť. Každý rok sa čoraz častejšie opakovali tie isté piesne a interpreti boli čoraz slabší. Okrem toho, v tom čase boli v zábehu aj hudobné podujatia podobného rázu – Stretnutie v pivnickom poli a Májové stretnutie v Kysáči. Z tých a iných dôvodov bolo potrebné v Selenči zorganizovať niečo nové. Vedeli sme, že po slovenských prostrediach pôsobia hudobníci, ktorí tvoria nové piesne inšpirované ľudovou hudbou. Ján Nosál inicioval návrh, aby sme zor-

ganizovali festival, na ktorom by sa verejne predviedli také skladby. Festival by mal súťažný charakter. Jeho návrh bol prijatý a KUS Jána Kollára v Selenči sa stal zakladateľom tohto festivalu, ktorý bol pomenovaný *Festival novokomponovaných slovenských piesní na ľudovú nôtu*. Celý projekt bol veľmi náročný. Okrem organizačných otázok bolo potrebné vyhľadať autorov hudby a textu. Často sa muselo cestovať s magnetofónom za autormi piesní, aby sme na pás nahrali ich piesne, ktoré sa potom notovo zapisovali. Podobne to bolo aj s textami.

I. ročník – 1970

SELENČA

V roku 1970 bol posledný raz zorganizovaný koncert festivalu *Selenča v znamení mladosti*. Pod patronátom Obecného spoločenstva kultúry z Báču 18. októbra 1970, v rámci osláv oslobodenia osady, bol organizovaný prvý koncert *Festivalu novokomponovaných slovenských piesní na ľudovú nôtu Selenča, 70*. Súbeh pre novokomponované piesne bol vypísaný v 37. čísle Hlasu ľudu v roku 1970. I keď lehota pre zasielanie prác bola pomerne krátka, komisia pre výber piesní, ktorej predsedom bol Ján Nosál, prednášateľ hudobnej kultúry na ZŠ Jána Kollára v Selenči, prijala 24 skladieb dvanástich autorov, čo bolo nad očakávanie. Z týchto skladieb komisia vybrala 11 najkvalitnejších, ktoré boli predvedené na verejnom koncerte. Názvy skladieb sú uvedené v spomenutej osobitnej publikácii, vydané roku 2005. Autormi vybraných skladieb boli: hudba a text Samuel Kováč st.; hudba Michal Činčurák, text Michal Chrček; hudba a text Michal Poničan; hudba a text Gustáv Babiak; hudba a text Michal Labát; hudba a text Ján Ďurica; hudba a text Ján Petráš; hudba Vladimír Bartoš, text Samuel Fekete; hudba a text Ján Lomen. Piesne spievali našej verejnosti už dobre známi speváci: Ján Rajčan, Pavel Pixiades, Anna Babiaková, Gustáv Babiak, Ondrej Čáni a Michal Labát. Spevákov sprevádzal ľudový orchester pozostávajúci z muzikantov zo štyroch osád, a to: „predník“ orchestra Juraj Nemček, huslista

z Kovačice, Ján Ober, huslista zo Selenče, Ján Ďurica, huslista a cimbalista z Hložian, Gustáv Babiak, klarinetista z Báčskej Palanky, Jozef Malina, husľová kontra zo Selenče a Štefan Kočonda, kontrabasista zo Selenče. Úpravy skladieb urobili Ján Ďurica a Ján Nosál; boli veľmi jednoduché, ale inakšie ani nemohli byť, lebo spevákov sprevádzal ochotnícky ľudový orchester. Sprievod bol však, za daných okolností, celkom uspokojujúci. Moderátormi na tomto prvom verejnom koncerte boli Pavel Lukáč, odborný učiteľ na ZŠ Jána Kollára a Ján Čapeľa, zamestnanec v miestnej kancelárii, známy divadelný ochotník a dopisovateľ Hlasu ľudu.

Posudzovaciú komisiu tvorili: Ján Nosál a Jaroslav Vojtechovský, známy hudobník. Porotu tvorilo obecnstvo. Po predvedení všetkých jedenástich piesní obecnstvo, prostredníctvom hlasovacích lístkov, udelilo 3 ceny. Prvú cenu získala skladba *Sklamanie* autorskej dvojice Michal Činčurák, hudba a Michal Chrček, text. Druhú cenu získala skladba *Spoznanie* autorskej dvojice Michal Činčurák a Gustáv Babiak, kým tretiu cenu získala skladba *Chcel som sa naučiť štyri remeslá* autora Michala Poničana. Novinovo-vydavateľský a tlačiarenský podnik (ďalej NVTPO) Obzor a redakcia Hlasu ľudu, prostredníctvom svojej komisie pozostávajúcej z novinárov a literárnych pracovníkov, udelili cenu za najkvalitnejší text autorovi Samuelovi Kováčovi st., odbornému učiteľovi hudobnej kultúry.

Asi 300 divákov zo Selenče a okolitých osád malo možnosť sledovať toto jedinečné podujatie, prvé tohto druhu v hudobnom a kultúrnom živote juhoslovanských Slovákov.

Festival finančne podporilo Obecné spoločenstvo kultúry v Báči, Zväz hudobných spolkov a organizácií Vojvodiny, Rozhlasová stanica Nový Sad, NVTP Obzor a redakcia Hlasu ľudu. Po skončení koncertu sa viedol rozhovor o problémoch hudobného života Slovákov žijúcich na týchto priestoroch.

Pre všetky predvedené piesne príznačná bola jednoduchá, príjemná melodickosť, ale i jednotvárnosť hudobného prejavu. Piesne boli komponované ako čardáše a mierne „es-tam“ (allegretto), kým ostatné tvary hudobného prejavu v ľudovej tradícii na festivale boli málo zastúpené. Málo času na nacvičovanie piesní a súhru s orchestrom

malo za následok, že sa všetci nestačili naučiť spamäti text, takže diváci boli svedkami aj trápnych situácií. Ukázalo sa, že je potrebný aj kvalitnejší orchester. Speváci sa snažili piesne podať najvhodnejším spôsobom a možno povedať, že ich prednes bol na úrovni tohto festivalu a splnili očakávania usporiadateľov koncertu a prítomného obecnstva. Umelecká úroveň textov nebola uspokojivá a v niektorých skladbách bolo cítiť nesúlad melódie a textu. Vo všeobecnosti však možno povedať, že koncert bol na uspokojivej úrovni.

Moderovanie a dekorácia javiska neboli na úrovni primeranej tejto manifestácii.

O tomto podujatí sa zmienil Adam Rago, novinár Hlas ľudu v texte pod názvom PRVÝ KROK – SĽUBNÝ ZAČIATOK, roč. XXVII, 1970, č. 43, s. 7.

II. ročník – 1971

SELENČA

Verejný koncert II. ročníka bol organizovaný 17. októbra 1971 v Selenči, ale už pod názvom *Festival komponovaných slovenských piesní*. Organizátormi boli KUS Jána Kollára a mládežnícka organizácia v Selenči. Na verejnom koncerte bolo predvedených 13 lyrických skladieb. Tam, kde to bolo potrebné, menšie korekcie po hudobnej stránke mal na starosti Ján Nosál a po textovej stránke Ján Šimoni. Do projektu sa zapojil novosadský rozhlas a spevákov sprevádzala menšia skupina hudobníkov rozhlasového orchestra, ktorá sa svojisky usilovala zahrať čardáše, valčíky a polky. Speváci sa tiež usilovali, no predsa bolo cítiť, že je v tých piesňach ešte stále dosť toho, čo by mohlo dobrému hudobnému vkusu škodiť. Už tu sa nastolila otázka, čo a ako ďalej robiť.

Členovia odbornej poroty: Ján Nosál, Jaroslav Vojtechovský
a Gustáv Babiak (zl'ava napravo)

III. ročník – 1972

SELENČA

III. ročník sa organizoval 15. októbra 1972 v Selenči, taktiež pod názvom *Festival komponovaných slovenských piesní* a bol oveľa dôkladnejšie pripravený. Urobená bola svedomitá selekcia prihlásených skladieb: z 27 skladieb vybraných bolo 10. Piesne boli hudobne upravené a umelecká úroveň piesní a prednesu vzrástla. Program bol plynulejší, netrval tak dlho, aby unavoval obecenstvo a samotných spevákov, úroveň piesní sa zvýšila, lebo slabšie piesne boli vyradené.

Spevákov sprevádzal ľudový orchester novosadského rozhlasu.

Okrem občanov Selenče v radoch divákov boli aj početní kultúrno-politickí pracovníci: riaditeľ NVTP Obzor Andrej Čelovský, vedúci slovenského vysielania novosadského rozhlasu Miroslav Krivák,

predseda Obecného výboru Zväzu komunistov v Báči Stevan Mačkić, predseda Obecnej konferencie socialistického zväzu pracujúcich Vojvodiny Antun Lovrić, republikový poslanec Mihajlo Lajšić, predseda Kultúrno-propagačného ústredia v Báči Stjepan Periškić a iní hostia. Selenčské publikum pekne privítalo všetkých účastníkov a pozorne, ale temperamentne, sledovalo program. Obecenstvo si však neuvedomovalo skutočnosť, že ide o festival piesní a nie spevákov.

Odbornú porotu tvorili: Jarmila Cinkotská, hudobná redaktorka novosadského rozhlasu, Miroslav Demák, spisovateľ, a Ján Šimoni, predseda KUS Jána Kollára zo Selenče. Po vypočutí piesní sa členovia odbornej poroty zhodli v názore, že aj napriek zlepšenej kvalite piesní, oproti predchádzajúcim ročníkom, je badateľný čiastočný cudzí vplyv takmer v každej piesni. Ani kvalita textov neuspokojovala celkom, lebo väčšina textov bola robená šablónovo. Rozmýšľalo sa o tom, ako sa vyhnúť napodobňovaniu tradičných hudobných tvarov a násilnému vnášaniu nečistých hudobných a jazykových prvkov do hudobnej a kultúrnej klenotnice.

Nakoniec odborná porota udelila I., II. a III. cenu za najlepšiu skladbu. Udelená bola aj cena za najlepšiu úpravu, čo bolo novinkou festivalu. Redakcia mládežníckeho časopisu Vzlet odmenila najmladšieho speváka, najmladšieho autora textu a najmladšieho upravovateľa. NVTP Obzor z Nového Sadu dal upomienkové darčeky všetkým účastníkom festivalu.

IV. ročník – 1973

SELENČA

IV. ročník sa organizoval 21. októbra 1973 v Selenči pod názvom *Festival slovenských komponovaných piesní*. Časté zmeny názvu boli prejavom snahy organizátorov čím výstižnejšie vyjadriť ciele, úlohy a obsahovú náplň festivalu. Predvedených bolo 12 lyrických skladieb. Spevákov sprevádzal ľudový orchester RTV Nový Sad a dirigentom bol Todor Petronje. Realizátormi boli Rádio-televízia Vojvodiny Nový Sad (v ďalšom texte RTV NS) a KUS Jána Kollára. Odbor-

ná porota udelila I., II. a III. cenu za najlepšie skladby. Udelená bola aj cena za najoriginálnejšiu úpravu piesne. O cieľoch a úlohách festivalu sa spoluorganizátori a aj širšie vyjadrili, že prvoradou úlohou má byť podnecovanie k pôvodnej hudobnej tvorbe, zverejňovanie kladne vyhodnotených skladieb, zveľaďovanie hudobnej tvorby.

Organizáciu mali na starosti Miestne spoločenstvo Selenča, Miestna konferencia socialistického zväzu pracujúcich a Poľnohospodárske družstvo Selenča. Verejný koncert festivalu bol, v dôsledku technických a iných objektívnych príčin, posunutý o týždeň; namiesto 14. októbra 1973 sa organizoval v nedeľu 21. októbra 1973 v rámci socialistických osláv.

Vo svojom texte v Hlase ľudu Jarmila Cinkotská vyzdvihla, že angažovanie viacerých upravovateľov sa ukázalo ako veľmi vzácné. Tým festival dostal na rôznorodosti hudobného výrazu a na kvalite, lebo niektorí z upravovateľov vytvorili celkom náročné úpravy, čo je dôkazom toho, že práve tento komponent súťažných piesní môže dať festivalu inú náplň, a že aj z pomerne jednoduchých pesničiek, aké boli pesničky festivalové, sa dajú urobiť pozoruhodné štylizácie. Hudobná kvalita festivalu a najmä kvalita úprav stúpla. Texty však neboli invenčné, boli jednoduché a dosť naivné.

Skonštatované bolo, že selenčský festival je hudobná manifestácia, ktorá má širší spoločensko-kultúrny význam, a ktorá podnecuje hudobnú tvorbu. Predsa bolo potrebné čím skôr zorganizovať poradu, na ktorej by sa vyriešili početné otázky a problémy súvisiace s budúcou fyziognómiou festivalu.

Dňa 25. septembra 1974 bola v Selenči schôdza členov organizačného výboru, na ktorej konštatovali, že verejný koncert V. ročníka festivalu z objektívnych príčin (zaneprázdnenosť členov orchestra RTV Nový Sad a iné organizačné otázky) realizujú v prvej polovici novembra 1974.

V. ročník – 1974

SELENČA

Koncert V. ročníka bol zorganizovaný v nedeľu 10. novembra 1974 v Selenči. Tento ročník znamenal medzník v obsahovej náplni festivalu, ktorý bol premenovaný na *Súťaž o pôvodnú slovenskú hudobnú tvorbu*. Už samotné jeho pomenovanie hovorí, že sa tento ročník líšil od všetkých predchádzajúcich. Zmena nebola obsiahnutá iba v názve, oveľa väčšie zmeny nastali v celkovej našej hudobnej tvorbe, v jej orientácii. Časy, v ktorých dominovali novokomponované piesne na ľudovú nôtu, sú za nami. Hudobná tvorba sa začala uberať novými cestičkami. Možno to boli optimistické tvrdenia v tom čase, ale obstali.

Na súbeh prišlo 50 skladieb rozličných žánrov. Výberová komisia v zložení: Jarmila Cinkotská, Ján Makan st. a Ján Šimoni, v spolupráci s hudobnými odborníkmi, bola veľmi prísna a pre verejné predvedenie vybrala 12 skladieb štyroch hudobných žánrov. Pred obecnstvo sa nedostali dve prijaté (a veľmi kladne ohodnotené) skladby pre deti. Napísané boli náročne a žiadny ochotnícky súbor ich nedokázal predviesť. Okrem lyrických skladieb sme tu mali aj klavírne miniatúry, piesne, ktorých orchestrácie pripomínali serióznú tvorbu, ako i tanečné piesne, ktoré dostali štýlovú a interpretačnú čistotu.

Úvodný prejav mal tajomník Miestnej konferencie Socialistického zväzu pracujúcich (ďalej SZP) v Selenči Juraj Beredi st.

Obecnstvo v Selenči si vypočulo 10 prijatých skladieb. Najprv klaviristka Mária Ďarmatiová predviedla tri skladby pre klavír. Po týchto skladbách za sprievodu ľudového orchestra Rádio-televízie Nový Sad pod taktovkou Todora Petronju boli predvedené štyri lyrické skladby. Potom boli predvedené tri skladby zo žánru tanečných skladieb, ktoré výberová komisia vybrala na predvedenie na verejnom koncerte. Spevákovi sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod vedením Stevana Radosavljeviča. Odbornú porotu tvorili uvedení členovia výberovej komisie a pribráný bol ešte Ivan Mihalek. Kým odborná porota rokovala a hodnotila predvedené skladby, obecnstvo zabá-

vali naši známi slovenskí interpreti. Potom konferencieri prečítali rozhodnutia odbornej poroty.

I. V žánri vážnej hudby (skladby pre klavír) bola udelená jedna cena za najlepšiu skladbu.

II. V žánri lyrických skladieb bola udelená jedna cena za najlepšiu skladbu.

III. V žánri tanečných skladieb bola udelená cena za najlepšiu skladbu a cena obecnstva.

Súťaž o slovenskú hudobnú tvorbu stála už pevne na spoločensky a umelecky verifikovaných osnovách.

Tento ročník ukázal, že Súťaž už prerástla lokálne rámce. Takéto podujatia si už vyžadovali náročné podmienky pre organizovanie. Texty ešte stále neuspokojovali ani tie najtolerantnejšie kritériá. S väčšou pozornosťou a angažovanosťou, možno aj niektorých majstrov pera, by sa tento problém mohol riešiť. Tak by Súťaž získala mnoho na kvalite, čo je dostatočný dôvod, aby sa niečo začalo podnikať.

V roku 1975 skladby na súbeh sa zasielali pod značkou s cieľom zachovania objektívnosti pri výbere a hodnotení skladieb zo strany výberovej komisie a odbornej poroty. Obálky so značkami, v ktorých sa nachádzali mená autorov, sa otvárali po ukončení výberu skladieb a ich predvedení na verejnom koncerte. Avšak, vzhľadom na nároky, objektívne okolnosti a renomé samotnej Súťaže, termín verejného koncertu šiesteho ročníka bol posunutý z októbra 1975 na jún 1976. Dôvody na posunutie, okrem iných, boli aj tieto: na súbeh vypísaný v roku 1975 prišlo málo kvalitných skladieb a nemohol sa vybrať dostatočný počet pre verejné koncerty, pátralo sa po dodatočných skladbách, čo skrátilo čas pre kvalitné prípravy, orchestre v októbri mali rad iných vystúpení a nemohli sa angažovať na festivale, zostalo málo času pre kvalitné nacvičenie náročných chórových skladieb, detské chóry možno nacvičiť len počas trvania školského roka, nebolo možno organizovať koncerty na otvorenom priestore v dôsledku chladného počasia a iné. So všetkým sa meškalo, nuž sa v roku 1975 verejný koncert festivalu neuskutočnil. Skladby, ktoré boli vybrané

v roku 1975, boli zaradené medzi skladby vybrané v roku 1976. Aj tieto skladby boli zasielané na súbeh pod značkou.

VI. ročník – 1976

SELENČA

VI. ročník festivalu sa organizoval 20. júna 1976 v Selenči pod názvom *Súťaž o slovenskú hudobnú tvorbu* (v ďalšom texte Súťaž). Na súbeh bolo zaslaných 35 skladieb zo štyroch žánrov, a to: 16 tanečných, 13 lyrických, 3 detské a 3 skladby vážnej hudby. Posudzovacia komisia v zložení: Martin Kmeť, Jovan Adamov, Pavel Mučaji, Jarmila Cinkotská a Ján Šimoni vybrala: 3 detské skladby, 2 skladby vážnej hudby, 6 lyrických a 9 tanečných skladieb, ktoré boli predvedené na verejnom koncerte na školskom dvore. Po pozdravnom prejave predsedu organizačného výboru Jána Šimoniho koncert otvorila predsedníčka Výkonného výboru Pokrajinského záujmového spoločenstva pre kultúru Anna Makanová. Na koncerte bola ako hostka Milica Solarová, členka Sekretariátu Pokrajinskej konferencie SZP Vojvodiny.

Spevákov detských skladieb sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Stevana Radosavljeviča.

V žánri vážnej hudby kladne zhodnotené boli dve skladby. Jedna skladba nebola predvedená, pretože žiadny spevokol nemohol zdoľať takú náročnú zborovú skladbu a organizátori nemali finančné prostriedky, aby angažovali profesionálne zborové teleso. Odborná porota posúdila tieto skladby na podklade notového materiálu, čo neznamenal, že tieto skladby boli menej hodnotné. Predvedená bola jedna skladba pre klavír v podaní mladej klaviristky Tatiany Hrubíkovej a druhú skladbu – sólovú pieseň zaspievala Júlia Bisaková-Hartigová, členka opery Srbského národného divadla z Nového Sadu za sprievodu klaviristu Karla Vindiša.

Potom nasledoval žáner lyrických skladieb, predvedené boli dve inštrumentálne skladby a štyri piesne. Spevákov sprevádzal a inštrumentálne skladby odohral ľudový orchester RTV NS pod taktovkou Todora Petronje. Najzastúpenejší bol žáner tanečných skladieb.

Na verejnom koncerte z 9 vybraných skladieb predvedených bolo iba 8, pretože jeden spevák do Selenče neprišiel. Spevákovi sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou dirigenta Stevana Radosavljevića.

V revuálnej časti koncertu vystúpili Marija Puškašová a Slavko Nađmićo, speváci sólisti RTV NS, ktorí zaspievali tanečné piesne, čiže predstavili časť hudobnej tvorby rusínskych autorov zo súťaže skladieb, ktorá prebieha v rámci manifestácie Červená ruža.

Skladby hodnotila odborná porota v zložení: Jarmila Cinkotská, Jovan Adamov, Víťazoslav Hronec, Ján Makan st. a Ján Šimoni, predsedá organizačného výboru. V jednotlivých žánroch boli udelené tieto ceny:

- I. v žánri detských skladieb jedna cena za najlepšiu skladbu,
- II. v žánri vážnej hudby jedna cena,
- III. v žánri lyrických skladieb jedna cena za najlepšiu skladbu a
- IV. v žánri tanečných skladieb jedna cena za najlepšiu skladbu, ktorá získala aj cenu obecnstva.

Cena za najlepší text bola udelená v žánri detských skladieb. Cena za najlepšiu interpretáciu bola udelená v žánri tanečných skladieb.

VI. ročník Súťaže organizovalo Pokrajinské záujmové spoločenstvo pre kultúru, RTV NS, Zväz hudobných spolkov a organizácií SAP Vojvodiny, NVTP Obzor z Nového Sadu, Spolok vojvodinských slovakistov Nový Sad miestne a obecné spoločensko-politické organizácie zo Selenče a z Báču a KUS Jána Kollára zo Selenče. Finančnú podporu poskytlo aj Poľnohospodárske družstvo zo Selenče. Koncert realizovali RTV NS a KUS Jána Kollára zo Selenče.

VI. ročník Súťaže znamenal organizovanú akciu na poli pôvodnej hudobnej tvorby. Ciele a úlohy Súťaže sú umelecky a spoločensky verifikované, širšia verejnosť sa veľmi kladne vyslovila o tomto podujatí.

Vypracované boli Pravidlá (štatút v pôvodnom znení) Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu. Tieto Pravidlá regulovali: sídlo Súťaže, jej ciele a úlohy, určili organizátorov, orgány Súťaže a ich kompetencie, priebeh Súťaže, vypísanie súbehu, právo účasti na súbehu a spôsob zasielania skladieb (pod značkou), počet a druh udeľovaných

cien, hlasovanie obecnstva, financovanie Súťaže, orgán, ktorý navrhuje a udeľuje ocenenia, diplomy a iné záležitosti v organizácii Súťaže.

P R A V I D L Á

Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu v Selenči (v ďalšom texte Súťaž) je prehliadkou hudobnej tvorby Slovákov v Juhoslávii.

1.

Trvalé sídlisko Súťaže je Selenča. V Selenči sa každého roku v októbri v rámci Socialistických osláv podávajú verejným prednesom odbornou komisiou kladne zhodnotené prihlásené skladby. Amblém Súťaže a verejného prednesu charakterizuje hudobnú tvorbu Slovákov v SFRJ.

2.

Ciele a úlohy Súťaže :

- podnecovanie k tvorivej činnosti na poli hudby
- zverejňovanie kladne zhodnotených skladieb (rozhlas, televízia, tlač, verejný koncert)
- organizovanie porád odborníkov, skladateľov, hudobných pedagógov, textárov, spoločensko-kultúrnych pracovníkov s cieľom zveľaďovania a stimulovania hudobnej tvorby
- organizovanie seminárov
- hodnotenie prihlásených skladieb a textov

3.

Organizátori Súťaže:

- Pokrajinské spoločenstvo kultúry SAPV
- Zväz hudobných spolkov a organizácii Vojvodiny
- Rádiotelevízia Nový Sad
- Spolok Slovakistov
- Novinovo-vydavateľský podnik „Obzor“ Nový Sad
- Obecné spoločenstvo kultúry Báč
- Miestne spoločenstvo Selenča
- KUS „Ján Kollár“ Selenča
- Miestna konferencia SZPV Selenča
- Miestna konferencia Zväzu mládeže Selenča

Titulná strana Pravidiel Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu z roku 1976

Na podklade týchto Pravidiel boli vypracované aj Pravidlá o odmeňovaní skladieb Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu. Týmito Pravidlami sa regulovalo: ktorý orgán navrhuje organizačnému výboru udelenie cien, ktoré ceny, z ktorého žánru, kto podáva opodstatnenie svojho návrhu, spôsob udeľovania. Tieto Pravidlá regulovali aj spôsob hlasovania a udeľovania ceny obecnstva. Druh, počet a výšku cien každoročne určuje organizačný výbor. V jeho kompetencii je aj rozhodnutie o udeľovaní cien a spôsobe toho udeľovania.

Nárok na získanie ceny mali iba tí autori, ktorých skladby boli v súlade s etickými a spoločenskými normami, ktoré mali estetickú, umeleckú a kultúrnu hodnotu a ktoré zveľaďovali hudobnú kultúru.

Na základe článku 6 Pravidiel Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu v Selenči Organizačný výbor výbor na zasadnutí 20. júna 1976 schválil:

P R A V I D L Á

o odmeňovaní skladieb Súťaže o slovenskú
hudobnú tvorbu

1.

Pravidlá o odmeňovaní skladieb Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu sú časťou Pravidiel Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu.

2.

Pravidlá o odmeňovaní skladieb Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu (v ďalšom texte Pravidlá) regulujú odmeňovanie a rangovanie iba tých skladieb Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu, ktoré zhodnotila Odborná komisia.

3.

Na základe Pravidiel a rozhodnutia Odbornej komisie Organizačný výbor Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu v Selenči udeľuje ceny autorom skladieb a textov, ktoré znamenajú umeleckú, estetickú a kultúrnu hodnotu, ktoré sú v súlade s etickými normami našej socialistickej samosprávnej spoločnosti a ktoré zveľaďujú vývoj hudobnej kultúry.

4.

Na základe rozhodnutia Odbornej komisie Organizačný výbor Súťaže udeľuje ceny autorom skladieb každého hudobného žánru osobitne.

Titulná strana Pravidiel o odmeňovaní skladieb Súťaže z roku 1976

Na základe výsledkov VI. ročníka Súťaže bolo konštatované, že Súťaž si splnila úlohy, že skladby boli na vysokej umeleckej úrovni,

že po každom ročníku Súťaže do klenotnice našej hudobnej kultúry pribúdajú nové hodnoty.

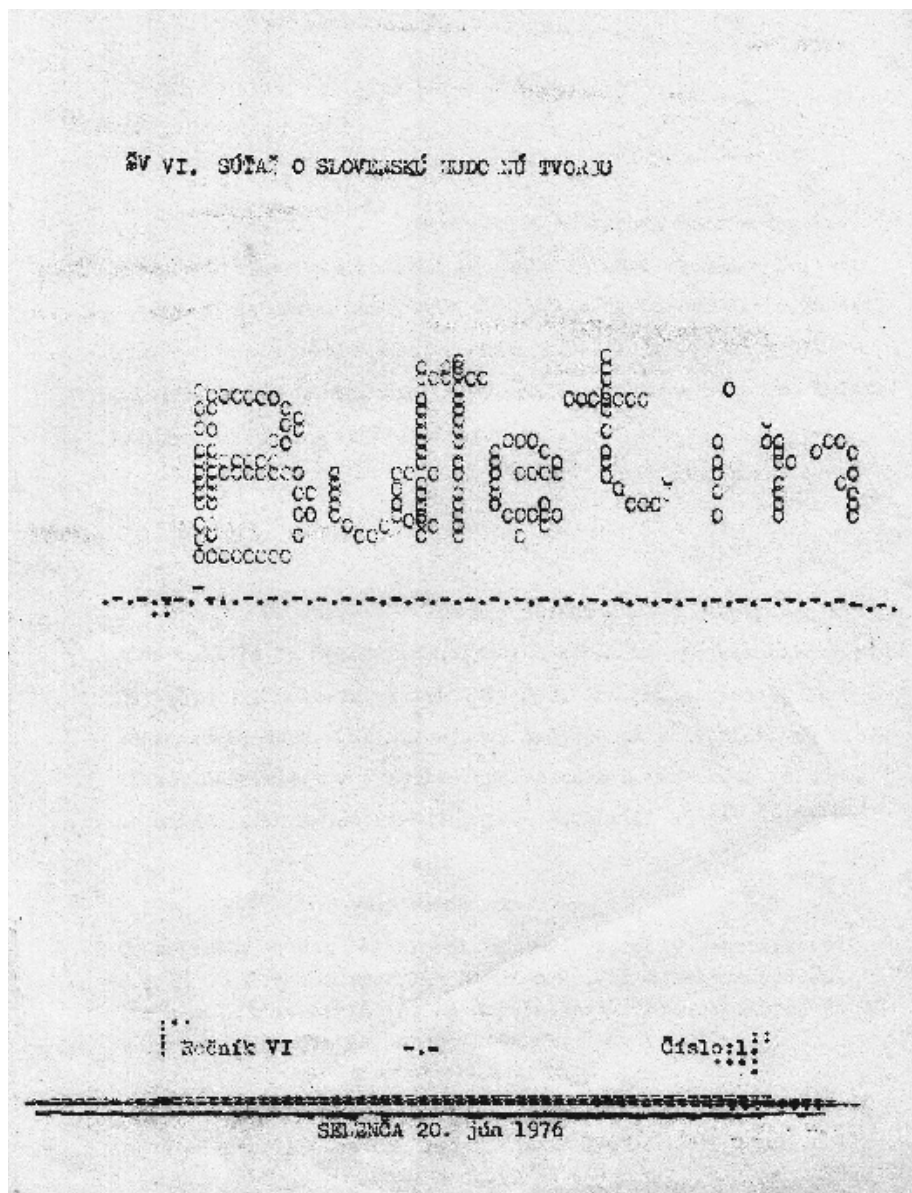
Tiež bolo konštatované, že spoluorganizátori splnili zverené záväzky, ale s podmienkami, v akých prebiehal verejný koncert, nemožno byť spokojní. Organizátori a realizátori budú musieť v budúcnosti pouvažovať o tom ako zabezpečiť vhodné podmienky na prednes hudobných žánrov, ktoré si na základe umeleckých a spoločenských úloh táto manifestácia vyžaduje.

Organizačný výbor tvorili: Ján Šimoni, predseda a členovia: Jarmila Cinkotská, Ján Cicka, Jovan Adamov, Ján Ďurčiansky, Ján Strehársky, Karol Burčiar, Stijepan Periškić, Ján Čapeľa, Pavel Záborský, Juraj Topoľský, Pavel Vrabčeniak a Robert Ditrih.

Slovenská hudobná klenotnica sa po verejnom koncerte VI. ročníka Súťaže stala bohatšou o ďalšie pozoruhodné skladby uvedených žánrov. Koncert bol úspešne realizovaný na vysokej umeleckej úrovni. Boj o čoraz väčšiu kvalitu Súťaže pokračoval.

Týmto ročníkom sa Súťaž posunula o stupienok vyššie. Skladby boli na vyššej umeleckej, estetickej a kultúrnej úrovni a znamenali nemalý prínos k zveľadeniu hudobnej kultúry. Bohatá činnosť na poli folklóru, ktorá bola na vysokej úrovni, dostala takto nadstavbu, dostala to, čo menujeme hudobnou kultúrou a pôvodnou hudobnou tvorbou. Scenár, réžiu, scénu a moderovanie mali na starosti odborníci.

Po prvý raz vyšiel bulletin, ktorý mal za úlohu poskytnúť základné informácie o Súťaži. Redakciu tvorili: Mária Búriková, Vladimír Dorča a Karol Burčiar.

Súťaž ukázala, že svojou kvalitou prerastá rámce národnostné a významne prispieva k hudobnej kultúre národov a národností (dnes

národnostných spoločenstiev) žijúcich v Socialistickej autonómnej pokrajine Vojvodine.

V roku 1976 bola nastolená otázka, v ktorých priestoroch organizovať festival. Družstevná sála, ktorú vybudovali občania Selenče roku 1952, sa už nehodila pre podujatie, akým sa stal festival. Sálu rokmi používali na svoje podujatia rôzne subjekty: mládežnícka organizácia, Kultúrno-umelecký spolok, poľnohospodárske družstvo, miestne spoločenstvo, škola, rôzne spolky, asociácie a súkromníci z osady. Používala sa aj na organizovanie koncertov festivalu. Rokmi sa však do nej neinvestovalo. Nemala predsieň pre obecnstvo, vhodné šatne, sanitárne zariadenia (toalety), nebolo riešené vykurovanie... Hoci priestranná, bola zničená natoľko, že hrozil pád povaly a balkónu. Z uvedených a iných dôvodov obecná inšpekcia zakázala jej používanie. Sieň kina Slovan bola malá a javisko nevhodné. Ako dočasné riešenie pre organizovanie siedmeho ročníka súťaže bolo organizovanie koncertov na otvorenom priestore v letnom období.

VII. ročník – 1977

SELENČA

Na súbeh VII. ročníka Súťaže, ktorý bol organizovaný v Selenči v nedeľu 18. septembra 1977, bolo zaslaných 70 skladieb, čo je impozantné číslo, keď sa to porovná s počtom prihlásených skladieb v predchádzajúcich ročníkoch. Výberová komisia, ktorú tvorili Jarmila Cinkotská, Kvetoslava Čániová, Ferenc Kovács, Víťazoslav Hronec a Ján Šimoni, vybrala 25 skladieb na verejné predvedenie: 3 lyrické skladby, 10 tanečných a 9 detských skladieb a 3 skladby z oblasti vážnej hudby, ktoré boli pomenované angažované skladby.

Tento ročník zapadol do rámca osláv dvoch jubileí: 85 rokov života vtedajšieho predsedu Socialistickej federatívnej republiky Juhooslávie maršala Josipa Broza Tita a 40 rokov jeho pôsobenia v čele Komunistickej strany (neskoršie Zväzu komunistov Juhoslávie). Keď ide o Súťaž, časť programu bola venovaná týmto dvom jubileám

a predvedená v Základnej škole Jána Kollára v Selenči. Tu bola usporiadaná výstava na tému: Tito – Strana – Revolúcia. Na tejto slávnostnej časti, za prítomnosti hostí, rodičov, žiakov, prednášateľov a ostatných občanov, sa najprv prihovoriť zástupca tajomníka Obecného výboru Zväzu komunistov Juhoslávie Báčskej obce Slavoljub Balović. Potom boli predvedené tri súťažné skladby zo žánru vážnej hudby: jedna orchestrálna, tematicky ladená skladba, a dve skladby pod názvom *Tito* a *O Titovi* v podaní speváckej skupiny Lýry a sólovej speváčky Jany Saratličovej z Nového Sadu.

Druhá časť koncertu prebiehala v telocvični základnej školy v Selenči, lebo počasie nežičilo, a koncert nemohol byť uskutočnený na priestranejšom nádvorí hasičského domu. Slávnostný otvárací prejav mal člen Rady republiky Srbsko Juraj Spevák. Vo svojom prejave vyzdvihol význam jubileí súdruha Tita a jeho veľkého diela, ktoré je historickým príspevkom k rastu našej krajiny. Vyjadril tiež potešenie a hrdosť z poslanca, ktoré táto Súťaž má v rozvoji našej kultúry, predovšetkým hudobnej.

V tejto časti programu bolo predvedených 22 skladieb: 3 lyrické skladby, 9 detských a 10 tanečných skladieb. Potešiteľným faktom bolo, že predvedené skladby boli z viacerých hudobných žánrov, čo bolo dôkazom toho, že sa z tohto na začiatku nenáročného hudobného podujatia stala pozoruhodná hudobná manifestácia pokračujúceho rázu, ktorá má širokú podporu spoločenských a kultúrnych organizácií a ustanovizní a teší sa odbornej spolupráci nielen z radov našej národnosti, ale aj z radov ostatných vojvodinských národov a národností.

Spevákov sprevádzal ľudový orchester RTV NS pod taktovkou Todora Petronju a tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Jovana Adamova.

Skladby posudzovala odborná porota a porota obecnstva. Udeľené boli tieto ceny:

- I. v žánri vážnej hudby jedna cena za najlepšiu skladbu,
- II. v žánri lyrických skladieb jedna cena za najlepšiu skladbu,
- III. v žánri detských skladieb prvá a druhá cena za najlepšiu skladbu,

IV. v žánri tanečných skladieb prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu.

V žánri vážnej hudby udelená bola aj cena za najlepší text a cena za najlepšiu interpretáciu. Cena obecenstva bola udelená skladbe zo žánru lyrických skladieb. Od siedmeho ročníka sa udeľovala aj cena obecenstva podľa Pravidiel o odmeňovaní skladieb Súťaže.

V organizácii VII. ročníka Súťaže sa podieľali: Slovenská redakcia RTV Nový Sad, NVTP Obzor a redakcia Hlasu ľudu, Samosprávne záujmové spoločenstvo kultúry (ďalej SZS) Vojvodiny, Samosprávne záujmové spoločenstvo Báč, Miestne spoločenstvo Selenča, Poľnohospodárske družstvo Selenča, KUS Jána Kollára v Selenči, Základná škola Jána Kollára v Selenči a ostatné asociácie. Bulletin mala na starosti redakcia v zložení: Mária Búriková, Ján Cicka a Karol Burčiar.

Organizačný výbor Súťaže, za všestrannej pomoci RTV NS, vynaložil úsilie, aby koncert v Selenči bol na vysokej úrovni, čo sa mu aj podarilo. Dojem z predvedených skladieb nemohol byť úplný pre nezodpovedajúce priestory, v ktorých súťaž prebiehala.

Po ukončení VII. ročníka Súťaže sa nastolila otázka, kde organizovať ďalšie verejné koncerty. Selenča na to nemala vhodnú sálu a organizovanie koncertov na otvorenom priestore nebolo dobré riešenie. Z tých a iných dôvodov sa organizátor rozhodol organizovať ďalšie koncerty v Dome kultúry v Báci.

VIII. ročník – 1978

BÁČ

VIII. ročník Súťaže prebiehal v nedeľu 15. októbra 1978 v Báci. Pre verejné predvedenie výberová komisia vybrala: 16 detských a 14 tanečných skladieb a 2 skladby vážnej hudby. Uvedená komisia nenavrhla lyrické skladby pre verejné predvedenie, lebo skladby z tohto žánru nezodpovedali stanoveným kritériám. Všetky skladby boli predvedené v jednom dni: v popoludňajšom koncerte boli pred-

vedené detské skladby a skladby vážnej hudby a vo večernom koncerte tanečné skladby.

Odborná porota v zložení Jarmila Cinkotská, Sava Vukosavljev, Mira Gubiková-Stepanovičová, Katarína Melegová a Ján Šimoni vyhodnotila jednu skladbu zo žánru vážnej hudby ako najlepšiu. V žánri detských skladieb odborná porota udelila I., II. a III. cenu za najlepšie skladby.

Večerný koncert tanečných piesní otvoril zástupca Obecného výboru Zväzu komunistov Pavel Káša, ktorý vo svojom prejave okrem iného vyzdvihol význam umeleckej tvorby v budovaní samosprávneho spoločenského vedomia a správania sa pracujúcich a občanov, v humanizácii ich vzájomných vzťahov, v rozvíjaní ich citov pre umelecké a intelektuálne hodnoty.

Tanečné skladby predvedené vo večernom koncerte hodnotila rovnaká odborná porota. Kým porota zasadala, v revuálnej časti koncertu vystúpili speváci najpopulárnejších pesničiek z minulých ročníkov selenčskej Súťaže. Spevákov sprevádzal tanečný orchester RTV NS.

Porota sa rozhodla v tomto žánri prvú cenu neudelieť, ale boli udelené dve rovnoprávne druhé ceny a jedna tretia cena. Udelená bola cena za najlepší text v žánri tanečných skladieb a speváčka, ktorá spievala túto skladbu, dostala cenu za najlepšiu interpretáciu. V žánri tanečných skladieb bola udelená aj cena obecenstva.

Po odznení poslednej odmenenej skladby bolo hodne sklamaných skladateľov, ktorí odchádzali s presvedčením, že cena sa mala dostať do rúk im alebo niekomu inému. Porota, ktorá hodnotila skladby, ich pozorovala ako jeden celok (hudba, úprava, text, interpretácia), hoci interpretácia nemohla veľmi zavážiť, lebo išlo o súťaž skladieb a nie spevákov. Niektoré úpravy skladieb boli takmer v rozpore s textom a poslaním, kedy text nevyhovoval ani jemnejším umeleckým kritériám. Konštatované bolo, že by v budúcnosti skladatelia viac mali spolupracovať s už osvedčenými textármi a spisovateľmi, lebo ten spôsob dáva kvalitné výsledky. Porota mala a musela mať na zreteli fakt, koľko z tých piesní sa stane skutočným majetkom širšieho publika, koľko z nich navyše bude objavovať a udávať nový

tón progresívneho vývoja slovenskej hudby. Je síce pravda, že obľúbené, ba až zľudovené piesne nie vždy musia mať umeleckú kvalitu, no na druhej strane sme svedkami toho, že umelecky náročné skladby si hravo získavajú poslucháčov. Kritériá sa nesmeli zjemňovať, lebo aj samotný zrod Súťaže bol podmienený snahou o obohatenie a skvalitnenie hudobnej tvorby. Toto podujatie malo za cieľ byť stimulátorom pre tvorbu aj v mimofestivalovom období, teda po celý rok, usmerňovať autorský front k prezentácii svojich najlepších síl a kvalít a zasadzovať sa o presadzovanie kvality.

Organizácia tohto ročníka si vyžadovala dodatočné úsilie na organizovaní prepravy obecenstva zo Selenče do Báču a riešení iných organizačných otázok.

IX. ročník – 1979

BÁČ

IX. ročník Súťaže prebiehal 14. októbra 1979 v Báči. Na súbeh autori prihlásili 67 skladieb pod značkami. Z týchto skladieb súbehová komisia v zložení Katarína Melegová, Kvetoslava Čániová, Samuel Kováč st., Ferenc Kovács a Ján Šimoni na verejné predvedenie vybrala 28 skladieb v štyroch žánroch: 10 detských skladieb, 4 angažované skladby, 8 lyrických skladieb a 6 tanečných skladieb. Tieto skladby, ako každý rok, prešli úpravou hudby a textu. Tú možnosť pripúšťali pravidlá a podmienky súbehu. Verejný koncert slávnostným prejavom otvorila predsedníčka SZS kultúry Vojvodiny Anna Makanová. Vyzdvihla nové hodnoty a úspechy v celkovom rozvoji našej spoločnosti a prítomnosť slávnostnej chvíle našich celospoločenských a osobitne celoslovenských vojvodinských výročí. Koncert pozostával z dvoch častí. V prvej časti v popoludňajších hodinách boli predvedené detské skladby. Po súťažnej časti bola revuálna časť, na ktorej boli predvedené detské skladby z minulých ročníkov. V druhej časti vo večerných hodinách boli predvedené angažované, lyrické a tanečné skladby. Po súťažnej časti bola revuálna časť, v rámci ktorej boli striedavo predvedené angažované, lyrické a tanečné skladby. Spe-

vákov detských a lyrických skladieb sprevádzal rozhlasový ľudový orchester RTV NS a spevákov angažovaných a tanečných skladieb rozhlasový tanečný orchester RTV NS.

Odbornú porotu tvorili: Jovan Adamov, Katarína Melegová a Ján Šimoni. V žánri detských skladieb bola udelená prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu, cena za najlepšiu interpretáciu a cena za najlepší text. V žánri angažovaných skladieb bola udelená prvá a druhá cena za najlepšiu skladbu a cena za najlepšiu interpretáciu. V žánri lyrických skladieb udelili prvú a druhú cenu za najlepšiu skladbu, cenu za najlepší text a cenu za najlepšiu interpretáciu. V žánri tanečných skladieb bola udelená prvá a druhá cena za najlepšiu skladbu, kým cena za najlepší text a cena za najlepšiu interpretáciu v tomto žánri neboli udelené. Taktiež bola udelená aj cena obecnstva.

Priamym organizátorom IX. ročníka Súťaže bol KUS Jána Kollára zo Selenče a Miestne spoločenstvo v Selenči. Na organizácii sa podieľali Rádio-televízia Nový Sad, ktorá poskytla odbornú pomoc vo výbere a nacvičovaní skladieb, spevákov, hudobníkov, v úprave skladieb, upravila scénu a zabezpečila konferenciarsky prednes. NVTP Obzor pripravil a vytlačil propagačný materiál. Finančné prostriedky zabezpečilo SZS kultúry Vojvodiny a SZS kultúry obce Báč. Okrem toho najširšiu podporu a pomoc dali aj všetky spoločensko-politické zväzky, ustanovizne a inštitúcie v osade a obci.

Vytlačený bol aj bulletin, ktorý pripravili Mária Kunčáková, Katarína Melegová, Martin Benka a Ján Šimoni.

Prípravy na IX. ročník Súťaže boli náležité a táto naša hudobná manifestácia odznela naplno. Najväčšie zásluhy mal KUS Jána Kollára, najmä jeho vedenie.

Aj na tomto ročníku bola znova iniciovaná a podporená idea vydať gramofónovú platňu s piesňami predvedenými na doterajších ročníkoch. Celú záležitosť by mal na starosti organizačný výbor súťaže, RTV Nový Sad, RTV Beograd, ale aj ostatní činitelia, ktorí sa naplno angažovali okolo súťaže. Gramofónová platňa by v značnej miere prispela k rozvoju kultúry na hudobnom poli a sprístupnila hudobné klenoty zo Súťaže všetkým.

Veľké pozitívum bolo to, že sa ako autori textov zjavili viacerí naši básnici. Bol to pozoruhodný krok k náprave situácie, akú sme rokmi mali, keď ide o texty. Okrem toho niektoré angažované texty zhudobnili afirmovaní autori hudby, ktorí vďaka angažovaniu sa okolo Súťaže skvalitnili svoju prácu. Pravdepodobne aj texty boli nadostač inšpiračné. Dovtedy sa každý rok zjavilo aj niektoré nové meno, preto sa tento kruh nesmel uzatvárať. Vyjadrené bolo želanie, aby ich bolo ešte viac.

Spolupráca medzi textármi a skladateľmi bola dobrá, pričom u nových skladateľov boli v hodnej miere zastúpené texty našich básnikov.

Na tomto ročníku bol výrazný jav zatlačovania interpreta a skladby do úzadia; fortissimo orchestra bolo v popredí, prehlušovalo spevákov, niektorí speváci sa z objektívnych príčin na koncertné vystúpenie nestačili dobre pripraviť. Z tých dôvodov a pre zosilnené ozvučenie nebolo možné optimálne vnímať obsah piesne a melódiu, čo len uberalo na pôsobivosti a umeleckom zážitku.

Konštatované bolo, že Súťaž nebola načas a v dostatočnej miere popularizovaná, že sa nekontaktovalo nadostač s ľuďmi, ktorí mohli tvorivo prispieť a ktorým možno chýbal iba podnet, posmelenie, rada alebo pocit, že sú potrební. Možno neprávom veľa záväzkov padlo na plecia jednotlivých ľudí: z roka na rok sa mená jednotlivcov javia na dvoch-troch miestach. Nie všetko bolo na uspokojujúcej úrovni. Keby každý priložil nápomocnú ruku tam, kde mohol, určite by výsledok bol lepší. Vyhlo by sa kampaňovitosti v práci, improvizáciám, nedopovedanosti a pod. Nesmelo sa vo všetkom čakať iba na organizačný výbor, ktorý mal na starosti aktivity súvisiace so Súťažou, ale z vlastnej iniciatívy bolo potrebné hlásiť sa k slovu o tom ako robiť v budúcnosti, ako zapojiť čím viacej ľudí, najmä mladých, ktorí budú môcť ešte dlhé roky tvoriť. Otázok bolo veľa a každý ročník nastroľoval nové otázky. Hovorilo sa o tom, že Súťaž je naša, nielen selenčská, nielen slovenská; je vojvodinská a bude takou, akú si ju vytvoríme. Zdá sa, že uvedené myšlienky a konštatácie sú aj dnes aktuálne.

X. ročník – 1980

BÁČ

Súbeh pre X. ročník Súťaže, rozhodnutím organizačného výboru na zasadnutí uskutočnenom v januári 1980, bol vypísaný už v januári a trval do mája. Na uvedenom zasadnutí bolo rozhodnuté, aby sa skladby na súbeh zasielali s plnou adresou autora hudby a textu, teda nie pod značkou. Zo skladieb zaslaných na súbeh výberová komisia navrhla na predvedenie na verejných koncertoch 15 detských, 7 lyrických, 7 angažovaných a 12 tanečných skladieb. X. ročník sa organizoval 18. a 19. októbra 1980 v Báči.

V sobotu 18. októbra 1980 so začiatkom o 16. hodine na verejnom koncerte boli predvedené detské skladby. Masovosť v tomto žánri bola, inak to bolo s kvalitou. Väčšina skladieb bola náročná, nie vždy vyhovovala deťom, ktorým bola určená, čo bolo vidieť aj z interpretácie. Keď ide o texty, tento koncert bol na najvyššej úrovni. Skladatelia si volili texty našich renomovaných básnikov (najčastejšie Pavla Mučajiho, Anny Majerovej, Juraja Tušiaka...). Odborná porota v zložení: Mira Gubiková-Stepanovičová, predsedníčka, a členovia Sava Vukosavljev a Katarína Melegová, udelila v tomto žánri I., II. a III. cenu za najlepšiu skladbu a jednu cenu za najlepší text.

V rámci tohto koncertu v revuálnej časti bolo predvedených 9 detských skladieb z minulých ročníkov. Spevákovi na tomto koncerte sprevádzal ľudový orchester RTV NS pod taktovkou dirigenta Juraja Ferika ml.

V ten istý deň vo večerných hodinách na verejnom koncerte boli predvedené lyrické skladby. Súťaž otvoril Ján Širka, predseda Sekcie pre informovanie a verejnú mienku Zväzovej konferencie Socialistického zväzu pracujúcich, ktorý vo svojom prejave hovoril o význame Súťaže v kontexte rozvoja tvorivých síl slovenskej národnosti a obohatenia jej umeleckej klenotnice v Juhoslávii.

Na koncerte lyrických skladieb sa predviedlo 7 súťažných skladieb, z ktorých, ako konštatovala odborná porota, iba dve, ktoré potom aj získali cenu poroty, zodpovedali tomu žánru. Odborná

porota udelila I. cenu za najlepšiu skladbu a spevák, ktorý zaspieval túto skladbu, získal aj cenu za najlepší prednes a II. cenu za najlepšiu skladbu. Po súťažnej časti nasledovala revuálna časť koncertu pod názvom 10 ROKOV SÚŤAŽE, v ktorej bolo predvedených 10 lyrických skladieb z minulých ročníkov. Aj na tomto koncerte spevákov sprevádzal ľudový orchester RTV NS pod taktovkou dirigenta Juraja Feríka ml. Lyrické skladby hodnotila odborná porota v zložení: Sava Vukosavljev, predseda, a členovia Mira Gubiková-Stepanovičová, Katarína Melegová a Ján Šimoni, predseda organizačného výboru.

V nedeľu 19. októbra 1980 so začiatkom o 20. hodine boli dva koncerty: koncert angažovaných skladieb, ktorých bolo 7, a koncert tanečných skladieb, ktorých bolo 12. V porovnaní s minulým ročníkom koncert angažovaných skladieb bol, čo do kvality na nižšej úrovni, kým pri tanečných skladbách bol zaznamenaný určitý vzostup. Okrem niekoľkých výnimiek skladatelia si veľmi pozorne volili predlohy na zhudobnenie; keď ide o texty, súťaž bola skutočne na vysokej úrovni.

Odborná porota v zložení: Angelo Vlatković, predseda, a členovia Juraj Ferík ml. a Katarína Melegová, udelila tieto ceny:

I. v žánri angažovaných skladieb I. a II. cenu za najlepšiu skladbu,

II. v žánri tanečných skladieb I. a II. cenu, pričom interpretka tejto skladby získala aj cenu za interpretáciu na nedeľňajších koncertoch, a III. cenu za najlepšiu skladbu.

Cenu za najlepší text porota udelila skladbe zo žánru angažovaných skladieb. Aj v tento večer obecnstvo udelilo svoju cenu skladbe zo žánru tanečných skladieb.

V revuálnej časti vystúpili naši renomovaní rozhlasoví speváci a populárna speváčka Ljiljana Petrovičová, ktorí predniesli piesne vojvodinských autorov a skladateľov.

Spevákov na tomto koncerte sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou dirigenta Stevana Radosavljevića.

Členov odborných porôt vymenoval organizačný výbor Súťaže na svojom zasadnutí 30. septembra 1980.

Treba povedať aj to, že v prvý večer koncert detských skladieb vinou rozhlasovej techniky nedopadol tak, ako by mal a musel, že nie-

ktoré prostredia ako Kovačica a Stará Pazova sa nezodpovedne zachovali, keď ide o účasť ich spevákov na koncerte detských skladieb. Znova bola nastolená otázka kde a ako organizovať ďalší ročník Súťaže, keďže ani v Selenči ani v Báci neboli najvhodnejšie podmienky. Aj tento ročník Súťaže prešiel, zostal rad problémov, ktoré bolo treba riešiť tak v záujme zveladenia Súťaže, ako aj celkovej našej hudobnej tvorby.

Okolo Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu v Selenči sa každoročne angažoval veľký počet ľudí z niekoľkých spoločenských, spoločensko-politických a hospodárskych organizácií. Ako priamy organizátor dominoval KUS Jána Kollára zo Selenče. Ako spoluorganizátori sa zjavovali RTV NS a NVTP Obzor.

Pracovníci RTV NS poskytovali odbornú pomoc, ktorá spočívala v nacvičovaní spevákov, hudobníkov, v písaní úprav pre skladby, ktoré sa predvádzali na verejných koncertoch, upravovali scénu, pripravili sprievodný text a viedli koncert.

NVTP Obzor a redakcia Hlas ľudu mali na starosti vypísanie súbehu a propagačný materiál.

Finančné prostriedky zabezpečovali SZS kultúry Vojvodiny, SZS kultúry obce Báč, KUS Jána Kollára a pravda najširšiu podporu poskytli všetky spoločensko-politické zväzky v osade a obci.

K X. ročníku Súťaže bulletin pripravila redakcia v zložení: Anna Dudášová, Katarína Melegová, Kvetoslava Benková, Ján Čapeľa, Karol Burčiar a Ján Šimoni. V bulletine, okrem údajov o programe koncertu, o piesňach, autoroch, spevákoch, členoch poroty, cenách a pod., boli uverejnené aj texty o samotnej Súťaži. Tak autorka Kvetoslava Benková sa z odborného stanoviska zmienila o umeleckých dosahoch Súťaže za prvých desať rokov. Ján Šimoni, predseda organizačného výboru, ktorý bol pri zakladaní festivalu, podal prehľad rozvoja Súťaže v minulom desaťročnom období, Ján Čapeľa sprítomnil začiatky organizovania festivalu, autor Gustáv Babiak sa zmienil o tom, ako by bolo potrebné ďalej pokračovať v organizácii Súťaže s cieľom jej vylepšenia. Anna Dudášová uverejnila svoj rozhovor s bardom našej slovenskej hudby Jánom Ďuricom – báčim Janom, ako sme ho zvykli nazývať a Ján Čapeľa uverejnil svoj roz-

hovor so speváčkou a ochotníčkou Vlastou Fađošovou. Katarína Melegová v jednom svojom príspevku uvádza rozhovor s Jurajom Topolským z Báčskeho Petrovca, ktorý sa dlhší čas zúčastňoval Súťaže ako skladateľ a spevák, a v druhom príspevku rozhovor s Michalom Babiakom z Kulpína, úspešným autorom skladieb vo všetkých žánroch prítomných na Súťaži. Karol Burčiar sa vo svojom texte kriticky zmienil o podmienkach organizovania verejných koncertov Súťaže.

Organizovanie koncertov Súťaže v Báči sa neukázalo ako dobré riešenie. Konštatovalo sa, že KUS Jána Kollára to pod takými podmienkami nezvládne ani finančne ani organizačne. Organizátor mal veľké problémy aj keď išlo o obecenstvo. Selenčania, ktorí sa masovo zúčastňovali koncertov Súťaže, ťažko sa odhodlávali cestovať do Báču na verejné koncerty. Súťaž sa zrodila v Selenči a Selenčania ju považovali za svoju. Chceli by ju mať vo svojom prostredí a hosťom zúčastňujúcim sa verejných koncertov by chceli ukázať svoju pohostinnosť a dobrosrdečnosť. Niekoľkokrát, na mnohých spoločensko-politických fórach v Selenči, bola postavená otázka, čo urobiť so Súťažou. Či si ju ponechať, alebo ju organizovať v inom slovenskom prostredí, ktoré má podmienky organizovať verejné koncerty. S predstaviteľmi Domu kultúry v Báčskom Petrovci bolo dohodnuté, že sa verejné koncerty Súťaže budú organizovať v petrovskom dome kultúry, kde jestvujú všetky podmienky na ich kvalitnú realizáciu. Dohodnuté bolo, že v organizačnom výbore, ako najvyššom orgáne Súťaže, budú rovnoprávne zastúpení členovia KUS Jána Kollára zo Selenče ako zakladateľa a predstavitelia domu kultúry, resp. predstavitelia zodpovedajúcich orgánov Obce Báčsky Petrovec.

XI. ročník – 1981

SELENČA – PETROVEC

XI. ročník Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu Selenča – Petrovec prebiehal 31. októbra 1981 v Dome kultúry v Báčskom Petrovci.

Organizácia XI. ročníka Súťaže bola v znamení osláv 40. výročia povstania a socialistickej revolúcie národov a národností Juhoslávie.

V tom roku sa v Báčskom Petrovci v rámci uvedeného jubilea zaznamenávalo 37. výročie oslobodenia mesta. Tento ročník Súťaže zapadol aj do rámca už tradičnej Kultúrnej jesene v Báčskom Petrovci.

V úvodnom príhovore Andrej Privratský, riaditeľ domu kultúry, okrem iného povedal: „Dnes sa XI. ročník Súťaže koná u nás, v Petrovci, a presvedčení sme, že si ju Petrovčania v nasledujúcich štyroch rokoch budú „opatrovať“ ako svoju vlastnú a že ju budú zveľaďovať. Petrovčania vítajú Súťaž vo svojom prostredí, vítajú aj všetkých tých, ktorí sa na nej zúčastňujú a s ňou spolupracujú a zvlášť Selenčanov, ako úprimných a spoľahlivých spolupracovníkov a spoluorganizátorov.“

Vo svojom príhovore na začiatku koncertu, hlavná a zodpovedná redaktorka programov v slovenskej reči novosadského rozhlasu Jarmila Cinkotská okrem iného povedala: „Osobitne treba zdôrazniť, že tak Súťaž o slovenskú hudobnú tvorbu ako aj iné podobné prehliadky a manifestácie, sú obsahovo zamerané a založené na výdobytkoch národnooslobodzovacieho boja, socialistickej revolúcie, na revolučnej myšlienke a diele súdruha Tita, na tých a takých hodnotách, ktoré sú natrvalo vbudované do základov našej socialistickej samosprávnej spoločnosti. *Tento základný cieľ súťaže je hrádzou proti všetkým nacionalistickým javom a uzavieraní jej obsahu a koncepcie do nacionálnych rámcov.*“

Na súbeh bolo zaslaných 68 skladieb. Odborná komisia na verejné predvedenie vybrala 12 detských, 7 angažovaných, 9 lyrických a 10 tanečných skladieb. V popoludňajších hodinách odznela prvá časť koncertu, v ktorej boli predvedené detské skladby. Po súťažnej časti bola revuálna časť, v ktorej bolo predvedených 6 detských skladieb z minulých ročníkov. Spevákovi sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Juraja Feríka ml. Odbornú porotu pre detské skladby tvorili: Mira Gubiková-Stepanovičová, Katarína Melegová, Kvetoslava Benková, Juraj Ferík st. a Ján Šimoni.

Druhá časť koncertu bola vo večerných hodinách, predvedené boli angažované, lyrické a tanečné skladby. Spevákovi, ktorí predvádzali angažované skladby, sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Stevana Radosavljevića. Spevákovi, ktorí predvádzali lyrické

skladby, sprevádzal ľudový orchester RTV NS pod taktovkou Juraja Feríka ml. Spevákovi, ktorí predvádzali tanečné skladby, sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Stevana Radosavljeviča. V revuálnej časti bolo prevedených 6 lyrických skladieb z minulých ročníkov. Spevákovi sprevádzal ľudový orchester RTV NS pod taktovkou Juraja Feríka ml.

Koncert angažovaných, lyrických a tanečných skladieb sledovala odborná porota v zložení: Jovan Adamov, Juraj Ferík st., Katarína Melegová, Niťe Fraňilá a Ján Šimoni.

Odborné poroty udelili tieto ceny:

I. v žánri detských skladieb: prvú, druhú a tretiu cenu za najlepšiu skladbu a cenu za najlepší text,

II. v žánri angažovaných skladieb: prvú a druhú cenu za najlepšiu skladbu,

III. v žánri lyrických skladieb: prvú a druhú cenu za najlepšiu skladbu a

IV. v žánri tanečných skladieb: prvú a druhú cenu za najlepšiu skladbu.

V druhej časti koncertu v rámci všetkých troch žánrov bola udeľovaná cena za najlepší text (v žánri tanečných skladieb).

Okrem toho bola udelená jedna cena za najlepšiu interpretáciu a cena poroty obecnstva.

Bulletin mali na starosti: Anna Dudášová, Mária Kunčáková, Katarína Melegová, Ján Šimoni a Michal Bažala.

V bulletine, okrem informácií o samom programe, organizácii verejných koncertov a organizátoroch, boli uverejnené aj tri príspevky, v ktorých autori vyjadrili svoje mienky o samotnej Súťaži. Tak Marie-na Kriváková uviedla svoj rozhovor s Boženou Bažíkovou-Tutnjevičovou z Petrovca, ktorá sa na Súťaži predstavila nielen ako vynikajúca interpretka, ale aj ako skladateľka. Anna Dudášová zaznamenala svoj rozhovor s našim známym slovenským básnikom Pavlom Mučajim, ktorý sa ako autor textov na Súťaži zúčastňoval od jej samotných začiatkov. Mária Kunčáková uviedla svoj záznam z rozhovoru s Gustávom Babiakom, jedným z najstarších a najvytrvalejších autorov hudby.

Vo februári 1982, teda hodne neskôr po realizácii koncertov XI. ročníka, bolo uskutočnené zasadnutie organizačného výboru v rozšírenom zložení, na ktorom sa medziiným vykonala súvaha tohto ročníka Súťaže. Na podklade podrobnejšej a kritickej analýzy organizácie a dosahov uvedeného ročníka, ale aj na podklade skúseností z minulých ročníkov, boli formulované závery, ktoré mali za cieľ vylepšiť celkovú organizáciu Súťaže a prispieť k zvýšeniu jej kvality. Uvediem niektoré z tých záverov:

1. Vypísať súbeh čím skôr, aby bolo viac času na prípravu: zozbierať skladby, urobiť výber skladieb a úpravu, určiť spevákov a pod., aby sa vyhlo improvizáciám a časovej tiesni.

2. Produkcia by mala zabezpečiť viac času na súhru spevákov s orchestrom, čo by prispelo k skvalitneniu prednesu vybraných skladieb.

3. Odborná porota by musela mať ucelený a komplexný prehľad skladieb hodne skôr pred ich predvedením.

4. Výberová komisia by mala viac kontaktovať a spolupracovať so skladateľmi pri korekcii ich skladieb ako po hudobnej, tak aj po textovej stránke. Niektorí skladatelia sa sťažovali, že po vykonanej úprave si svoje skladby takmer nepoznali. S tým potom súvisí aj otázka autorstva.

5. Zosúčasniť a prispôbiť jestvujúce Pravidlá súťaže vynesené roku 1976 novým podmienkam a potrebám.

6. Nájsť spôsob ako predvedené skladby na verejných koncertoch sprítomniť širokému auditóriu poslucháčov.

7. Organizovať koncerty Súťaže v dvoch dňoch – v sobotu a nedeľu. To by vytvorilo lepšie podmienky pre kvalitnejšiu celkovú organizáciu. Vylepšili by sa i podmienky na úpravu javiska, ozvučenie, osvetlenie, angažovanie orchestrov, prenos koncertov a iné s tým súvisiace záležitosti.

8. Zorganizovať poradu s autormi, ktorí sa doteraz zjavovali so svojimi skladbami na Súťaži s cieľom vymeniť mienky, poradiť im ako vylepšiť ich budúcu tvorbu a posmeliť a prilákať nové mená, aby sa so svojimi skladbami zúčastnili Súťaže.

Tento ročník Súťaže činom potvrdil vzájomné prelínanie sa a plodnú spoluprácu autorov aj z radov iných národov a národností vo zveľadovaní hudobnej kultúry vojvodinských Slovákov.

Aj napriek tomu, že presídlením koncertu sa vytvorili lepšie podmienky na jeho predvedenie, koncert neprebíhal hladko. Niektorí interpreti dostali skladby doslova v poslednej chvíli, čo bolo citeľne vidieť a počuť z pódia, čo v mnohom ubralo na celkovom dojme a hodnote samotných skladieb.

Hoci prevládla mienka, že Súťaž a verejné koncerty slovenskej hudobnej tvorby nepriniesli niečo veľké do hudobnej klenotnice, predsa však aj dobrý priemer znamenal zveľadenie našej hudobnej tvorby.

Konštatované bolo, že Súťaž ospravedlnila vložené spoločenské úsilie a nemalé finančné prostriedky, avšak je potrebné vynaložiť ešte hodne úsilia na jej skvalitnenie. Treba zapojiť a angažovať širší kruh ľudí, čo by predstavoval lepší predpoklad pre jej skvalitnenie. Súťaž sa už stala záležitosťou celkovej slovenskej komunity žijúcej na týchto priestoroch.

XII. ročník – 1982

SELENČA – PETROVEC

Na súbeh pre XII. ročník Súťaže sa dostalo 80 skladieb rôznych žánrov. Novinkou bolo, že sa prihlásili aj tri bitové skupiny so svojimi skladbami: skupina Trag z Petrovca, skupina Maks zo Selenče a skupina Domu kultúry Michala Babinku z Padiny. Na predvedenie na verejných koncertoch výberová komisia vybrala 18 detských, 9 lyrických, 20 tanečných a 6 angažovaných skladieb. Súťaž o slovenskú hudobnú tvorbu Selenča – Petrovec , 82 sa organizovala vo forme štyroch koncertov. Koncerty boli organizované v Dome kultúry v Petrovci 19., 20. a 21. novembra.

V piatok 19. novembra 1982 vo večernom koncerte boli predvedené angažované a lyrické skladby. XII. ročník Súťaže Selenča – Petrovec otvoril výkonný tajomník pokrajinského výboru Zväzu komunistov Vojvodiny Ondrej Varga. Okrem iného vyzdvihol, že je Súťaž už kom-

pletné a mimoriadne významné kultúrne podujatie, ktoré umožnilo, aby sa uskutočnili zásady slobodnej tvorivosti a nacionálnej rovnoprávnosti hudobnej tvorby a aby sa tvorivá činnosť jednotlivcov stala vlastníctvom všetkých pracujúcich a občanov. Naši skladatelia angažovanými skladbami, ale aj celý tento festival, oslávili naše veľké jubileá: 90. výročie narodenia súdruha Tita, 45. výročie jeho príchodu v čelo KSJ a 40. výročie AVNOJ-a a USAOJ-a. Spevákovi sprevádzal orchester RTV NS pod taktovkou Stevana Radosavljeviča. Uvedené skladby hodnotila odborná porota v zložení: Juraj Ferík ml., Lázsló Horvát, Katarína Melegová, Samuel Kováč st. a Ján Šimoni.

V žánri angažovaných skladieb boli udelené prvá a druhá cena za najlepšiu skladbu. Keď ide o žáner angažovaných skladieb, možno konštatovať, že úroveň textov a skladieb bola dobrá. Nie všetky texty a skladby by sa však mohli nazvať, keď ide o spôsob stvárnenia a textovú predlohu, angažovanými; mali by byť skôr zaradené do žánru tanečných skladieb.

V pokračovaní piatkového koncertu odznali lyrické skladby. Uvedené skladby hodnotila odborná porota v tom istom zložení ako aj angažované. Predvedených bolo 9 skladieb, mohlo ich byť aj menej, keby prístup bol selektívnejší. Boli tam aj skladby, v ktorých by sme darmo hľadali duch slovenskej ľudovej piesne; skôr sa ponášali napr. na ruské rómske piesne, ktoré by nám v našej hudobnej tvorbe nemali byť vzorom, podľa ktorého budeme robiť ponášky. V žánri lyrických skladieb bola udelená prvá a druhá cena za najlepšiu skladbu ako i cena obecenstva. Taktiež pre oba žánre, angažované a lyrické skladby, bola udelená jedna cena za najlepší text.

V sobotu popoludní bol koncert detských skladieb, na ktorom bolo predvedených 18 skladieb. Na súbeh prišlo hodne detských skladieb, nuž bolo z čoho vyberať. Uvedené skladby hodnotila odborná porota v zložení: Mira Gubiková-Stepanovičová, Mariena Stankovičová-Kriváková, Katarína Melegová, Pavel Málach a Ján Šimoni. V žánri detských skladieb boli udelené prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu a jedna cena za najlepší text.

Koncert bitových skupín bol novinkou na Súťaži. Organizačný výbor vedel, že autori sú členmi mládežníckej bitovej skupiny. Navrhol

im, aby si ľubovoľne zostavili repertoár, s ktorým vystúpia na Súťaži pred publikom a odbornou porotou. V sobotu večer vystúpili tri bitové skupiny: *Trag* z Petrovca, *Maks* zo Selenče a členovia skupiny, ktorá pôsobí pri Dome kultúry Michala Babinku v Padine. Bol to vcelku slušný mládežnícky program, každá skupina mala 30 minút na to, aby sa predstavila. Odbornú porotu tvorili: Mária Mijatovićová, Kvetoslava Benková, Mária Kunčáková a Ján Šimoni. Udelené boli dve ceny a jedna cena autorovi za najúspešnejšiu skladbu. Za najlepšiu skupinu vyhlásili skupinu *Trag* z Petrovca a obecenstvo najviacej sympatií prejavilo skladbe *Striptizerka (Striptérka)* autora hudby a textu Pavla Danku zo skupiny *Trag*. Za najlepšiu skladbu vyhlásili *Viac ťa nemám rád* autora hudby a textu Pavla Ľavroša, ktorý bol členom bitovej skupiny z Padiny.

Koncert tanečných skladieb bol organizovaný v nedeľu 21. novembra 1982 vo večerných hodinách. Okrem známych autorov zjavili sa aj nové mená, čo naznačovalo, že sa rady našich autorov rozrastajú, a že samým tým aj hudobné fondy majú nárok na obohatenie kvalitou a kvantitou. Na nedeľňajšom koncerte, podľa mienky návštevníkov a aj odbornej poroty, ani jedna skladba nefascinovala, ale predsa úroveň bola vyrovnaná a slušná, a divákovi poskytla kompletný umelecký zážitok. Tanečné piesne hodnotila odborná porota v zložení: Mária Kunčáková, Anna Medvedová, Aleksandar Pražić, Jovan Adamov a Ján Šimoni. Udelené boli prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu a cena obcenstva.

Realizátori mohli byť s priebehom vcelku spokojní.

Po dlhšej rozprave na zasadnutí organizačného výboru bolo uzhodnuté, aby ceny boli knižné v určenej hodnote. V snahe vyhnúť sa tomu, aby sa náhodou odmenenému autorovi skladby alebo textu neudelili knihy, ktoré už doma má, dala sa možnosť, aby si v tej hodnote, v ktorej získal odmenu, sám odmenený vybral knihy, prípadne gramofónové platne v petrovskom kníhkupectve, ktoré sa mu zapáčia.

Vydaný bol aj bulletin, ktorý zostavili Anna Dudášová a Katarína Melegová. Zaplánované bolo vydanie dvoch čísel bulletinu, lebo bulletin je verným sprievodcom Súťaže a má dokumentačný význam.

Aktuálne boli stabilizačné opatrenia, na bulletine sa predsa najmenej mohlo ušetriť. Členovia redakcie bulletinu z vlastných prostriedkov kúpili matrice pre bulletin.

Všetky súťažné skladby si sfilmovala novosadská televízia a plné pásy si odniesla aj hudobná redakcia novosadského rozhlasu, takže možnosť zoznámiť sa s hudobnou žatvou tohto ročníka Súťaže mali televízni diváci a poslucháči rozhlasu, priaznivci slovenských angažovaných, lyrických, bitových, detských a tanečných skladieb.

Aby Súťaž vyznela tak, aby s ňou boli všetci spokojní, finančne prispeli: SZS kultúry Vojvodiny, SZS kultúry Báčskej obce, SZS kultúry Báčskopetrovskej obce, RTV Nový Sad.

Realizátormi súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu Selenča – Petrovec , 82 boli: KUS Jána Kollára zo Selenče a Dom kultúry 28. októbra z Petrovca.

Po ukončení XII. ročníka Súťaže na zasadnutí organizačného výboru vo februári 1983 bola vykonaná súvaha toho ročníka. Vyvedené boli aj závery, ktoré mali za cieľ vylepšiť a skvalitniť prácu na organizovaní Súťaže. Uvedieme niektoré z nich:

1. Preatalyzovať Pravidlá Súťaže, zladíť ich s jej potrebami, so samosprávnymi dohodami, regulovať vzťahy s RTV a inými subjektmi, ktoré účinkujú v organizovaní Súťaže.

2. Dodržiavať sa stanovených termínov, keď ide o vypisovanie súbehu, zasielanie skladieb, výber skladieb, úpravy, výber spevákov, nacvičovanie a pod.

3. Zorganizovať poradu s autormi a so skupinami, ktoré sa chcú zúčastniť festivalu.

4. Viacej pozornosti venovať výberu skladieb, zasahovaniu po hudobnej a textovej stránke, v čom veľkú zodpovednosť má výberová komisia.

5. Nakoľko sa budú aj ďalej organizovať koncerty bitových skupín, treba túto problematiku regulovať, aby sa vyhlo nedorozumeniam.

6. Predvedené skladby na verejných koncertoch treba na primeraný spôsob prezentovať širšej verejnosti a popularizovať ich.

XIII. ročník – 1983

SELENČA – PETROVEC

Koncerty XIII. ročníka Súťaže Selenča – Petrovec sa organizovali 23. októbra 1983 v Dome kultúry v Báčskom Petrovci pod názvom Selenča – Petrovec ,83. Tento ročník sa vyznačoval určitými charakteristikami, ktoré v mene usporiadateľov KUS Jána Kollára zo Selenče, Domu kultúry 28. októbra z Petrovca a umeleckej produkcie novosadského rozhlasu v úvítacom prejave vyzdvihol predseda organizačného výboru Ján Šimoni. V tom roku sme si pripomenuli 40. výročie Druhého zasadnutia AVNOJ-a a 39 rokov slobody. Usporiadatelia sa špecifickým spôsobom zapojili do stabilizačných opatrení; namiesto štyroch koncertov a troch dní uskutočnili sa dva koncerty v jednom dni. Na súbeh bolo zaslaných úhrne 54 skladieb od 13 autorov. Výberová komisia v zložení: Kvetoslava Benková, Samuel Kováč st., Katarína Melegová, Jovan Adamov a Ján Šimoni na predvedenie na verejných koncertoch vybrala 10 detských, 5 lyrických a 8 tanečných skladieb.

Organizované boli dva koncerty. V popoludňajšom koncerte boli predvedené detské skladby. Po skončení súťažnej časti odznela revuálna časť, na ktorej boli predvedené pesničky z minulých ročníkov. Spevákovi sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Stevana Radosavljeviča.

Koncert prebiehal pred plným hľadiskom, zväčša malých divákov z Petrovca a Selenče, ktorí si vypočuli 10 súťažných skladieb. Niektorí interpreti neboli na primeranej úrovni a svojou interpretáciou v mnohom odobrali skladbe z jej kvality a samým tým do určitej miery vyradili autora skladby z konkurencie. Na tomto koncerte vystúpila aj sympatická detská skupina Mechúrik z Petrovca. Vcelku však bolo aj dobrých skladieb a dobrých interpretov, nuž odborná porota mala z čoho navrhnúť ceny. Odborná porota, ktorá hodnotila skladby v súťažnej časti oboch koncertov, pracovala v zložení: Mira Gubiková-Stepanovičová, Kvetoslava Benková, Juraj Ferik ml., Ján Cicka, Jovan Adamov a Anđelko Maletić. Zhodnotenie odbornej poroty det-

ského koncertu bolo: prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu a jedna cena za najlepší text.

Po predvedení dvoch víťazných angažovaných skladieb z minulých ročníkov, večerný koncert slávnostne otvoril predseda Snemovní obcí Zhromaždenia SAP Vojvodiny Ján Srnka. Zdôraznil, že zaznamenávané výročia majú inšpirovať aj tvorcov v kultúre, ale zároveň poznamenal: „Kultúrna činnosť, ako aj každá iná oblasť ľudskej práce a tvorivosti sú zapojené do stabilizačných aktivít... V období, v ktorom žijeme a v oblasti umeleckej tvorivosti správať sa a konať stabilizačne znamená zabezpečiť priamy vplyv združenej práce, ktorá stále vyčleňuje značné prostriedky na tieto účely.“ Slová rečníka sa názorne potvrdili obsahom a rozsahom verejného koncertu Selenča – Petrovec , 83.

Vo večernom koncerte boli predvedené lyrické a tanečné skladby. Po súťažnej časti bola revuálna časť, na ktorej boli predvedené skladby z minulých ročníkov ako aj skladby domácich autorov z produkcie novosadského rozhlasu. Spevákovi zo žánru lyrických skladieb sprevádzal ľudový orchester RTV NS pod taktovkou Juraja Feríka ml. Interpretov angažovaných skladieb a tanečných skladieb sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Stevana Radosavljevića. Možno sa pochvalne zmieniť o súhre orchestrov a spevákovi, čo sa v minulých ročníkoch nemohlo tak hladko konštatovať.

Záujem o tento koncert bol veľký; obecenstvo vyplnilo sálu do posledného miesta. Skladieb nebolo veľa a zdalo sa, že porota nebude mať veľa práce; skončila sa aj revuálna časť a potom iba po dlhšej prestávke porota prišla s výsledkami. V žánri lyrických skladieb bola udelená prvá a druhá cena za najlepšiu skladbu. V žánri tanečných skladieb bola udelená prvá cena a dve rovnoprávne druhé ceny za najlepšiu skladbu. Udelená bola cena za najlepší text, cena za najlepšiu interpretáciu a cena obecenstva.

Aj napriek skutočnosti, že bolo málo skladieb a koncertov, XIII. ročník Súťaže možno zhodnotiť ako úspešný. Bol na dobrej umeleckej úrovni po stránke hudobnej, aj väčšina zhudobnených textov vyhovovala požiadavkám zhudobnenia svojou umeleckou úrovňou. Boli to texty, po ktorých skladatelia siahli do tvorby nielen našich

slovenských vojvodinských autorov, ale aj slovenského romantizmu (Chalupka, Botto). Cieľom tejto Súťaže je podnecovať skladateľov, ale aj pôvodnú tvorbu našich textárov. Veľmi málo bolo textov napísaných priamo na Súťaž. Preto skladatelia zhudobnili aj vlastné texty, ktoré zaostávali za hudbou, alebo prekročili hranicu úpravy známych textov (napr. Maše Haľamovej *Pohnevali sme sa*). Konštatované bolo, že v záujme hodnotných textov a tým aj úrovne Súťaže treba vyzvať a zapojiť do spolupráce so skladateľmi čím širší kruh textárov, na prvom mieste našich básnikov, ktorí budú špeciálne písať texty jednotlivým skladateľom. Takáto spolupráca iste prinesie plody, tak ako priniesla plody dobrá spolupráca skladateľov a upravovateľov. V tom zmysle by bolo dobre uskutočniť stretnutie skladateľov s textármi, aby nasledujúci ročník priniesol hodnotné texty aj v žánri angažovaných skladieb, ktoré treba osobitne pestovať, a ktorý v tomto roku vystal a žiadnu cenu nemal.

Bulletin nebol vytlačený, iba program.

Na zasadnutí organizačného výboru v marci 1984 bola urobená súvaha XIII. ročníka Súťaže. Na tomto zasadnutí sa konštatovalo:

1. Na súbeh prišlo menej skladieb než v minulom ročníku.
2. Vystali angažované skladby a skladby bitových skupín.
3. Realizované boli 2 koncerty a v minulom ročníku boli 4 koncerty.
4. Pre oba koncerty bola formovaná iba jedna porota.
5. Nebol vytlačený bulletin.

6. Návrh pre iný prístup k organizovaniu koncertov bitových skupín sa mal vypracovať spolu so Zväzom socialistickej mládeže, čo sa však nepodarilo.

7. Okrem detskej skupiny *Mechúrik* neboli iné detské skupiny.

V diskusii bolo počuť niekoľko mienok a návrhov:

- angažované skladby vystali, čo by sa nesmeli stať, najmä v rokoch, keď sa oslavujú dôležité jubileá; nacvičovanie takých skladieb by mala mať na starosti škola,
- bitové skupiny netreba zaraďovať do Súťaže; pre ne treba organizovať osobitné podujatie,
- o koncerty bol veľký záujem: sledovalo ich vyše 1000 návštevníkov a takmer 150 záujemcov nemohlo dostať vstupenky,

- porozmýšľať aj o inom spôsobe získania skladieb, nie iba prostredníctvom súbehu,
- textom treba venovať viacej pozornosti: netreba pliesť nárečovú a spisovnú výslovnosť, lebo to má neprajný vplyv ako jazykový tak aj interpretačný,
- málo bolo pôvodných textov,
- reba spolupracovať s inými hudobnými podujatiami, ako napr. so Subotickým festivalom a Domom JĽA (Juhoslovanská ľudová armáda) a predstaviť tam skladby zo Súťaže,
- porozmýšľať o organizovaní koncertov aj v iných osadách, aby viacej ľudí malo možnosť vidieť a počuť, k čomu sme sa dopracovali,
- organizovať rozhovory s autormi a pomôcť im pri ďalšej práci, ale zároveň vypočuť aj ich mienky a postrehy na účel vylepšenia kvality piesní a ich prednesu.

Organizáciu XIII. ročníka finančne a inak podporili: SZS kultúry Báč, SZS kultúry SAPV, Dom kultúry 28. Október v Petrovci, KUS Jána Kollára zo Selenče, RTV NS a sponzori.

XIV. ročník– 1984

SELENČA – PETROVEC

XIV. ročník Súťaže bola usporiadaný 13. a 14. októbra 1984 v Dome kultúry v Báčskom Petrovci pod názvom XIV. ročník Súťaže – 1984. Bol to posledný, štvrtý rok ako bola manifestácia „vypožičaná“. Na súbeh bolo zaslaných 54 skladieb. Výberová komisia v zložení: Kvetoslava Benková, Samuel Kováč st., Jovan Adamov a Katarína Melegová, prezrela skladby a na predvedenie na verejných koncertoch navrhla 10 detských a 12 tanečných skladieb (z toho jedna romanca), 4 angažované a 4 lyrické skladby.

Dva verejné koncerty Súťaže, ktoré v tom roku vyzneli v znamení našich významných jubileí, 40. výročia príchodu slobody a 40. výročia formovania XIV. VÚSB (Vojvodinskej údernej slovenskej brigády), boli ďalšou príležitosťou pre našich skladateľov, textárov, upravo-

vateľov a interpretov ukázať plody jednoročnej práce. V tom roku sa ozvali aj autori angažovaných skladieb, a tak potvrdili, čo okrem iného skonštatoval vo svojom otváracom prejave v sobotu aj popredný pokračinský spoločensko-politický pracovník Ján Pintír-Synko, že jedným z prvoradých cieľov súťaže je, a aj do budúcnosti má byť, pestovanie revolučných tradícií, ich aplikácia v kontexte súčasného života.

V sobotu 13. októbra 1984 odznel koncert detských a angažovaných skladieb. Vzhľadom na skutočnosť, že interpreti skladieb neskoro dostali úplné texty piesní, skladby celkom hladko odzneli. Boli pekné, melodické a interpretom pomohli aj detské spevácke skupiny z Pivnice a Kulpína. Spevákov sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Jovana Adamova. Revuálna časť nebola.

Odborná porota v zložení: Mira Gubiková-Stepanovičová, Katarína Melegová, Ondrej Maglovský a Dušan Mihalek udelila I., II. a III. cenu za najúspešnejšiu skladbu a jednu cenu za najlepší text.

Skladby v žánri angažovaných odzneli v ten istý večer hneď po detských skladbách. Hoci boli zahlasené štyri skladby z tohto žánru, odzneli len tri. Štvrtá skladba nebola predvedená, lebo neprišla speváčka.

Uvedená odborná porota bola tej mienky, že si žiadna z troch vypočutých skladieb nezasluhuje prvú cenu, a preto udelila dve rovnoprávne druhé ceny.

V nedeľu 14. októbra 1984 bol koncert lyrických a tanečných skladieb. Spevákov lyrických skladieb sprevádzal ľudový orchester RTV NS pod taktovkou Juraja Feríka ml. Spevákov tanečných skladieb sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Jovana Adamova. Revuálna časť nebola.

Odborná porota tentoraz pracovala v inom zložení ako v predošlý večer a tvorili ju: Juraj Ferík ml., Ján Šimoni, Katarína Melegová, Jovan Adamov a Kvetoslava Benková. V žánri lyrických skladieb odborná porota udelila I. a II. cenu za najlepšiu skladbu. V žánri tanečných skladieb odborná porota udelila I., II. a III. cenu za najlepšiu skladbu. Spoločne pre lyrické a tanečné skladby bola udelená cena za najlepší

text a cena za najlepšiu interpretáciu. Porota obecnstva dala svoj hlas jednej skladbe z oboch žánrov.

Bulletin nebol vytlačený, iba program.

Aj v tomto roku prípravy prebiehali v poslednej chvíli. Z roka na rok sa zmenšuje počet interpretov, ktorí roky trpeli na javisku z obáv, či text doručený v poslednej chvíli a minimum cvičenia s orchestrom dokážu pretaviť v to, čo sa od renomovaných spevákov očakáva. Tak sa potom dostávame do situácie, že niektoré skladby vopred vyradujeme z konkurencie tým, že nimi poverujeme mladých absolútne neskúsených spevákov, alebo siahame po iných „kľúčkovaniach“. Vzhľadom na stúpajúcu kvalitu súťažných skladieb s poľutovaním možno konštatovať, že je veľká škoda, že aj prípravy nenasledujú tento trend.

Po ukončení XIV. ročníka bola vykonaná súvaha na zasadnutí organizačného výboru v decembri 1984. Z obsiahlejšej diskusie sa vyvodili závery a konštatácie:

- mešká sa so súvahou, hoci bol dohovor na organizačnom výbore počas príprav XIV. ročníka Súťaže, že sa súvaha urobí onedlho po skončení verejných koncertov, aby sa „neoprašovali“ zabudnuté dojmy,
- počet zaslaných skladieb bol približne na úrovni minuloročnej Súťaže,
- odznali aj angažované skladby, čo vlni nebol prípad,
- podľa mienky výberovej komisie skladby boli kvalitnejšie, texty lepšie a melódie zaujímavejšie,
- niečo menej bolo detských skladieb,
- do programu bola zaradená skladba, ktorá vlni nebola predvedená,
- ťažko je všetkých spevákov zoskupiť,
- speváci texty dostali mesiac a pol pred vystúpením, ale keď ide o skúšky, niektorí ich mali viackrát a niektorí mali prvú skúšku pred vystúpením; a tak nečudo, že s textom mali problém,
- treba priberať nové spevácke sily a orientovať ich na žáner,

- spevák sa musí dobre naučiť text a melódiu, t.j. kompletnú skladbu, speváci si však za to žiadajú adekvátnu úhradu,
- treba pripraviť spevácke skupiny pre koncert; nájsť niekoho, kto s nimi bude robiť,
- boli námietky na výberovú komisiu v súvislosti s výberom skladieb,
- zjavuje sa problém úprav tanečných skladieb, čo treba doriešiť,
- skladby sú z roka na rok kvalitnejšie, avšak pravá podoba skladby sa zistí na samom koncerte a závisí od toho ako ju pochopí upravovateľ, ako ju pochopí a potom zaspieva spevák, ako ju zahrá orchester, aká je súhra orchestra a speváka a pod.,
- skladby upravovateľom treba dať omnoho skôr,
- s textami treba doriešiť veci: stáva sa, že po hudobnej stránke prvá strofa básne vyhovuje, ale druhá už nie,
- niektorí skladatelia sa sťažujú na neprípustné zasahovanie do pôvodného znenia skladieb; umelecká produkcia sa odvoláva na pravidlá Súťaže, ktoré jej dovoľujú zasahovať do skladieb a sú skladby, ktoré si priam vynucujú zásah, zdokonaľovanie,
- Pravidlá sú staré, nepresné a nutné je vypracovať nové, ktoré budú prispôbované novovzniknutým okolnostiam, potrebám a požiadavkám za účelom vylepšenia celkovej organizácie Súťaže; v tých pravidlách treba, okrem iného, spresniť do akej miery možno zasahovať, aby sa zachovala pôvodnosť skladby,
- terajšie Pravidlá neprecizujú, kto môže spievať a kto nie: stávalo sa, že členka výberovej komisie a odbornej poroty mohla aj spievať a hodnotiť skladby pretože jej to Pravidlá dovoľujú,
- niektoré skladby sa musia vylepšiť a vymeniť v dôsledku rešpektovania hudobného základu; nevytvárať „veľkých skladateľov“ a oni to nie sú – treba mať na zreteli, že sa skladba má spievať, čo znamená, že treba prihliadať na hudobnú podstatu,

- treba už raz zorganizovať dávno sľúbenú poradu so skladateľmi a textármi, na ktorej by sa stretli s členmi výberovej komisie a vo vzájomnom dohovore sa dopracovali k lepšej spolupráci a k väčšiemu pochopeniu z jednej a druhej strany,
- nemožno však od hudobných odborníkov, ktorí sú angažovaní okolo Súťaže očakávať, že oni budú autorov zaúčť ako sa má komponovať: môžu im na poradách len poradiť, usmerniť ich, poukázať na niektoré základné momenty a pod.,
- texty sú z roka na rok kvalitnejšie, menej treba zásahov, avšak speváci ich musia dostať hodne skôr; treba prihliadať na dikciu, lebo sa stáva, že spevák má hlas pekný a dikciu neadekvátnu,
- treba doriešiť aj niektoré organizačné otázky a celú organizáciu vylepšiť.

V januári 1985 bola organizovaná porada s autormi. Na úvod porady boli vytýčené ciele porady:

1. Počúť mienku autorov o celkovej organizácii Súťaže: o vypísaní súbehu, o výbere skladieb a spevákov, o prednese skladieb, o koncepcii koncertov, o odmeňovaní, o práci poroty a pod. Osobitne sa zmieniť o popularizovaní skladieb, o ich zverejňovaní, približovaní k obecnstvu a iných otázkach.

2. Ozrejmiť otázku spolupráce medzi autormi hudby a autormi textov: nevyhnutnosť spolupráce, formy a spôsoby spolupráce, časová artikulácia a pod.

3. Vzájomne sa poinformovať o samotnej organizácii Súťaže. Ozrejmiť a ujasniť, na aké problémy sa naráža v súvislosti so zabezpečením skladieb, pri ich výbere na verejné predvedenie, venovať sa otázke zasahovania do skladieb po hudobnej a textovej stránke zo strany odborníkov, otázke úprav skladieb (niektorí autori nie sú spokojní s úpravami) a výberu spevákov, angažovaniu orchestrov, účasti inštitúcií v podpore a organizácii Súťaže a pod.

4. Vynájsť spôsob ako zoskupiť čím väčší počet ľudí okolo Súťaže, ktorí by pomohli riešiť problémy, na ktoré sa naráža, všetko na účel skvalitnenia samotnej Súťaže a výsledkov, ku ktorým sa dopracúva-

me. Celá problematika sa nesmie ponechať malej hŕstke ľudí, lebo výsledky nebudú adekvátne.

Na základe ponúknutých tém prítomní autori, hudobní odborníci, autori textov a organizátori Súťaže vo svojich diskusných príspevkoch vyjadrili svoje mienky a predostreli návrhy na vylepšenie samotnej organizácie súťaže, aby výsledky práce a ich kvalita boli na vyššej úrovni. Uvedieme niektoré z nich:

- treba spresniť, ktoré žánre sú potrebné v budúcom roku a ktoré majú menej skladieb,
- ponúknuť autorom väčší počet kvalitných textov na zhudobnenie,
- informovať a konzultovať autorov skladieb, keď ide o výmeny ich skladieb, aby skladby odznali tak, ako si ich autori predstavili, informovať autorov o výbere upravovateľov ich skladieb a výbere spevákov, ktorí skladby budú interpretovať, pozvať autorov na skúšky a pod. – slovom viacej koordinácie a spolupráce s autormi,
- viacej pozornosti venovať nacvičovaniu skupín, aby sa nestalo, že chórové skladby dáme spievať sólistom,
- treba prilákať čo viacej autorov, aby zasielali svoje skladby,
- málo času zostáva na nacvičovanie spevákov spolu s orchestrom,
- regulovať Pravidlami, že člen poroty sa nesmie zjaviť ani ako autor ani ako spevák,
- spolupráca s hudobnou produkciou musí byť intenzívnejšia a treba umožniť autorom, aby si nahrali svoje skladby,
- textárov treba informovať, že ich text bude zhudobnený a kto ho zhudobní,
- umožniť autorom, aby sugerovali, kto by mohol skladbu zaspievať, lebo od prednesu skladby v mnohom závisí, aký dojem skladba zanechá,
- porozmýšľať o možnosti publikovať skladby, ktoré boli predvedené na verejných koncertoch Súťaže,
- bolo by potrebné rozdeliť si úlohy, kto z odborníkov bude sledovať problematiku detských, kto problematiku lyrických

a kto problematiku tanečných skladieb; na jedného človeka je to priveľa. Tak by sa vyhlo tomu, že napr. nemáme dosť skladieb v jednom žánri, nemáme dosť spevákov na kvalitné predvedenie tanečných skladieb a pod.,

- pre každý ročník treba vytlačiť bulletin,
- hovorilo sa o dôvodoch, prečo sa skladby hudobne korigujú zo strany hudobných odborníkov: napr. sú autori nováčikovia, ktorí prejavujú vôľu, ale nemajú prax, nuž im treba pomôcť; sú talentovaní autori, ale talent nestačí, aby napísali skladbu, ktorú nie je potrebné korigovať, hoci aj máličko; sú autori, ktorí vedia skladbu napísať, ale nesledujú súčasné toky a rozvoj hudby a pod.,
- niektoré nahrané skladby sú takej kvality, že ich treba preložiť do iných jazykov – aspoň jednu tretinu,
- netreba zanedbať ani bitové skupiny a umožniť im, aby sa predstavili širšiemu auditóriu.

Všeobecne možno konštatovať, že to bola vydarená a osočná porada, na ktorej sa zúčastnil hodný počet tých, ktorým na Súťaži záleží.

XV. ročník– 1985

SELENČA

Rozhodnutie o tom, aby sa XV. ročník Súťaže organizoval v Selenči, bolo vynesené ešte 18. decembra 1984. Hoci Selenča aj naďalej nemala vhodnú sálu na organizovanie tohto podujatia, zvažila sa mienka, že predsa ide o jubilejný ročník a treba ho organizovať tam, kde Súťaž vznikla, teda v Selenči. Dohodnuté bolo, aby sa koncerty organizovali v júni, keďže sa môžu organizovať iba na otvorenom priestore. Všetky koncerty sa organizovali 16. júna 1985. Na súbeh bolo zaslaných 56 skladieb od 13 autorov. Zaslané skladby posúdila výberová komisia v zložení: Kvetoslava Benková, Katarína Melegová, Samuel Kováč, Jovan Adamov a Ján Šimoni. Uvedená komisia na predvedenie na verejných koncertoch vybrala 8 detských, 8 lyrických (z čoho

jedna – Zuzka Turanová bola neskoršie nahlásená), 10 tanečných a 6 angažovaných skladieb. Angažované skladby boli objednané (5), kým jedna skladba (*Nad úsvitom*) zostala nepredvedená z minulého ročníka, teda spolu bolo predvedených 6 skladieb. Spolu na predvedenie bolo vybraných 32 skladieb.

Skladby odznali na nádvorí ZŠ Jána Kollára v Selenči. Úvodný prejav mal Ján Šimoni, predseda organizačného výboru. V krátkosti sa zmienil o vzniku festivalu a jeho rozvoji po XV. ročník. Vyzdvihol, že z nenáročného hudobného podujatia orientovaného spočiatku na novokomponované skladby inšpirované ľudovou hudbou vyrástla Súťaž, ktorá za 15 rokov svojho trvania obohatila klenotnicu hudobnej tvorivosti juhoslovanských Slovákov o početné kvalitné skladby viacerých žánrov: lyrických, detských, angažovaných, tanečných a črtá sa aj žáner vážnej hudby.

V popoludňajšom koncerte so začiatkom o 18. hodine boli predvedené detské skladby. Po súťažnej časti vystúpili chór základnej školy z Báu a chór základnej školy zo Selenče.

Detské skladby neboli na takej úrovni ako v minulých ročníkoch. Prečo tomu bolo tak, možno len predpokladať. Možno môžeme hovoriť o „vyhorenosti“ autorov, alebo nevhodne vybranom z ponúknutého. Nižšia úroveň detských skladieb je možno aj výsledkom neúčasti na Súťaži niektorých renomovaných autorov.

Úroveň, na akú sme si zvykli a akú hádam aj má mať jedna hudobná manifestácia, ktorá sa dotvára 15 rokov, zostala pri angažovaných, lyrických a tanečných skladbách.

Vo večernom koncerte so začiatkom o 20. hodine odznali angažované, lyrické a tanečné skladby. Otvorenie XV. ročníka Súťaže bolo vo večernom koncerte a otvárací príhovor predniesol Ján Širka, člen predsedníctva SAP Vojvodiny. Vo svojom príhovore s osobitným prifarbením sa zmienil o tom, že XV. ročník súťaže odzníeva v znamení 40. výročia oslobodenia a víťazstva nad fašizmom.

Do žánru angažovaných skladieb bola zaradená aj skladba *Na Dolnej zemi*, ktorú napísal Martin Kmeť. Ide však o vážnu hudbu, náročnú, možno ani nie celkom trefnú pre publikum, aké sleduje naše Súťaže, ale predsa zvláštnu a kvalitnú, ktorú interpretačne dotvorili členovia

skupiny Allegro. Ináč treba povedať, že koncert angažovaných skladieb vyznel v znamení skupín, pretože v tejto časti súťaže vystúpili: kovačická skupina Sláviky, ženská spevácka skupina zo Selenče a novosadská skupina Allegro.

V žánri lyrických skladieb boli skladby, ktoré aj po hudobnej aj po textovej stránke boli na vysokej úrovni. Súťaž sa ako obvykle skončila koncertom tanečných skladieb, ktorých bolo 10.

Spevákovi sprevádzal ľudový orchester RTV Nový Sad pod taktovkou Juraja Feríka ml. a tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Josipa Lorbeka.

Odborné poroty pracovali v zložení:

I. detské skladby: Mira Gubiková-Stepanovičová, Kvetoslava Benková a Samuel Kováč st.,

II. angažované, lyrické a tanečné skladby: Mária Mijatovičová, predsedníčka, a členovia Jovan Adamov, Ján Nemček, Anđelko Marletić a Ján Šimoni,

III. porota pre texty: Katarína Melegová, predsedníčka, Viera Benková, poetka, a Víťazoslav Hronec, spisovateľ.

Odborné poroty udelili tieto ceny:

I. v žánri detských skladieb boli udelené: prvá, druhá a tretia cena za najlepšie skladby a cena za najlepší text,

II. v žánri angažovaných skladieb boli udelené: prvá, druhá a tretia cena za najlepšie skladby a jedna osobitná cena skladbe *Na Dolnej zemi*, ktorú napísal profesor Martin Kmeť na text Jána Labátha, pre ktorú napísal aj úpravu, a zaspievala ju skupina Allegro,

III. v žánri lyrických skladieb boli udelené: prvá, druhá a tretia cena za najlepšie skladby a jedna cena za najlepší text,

IV. v žánri tanečných skladieb boli udelené: prvá, druhá a tretia cena za najlepšie skladby; jedna spoločná cena za najlepší text bola udelená zo žánru angažovaných a tanečných piesní.

Okrem uvedených boli udelené: cena za najlepšiu interpretáciu a cena poroty obecnstva zo žánru angažovaných, lyrických a tanečných piesní. Ceny boli peňažné.

Porota, ktorá hodnotila texty, mala hodne práce, kým sa rozhodla pre najlepší text vo večernom koncerte. Boli tu texty, o ktorých

sa mohlo tvrdiť, že boli jedny z najlepších textov, aké sa doteraz v tom žánri na Súťaži počuli.

Za uplynulé roky autori si už vyskúšali a vyostrili talenty a preto vo večernom koncerte odznelo hodne kvalitných skladieb. Ku kvalite v nemalej miere prispela aj ich úprava. Interpreti sa tiež dopracovali k určitej úrovni a osobitným zážitkom bolo počúvať Júliu Bisakovú, ktorá bezpochyby svojím príjemným hlasom vplývala na celkovú úroveň Súťaže v tom roku. Nemala by demoralizovať ostatných spevákov (ako niektorí tvrdili), ba naopak, nútiť ich spievať ešte kvalitnejšie.

Tak ako diváci v prestávke detského koncertu sledovali vystúpenia chórov základných škôl zo Selenče a Báču, obecenstvo by radi sledovalo koncert víťazov z uplynulých 14 ročníkov v prestávke tanečných skladieb, pretože porota dlho rozhodovala o víťazoch.

V každom prípade, situáciu po každej stránke zachránili pozorní, angažovaní a pohostinní domáci Selenčania, ktorí po ktoviektorý raz dokázali, že sú schopní organizovať aj manifestáciu pokrajinského rázu, a že im skutočne treba pomôcť, aby na to mali podmienky.

Vytlačený bol aj bulletin, v ktorom boli zozbierané všetky skladby predvedené na verejných koncertoch od I. ročníka v roku 1970 a končiac XV. ročníkom v roku 1985. Okrem názvov skladieb v jednotlivých žánroch boli uvedené mená autorov hudby, textu, upravovateľov a interpretov. Bola to náročná a namáhavá práca, zvlášť keď išlo o prvé ročníky. Pre prvé ročníky sa netlačili bulletiny, údaje sa museli zozbierať z magnetofónového pásu natočeného priamo na koncertoch. Nahrávky neboli zodpovedajúcej kvality a autor Ján Šimoni potreboval na získanie týchto údajov niekoľko mesiacov. Redakciu bulletinu tvorili: Katarína Melegová, Anna Dudášová a Ján Šimoni, ktorý mal náročnú úlohu – zozbierať skladby so všetkými potrebnými údajmi.

Bulletin obsahoval príspevky Jarmily Cinkotskej a Jána Čapeľu, tiež záznamy Anny Dudášovej a Kataríny Melegovej z rozhovorov s autormi, ochotníkmi, hudobníkmi, spevákmi, divákmi. Vytlačené boli aj programy koncertov.

SELENČA '85

Priamy organizátor Súťaže bol KUS Jána Kollára zo Selenče. Spoluorganizátormi boli RTV Nový Sad a NVTPO Obzor. Pracovníci rádio-televízie poskytli odbornú pomoc v zabezpečení a nacvičovaní spevákov, hudobníkov, písaní úprav pre skladby, ktoré sa predvedú na verejnom koncerte, pripravili sprievodný text, zabezpečili ozvučenie. NVTP Obzor poskytol odbornú pomoc týkajúcu sa textov, výpisania súbehu, príspevkov v novinách, v programovaní, informovaní.

Finančné prostriedky zabezpečilo SZS kultúry Vojvodiny, SZS kultúry Báč, KUS Jána Kollára a Miestne spoločenstvo Selenča. Materiálne a poskytnutím služieb Súťaž podporili: ZOZP(základná organizácia združenej práce) *Selenča* zo Selenče, SRD (samostatná remeselnícka dielňa) *Slovan* zo Selenče, ZOZP *Agrobáčka* z Báču, cukrovar z Báču ako aj všetky spoločensko-politické zväzky v osade a obci.

Prípravy na jubilejný XV. ročník Súťaže boli náležité. Súťaž vyznela naplno a do našej hudobnej klenotnice pribudli ďalšie vzácne skvosty.

Súvaha XV. ročníka Súťaže bola vykonaná koncom októbra 1985. Po krátkom prehľade o priebehu celého podujatia, predostretej finančnej správe a prehľade, čo sa zo záverov zo zasadnutia po ukončení XIV. ročníka realizovalo, nasledovala diskusia. Z tejto diskusie uvedieme najpodstatnejšie konštatácie, návrhy, sugescie a kritické pripomienky týkajúce sa vylepšenia a skvalitnenia ďalšej práce súvisiacej so Súťažou.

V záveroch zo zasadnutia po ukončení XIV. ročníka Súťaže bolo konštatované:

1. na zbieraní detských skladieb pre ich uverejnenie sa pokročilo,
2. pracuje sa na vyhľadávaní možnosti publikovania skladieb,
3. keď ide o kontaktovanie s inými podujatiami podobného druhu, neurobilo sa mnoho,
4. na vyhľadávaní mladších kvalitných spevákov sa pracuje; dorastajú mladé sily, ktoré doteraz interpretovali detské skladby,
5. odmeňovať sa budú len texty písané pre Súťaž a nie texty významných poetov,

6. keď ide o výber skladieb na verejné predvedenie, prítomná je väčšia spolupráca s autormi, upravovateľmi, textármi, interpretmi a pod.,

7. bitovým skupinám treba umožniť, aby sa zoskupili a predstavili na vhodnom podujatí,

8. zvrchovaný je čas, aby sa zladili Pravidlá o organizovaní Súťaže s potrebami Súťaže.

Po tomto nasledovala bohatá a plodná diskusia, z ktorej treba uviesť návrhy, ktoré mali za cieľ vylepšiť celkovú problematiku súvisiacu so Súťažou, ktorá je už spoločnou záležitosťou nášho slovenského národnostného spoločenstva. Z diskusií početných účastníkov uvedieme niektoré vzácne postrehy a návrhy:

- ubúdajú autori, ktorí sa doteraz zjavovali so svojimi skladbami a nových málo pribúda,
- sú skladby, ktoré sa navzájom podobajú, lebo ich píše jeden človek,
- Súťaž prináša hodnoty, nie všetky sú trvalé,
- organizáciu práce s ochotníkmi, skúšky, koordináciu s orchestrom a iné podobné otázky musí mať niekto na starosti; organizačne nefunguje zo strany RTV NS: orchester, dirigent, speváci,
- Súťaž nie je viacej len záležitosťou ochotníctva a produkcie: dobrú časť práce treba profesionalizovať,
- spevákom treba zaplatiť, ale potom žiadať od nich profesionálny vzťah,
- nevyužili sme hotové koncerty na reprízovanie v iných slovenských prostrediach; reprízy síce boli plánované, ale sa nič neurobilo,
- treba spolupracovať s odborníkmi, ale sa netreba báť ochotníctva; treba posmeľovať autorov – ochotníkov, aby tvorili,
- predvedené a odmenené skladby boli ponúknuté iným festivalom podobného druhu: v Subotici ich komisia neprijala, v Jajci a Tuzle prijali,
- rozhlasová technika už nefunguje ako treba: technika je zastaraná, nieto kvalifikovaných ľudí a pod.,

- je potrebné, aby programová rada RTV NS vyhodnotila, čo je pozitívne a čo pasíva spolupráce, aby sme nerobili infláciu cien a nerozmaznávali ľudí,
- hoci máme kritické pripomienky na kvalitu Súťaže, čo je dobre, a hoci sa nám zdá, že to nevyznieva tak, ako si prajeme, predsa je tu kvalita, sú skladby, ktorých sa ľudia dožadujú a treba ísť dobre vyšliapanou cestou,
- treba viac pozornosti venovať detským skladbám, lebo keď ide o kvalitu, nie sú na primeranej úrovni; dobrú detskú skladbu nie je ľahko napísať, upraviť a interpretovať,
- Súťaž už prerástla samu seba, hlavne v organizačnom zmysle, a vyžaduje si viac prostriedkov pre kvalitnú organizáciu; treba sa zasaďovať o trvalé pramene jej financovania.

Na uvedenom zasadnutí organizačného výboru (31. októbra 1985), keď sa konala súvaha XV. ročníka, bol vynesенý záver, aby sa Súťaž nateraz organizovala v Selenči.

XVI. ročník– 1986

SELENČA

XVI. ročník Súťaže sa organizoval 21. júna 1986 v Selenči na školskom nádvorí. Na súbeh bolo zaslaných 25 skladieb 9 autorov. Výberová komisia v zložení: Kvetoslava Benková, Katarína Melegová, Samuel Kováč st., Jovan Adamov, Ján Šimoni a Karol Burčiar prezrela skladby a navrhla na predvedenie na verejných koncertoch: 1 angažovanú, 4 detské, 2 lyrické a 9 tanečných skladieb. Okrem toho na koncerte vystúpili vokálno-inštrumentálne skupiny: *Trag* z Báčskeho Petrovca, *Maks* zo Selenče a skupina Domu kultúry Michala Babinku z Padiny, každá s tromi piesňami.

Určené boli dve odborné poroty.

I. Odborná porota pre skladby všetkých žánrov pracovala v zložení: Kvetoslava Benková, Mária Mijatovićová, Anna Ďurđevićová, Juraj Ferík ml., Jovan Adamov, Anđelko Maletić a Samuel Kováč st.

II. Odborná porota pre texty zo všetkých žánrov bola v zložení: Katarína Melegová, Milina Florianová a Pavel Širka.

Všetky skladby boli predvedené vo večernom koncerte. Po skončení súťažnej časti boli udelené ceny:

I. v žánri detských skladieb dve rovnoprávne druhé ceny,

II. v žánri lyrických skladieb jedna cena,

III. v žánri tanečných skladieb: prvá, druhá a tretia cena,

IV. udelená bola cena aj za najlepšiu bitovú skupinu.

Okrem toho boli udelené:

1. cena za najlepší text zo všetkých žánrov,

2. cena za najlepšiu úpravu,

3. cena obecnstva,

4. cena za najlepšiu interpretáciu.

Všetky ceny boli peňažné.

Vytlačený bol aj bulletin, v ktorom, okrem programu boli aj tri príspevky: Súťaž o slovenskú hudobnú tvorbu na vlnách novosadského rozhlasu, Texty a textári – rozhovor s poetkou Vierou Benkovou a Selenčania vedia ako treba okolo Súťaže.

Novinár Hlasu ľudu Juraja Bartoš vo svojom postrehu z tejto Súťaže upozorňuje na jazykové nedopatrenia: vo výkladovom slovníku slovenského jazyka nenašiel slovo „lúčba“. Slovník slovenského jazyka ho síce uvádza; existuje slovo lučba, ale je zastarané a znamená chémia. Taktiež uvádza, že zvuková technika nebola na úrovni a obecnstvo nebolo spokojné s jej výkonom. O predvedení piesní bitových skupín sa vyjadril, že to bola „falošná hra na sluch obecnstva“.

XVII. ročník – 1987

SELENČA

XVII. ročník Súťaže sa organizoval 26. septembra 1987 na nádvorí Základnej školy Jána Kollára v Selenči na pekne upravenom javisku. Vzhľadom na počet vybraných skladieb organizovaný bol iba jeden koncert. Na predvedenie na verejnom koncerte výberová komisia určila 9 detských a 13 tanečných skladieb.

Pozdravný prejav mal predseda organizačného výboru Ján Šimoni a otvárací prejav mal šéfredaktor vysielania v slovenskej reči TV Nový Sad Dušan Pavlovič.

Skladby hodnotili:

I. odborná porota pre texty v zložení: Milina Florianová, Miroslav Demák a Katarína Melegová-Melichová,

II. odborná porota pre hudbu v zložení: Anna Stojneová, Mária Mijatovićová, Kvetoslava Benková, Jovan Adamov a Samuel Kováč.

Najprv boli predvedené detské skladby, ktoré boli písané pre malé deti, a tak boli volení aj speváci: od škôlkarov po žiakov nižších ročníkov. Detským sólistom pomáhala spevácka skupina zo Selenče, ktorá bola solídne pripravená. Možno nebola potrebná jej „intervencia“ práve pri každej detskej piesni. Boli v tomto žánri aj vydarené pesničky, ale boli roky, keď piesne boli kvalitnejšie, ktoré sa ihneď zžili s publikom a poznačili repertoár detských chórov na všetkých školách.

Po predvedení detských skladieb nasledoval koncert tanečných skladieb. Tu vynikala autorská dvojica Vladimír Kováč, ako autor hudby, a Michal Ďuga, ako autor textov. Táto autorská dvojica bola už dávnejšie povšimnutá, v tom čase to bola naša najsilnejšia autorská dvojica. Michal Ďuga bol najzastúpenejším textárom na Súťaži a k tomu najlepším. Nie div, že mu odborná porota, ktorá hodnotila texty, udelila cenu za text. Spevákov sprevádzal ľudový a tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Jovana Adamova.

Po súťažnej časti boli udelené tieto ceny:

I. v žánri detských skladieb boli udelené: prvá, druhá a tretia cena,

II. v žánri tanečných skladieb boli udelené: prvá, druhá a tretia cena, pričom prvé dve ceny získal autor hudby zo spomenutej autorskej dvojice.

Okrem uvedených cien boli udelené:

1. cena za najlepší text Michalovi Ďugovi, ktorý bol odmenený aj ako najzastúpenejší textár na tomto ročníku,

2. cena za najlepšiu interpretáciu,

3. cena poroty obecnstva.

Selenčania sa ukázali ako dobrí organizátori. Škola vždy počas Súťaže otvorila svoju náruč dokorán, aby všetkých uhostila, a za pomo-

ci žiakov a učiteľov zorganizovala všetko na výbornú. Možno k tomu prispieval aj fakt, že predseda organizačného výboru Ján Šimoni bol aj riaditeľom školy.

Napriek tomu, že pokrajinské pramene financovania vyschli (!?), pričinením vlastného prostredia Selenčanom sa podarilo zorganizovať tento ročník Súťaže. Organizátorom Súťaže bol KUS Jána Kolára zo Selenče. Finančne, alebo inak, túto manifestáciu podporili: ZOK Selenča, Miestne spoločenstvo Selenča, remeselnícke družstvo Slovan zo Selenče, PSO Labudnjača z Báču a SZS kultúry Báč.

Vytlačený bol aj bulletin, redakciu ktorého tvorili Anna Dudášová, Milina Florianová a Ján Šimoni.

Keď ide o Súťaž o slovenskú hudobnú tvorbu, zvyklo sa hovoriť, že každoročne obohacuje hudobnú klenotnicu o nové skvosty. Po tomto ročníku možno povedať, že toto tvrdenie nie je formalitou, naša klenotnica tanečnej hudby skutočne bude bohatšia.

XVIII. ročník – 1988

SELENČA – PETROVEC '88

XVIII. ročník Súťaže bol organizovaný v Báčskom Petrovci 19. novembra 1988 pod názvom Selenča – Petrovec '88. Koncerty boli predvedené vo vynovenom Dome kultúry 28. októbra. Novinárka Anna Dudášová v bulletine pre tento ročník okrem iného napísala: „XVIII. Súťaž o slovenskú hudobnú tvorbu zostane natrvalo poznačená v novších dejinách petrovského domu kultúry, ako prvá manifestácia, ktorá sa uskutočnila v zrenovovanom kultúrnom stánku.“

Na verejných koncertoch boli predvedené skladby, ktoré vybrala výberová komisia, z týchto žánrov: 7 detských, 4 lyrické a 12 tanečných skladieb.

Koncert detských skladieb bol organizovaný v popoludňajších hodinách. Spevákom pomáhal mladší spevácky zbor Základnej školy Jána Čajaka z Petrovca, ktorý nacvičil Samuel Kováč st. Okrem detí z Petrovca pribudlo zo 70 detí zo Selenče, a tak sa sieň vyplnila nielenže do posledného miesta, ale hodne ich aj stálo. Koncert plynul

hladko, detskí speváci sa dobre vynašli pred mikrofónom. Skladby boli celkom pekné, viaceré z nich určite budú obľúbené na našich školách v žiackych speváckych zboroch.

Koncert lyrických a tanečných skladieb bol organizovaný vo večerných hodinách. Spevákovi sprevádzali dva orchestre RTV NS: ľudový, ktorým dirigoval Juraj Ferík ml., a tanečný, ktorým dirigoval Ferenc Kovács.

Okrem našich starých známych autorov zjavili sa aj menej frekventovanejšie mená, ba dokonca aj jeden kolektívny autor – vokálo-inštrumentálna skupina (VIS) Patria zo Selenče. Viacerí skladatelia rešpektovali pravidlá Súťaže a zhudobnili účelovo písané texty pre potreby Súťaže. No boli aj takí, ktorí si volili už zverejnené texty, a samým tým ich porota vyradila z konkurencie o cenu za text. Treba povedať, že autorské dvojice (napr. Vladimír Kováč – Michal Ďuga) bez ohľadu na výsledky Súťaže (či získajú nejakú cenu alebo nie), aj naďalej fungujú. Sú aj mimoriadne úspešní textári jednotlivci, ktorí z roka na rok prispievajú peknými textami.

Ináč o takmer všetkých pesničkách by sa mohlo povedať, že boli na vyspelej úrovni, že si skladatelia a textári vycibrili svoje perá, že nám hudobné podujatia (akým je napr. pivnický festival) už podarovali hodne kvalitných (dnes už rozhlasových) spevákovi, s ktorými Súťaž počíta, že si svoju úlohu z roka na rok úspešnejšie plní aj naša hudobná produkcia.

Skutočnosť, že sa verejné koncerty Súťaže nekonali v októbri, ale v novembri, mala celkom viditeľné prejavy, pretože sa nemohlo hovoriť o nezladenosti spevákovi a orchestrov, speváci texty suverénne ovládli (konečne sa nečítalo z papierikov), a z javiska vanul akýsi pokoj.

K celkovej realizácii Súťaže a k jej vyspelej úrovni hádam prispela aj atmosféra, ktorá vládla vo veľkej sieni petrovského domu kultúry. Okrem mnohopočetného obecnstva, aj poslucháči Novosadského rozhlasu mohli byť priamymi svedkami tej atmosféry, potleskov a vyspelosti pesničiek našich autorov, vďaka priamemu prenosu, ktorý pripravila slovenská redakcia.

Skladby na oboch koncertoch hodnotili:

I. odborná porota pre texty v zložení: Milina Florianová, Miroslav Demák a Mariena Lavircová,

II. odborná porota pre skladby v zložení: Samuel Kováč st., Kvetoslava Benková, Jovan Adamov, Juraj Ferík ml. a Anna Medvedová.

Po ukončení súťažnej časti udelené boli tieto ceny:

1. v žánri detských skladieb prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu a cena obecnstva,

2. v žánri lyrických skladieb prvá cena za najlepšiu skladbu a cena obecnstva,

3. v žánri tanečných skladieb prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu, cena za najlepší text a cena za najlepšiu interpretáciu.

Vytlačený bol aj bulletin, ktorého redakciu tvorili: Anna Dudášová, Ján Šimoni a Ján Adámek.

K úspešnému priebehu Súťaže prispeli aj niektoré petrovské pracovné organizácie (hmotne a inak) a bodku za všetkým položil konfekčný podnik Tatran, ktorý uhostil účastníkov a hostí.

V mene organizačného výboru sa v sobotu k publiku prihovril jeho predseda Ján Šimoni a Súťaž otvorila predsedníčka Výboru spoločenských činností Snemovne obcí Zhromaždenia SAP Vojvodiny Viera Boldocká, ktorá vo svojom prejave konštatovala, že vďaka tomuto hudobnému podujatiu (Súťaži) do našej hudobnej klenotnice pribúda čoraz viac kvalitných pesničiek, čím sa obohacuje aj naša celková kultúra. Podľa jej slov, toto a iné kultúrne podujatia, potrebujú podporu, samozrejme aj finančnú, ale aj širšie spoločenské docenenie.

XIX. ročník – 1989

SELENČA – PETROVEC 1989

XIX. ročník Súťaže prebiehal v dňoch 21. a 22. októbra 1989 v Dome kultúry 28. októbra v Petrovci pod názvom Selenča – Petrovec 1989. Na súbeh bolo zaslaných 57 skladieb 12 autorov. Výberová komisia vybrala 11 detských, 7 lyrických a 12 tanečných skladieb.

V sobotu popoludní 21. októbra bol koncert detských skladieb. Detským interpretom štedro pomohla detská spevácka skupina ZŠ Jána Čajaka z Petrovca. Pesničky pekné, sympatické, ľahké, speváci malinkí a trochu starší, starostlivo nacvičení. Obecenstvo, väčšinou deti a ich rodičia z Petrovca a Selenče, bolo spokojné. Súťažné pesničky určite obohatili repertoáre našich školských speváckych skupín a chórov. Školy však musia každoročne vynakladať nemalé úsilie, aby sa k notám a textom tých pesničiek dostali.

V sobotu večer sa súťaž začala oficiálne. Predseda organizačného výboru Ján Šimoni a básnik Pavel Mučaji, ktorí tu hovorili, umelecky ladili svoje výklady, a piesne a ich náplň radili k tým hodnotám života, ktoré veľa s politikou nesúvisia.

Potom bol koncert tanečných skladieb. Úroveň bola hlavne vysoká. Na súbeh prišlo viacero skladieb než napr. rok predtým, nuž výberová komisia mohla „oddeliť kúkoľ od pšenice“. Málokedy sa stávalo – a v tomto roku sa stalo – odborná porota a obecenstvo mali rovnakú mienku, svoj hlas dali Samuelovi Kováčovi ml. a jeho piesni *Fialový kvet*.

Spevákovi na oboch sobotňajších koncertoch sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou dirigenta Aleksandra Dujina. Oba koncerty sledovala porota v zložení: Kvetoslava Benková, Katalín Farkašová, Mariena Stankovičová-Kriváková, Anna Medvedová a Mária Mijatovičová.

Koncert lyrických skladieb bol organizovaný v nedeľu 22. októbra 1989. Aj na tomto koncerte bola podobná situácia ako na koncerte tanečných skladieb, rozhodnutie odbornej poroty bolo identické s rozhodnutím obecenstva; cenu získala pieseň *Už sa nad rovinou pomaly stmieva* autora Juraja Súdiho st. Hoci skladba získala III. cenu odbornej poroty, táto skladba získala veľa sympatií obecenstva a neskôršie aj rozhlasových poslucháčov. Ján Benčík z Aradáča, ktorý zaspieval túto skladbu, získal cenu za interpretáciu.

Treba spomenúť aj textárku Máriu Kunčákovú, ktorá mala špeciálne pre túto príležitosť písaných až 7 textov.

Na niektoré úpravy autori mali poznámky (napr. že úprava je v disproporcii s obsahovou náplňou skladby). Predsa, úpravy piesní všet-

kých žánrov, ktoré odznali, boli veľmi dobré, úroveň vcelku bola vysoká.

V revuálnej časti nedeľňajšieho koncertu odznalo niekoľko skladieb z minulých ročníkov Súťaže, ale aj z niektorých iných festivalov našich národov a národností: Zvuci Panonije, Červená ruža, Takmičenje za novu vojvođansku pesmu. Spevákovi sprevádzal ľudový orchester RTV NS pod taktovkou dirigenta Juraja Feríka ml.

Tento koncert sledovala odborná porota v zložení: Samuel Kováč st., Kvetoslava Benková a Mária Zdravkovičová.

Kvalitu textov sledovala porota v zložení: Milina Florianová, Tomáš Čelovský a Pavel Širka.

Udelené boli tieto ceny po žánroch:

I. v žánri detských skladieb: prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu, cena za najlepší text, tiež bola udelená knižná cena za najlepšiu interpretáciu,

II. v žánri tanečných skladieb: prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu, cena za najlepší text, cena za najlepšiu interpretáciu a cena obecnstva,

III. v žánri lyrických skladieb: prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu, cena za najlepší text, cena za najlepšiu interpretáciu a cena obecnstva.

Vytlačený bol aj bulletin s programami koncertov, ktorý pripravili: Anna Dudášová, Ján Adámek a Ján Šimoni. Ako sprievodné podujatia v dome kultúry boli nainštalované dve výstavy. Jedna z výstav (v malej sieni na poschodí) bola venovaná 70. výročiu kníhtlačiarne Kultúra v Petrovci a 45. výročiu vychádzania týždenníka Hlas ľudu. Druhá výstava (na prízemí) bola výstava Partizánske hnutie na Slovensku počas II. svetovej vojny (v rámci 45. výročia Slovenského národného povstania).

Tento ročník Súťaže nielenže obohatil našu hudobnú klenotnicu, ale dobre zapadol aj do osláv Dňa oslobodenia Petrovca, lebo vyznel v tom znamení.

V dôsledku zložitej spoločenskej situácie v krajine v roku 1990 sa festival neorganizoval.

XX. ročník – 1991

PETROVEC

XX. ročník Súťaže bol organizovaný 17. novembra 1991 v Dome kultúry 28. októbra v Petrovci. Riešili sa dilemy, či Súťaž vôbec organizovať, či v čase, keď vôkol nás rinčia zbrane, treba hrať a spievať. Po úspešne realizovanej Súťaži nik z tých, čo rozhodovali o jej „byť, či nebyť“ neodišiel domov s výčitkou svedomia, že rozhodol chybné, keď hlasoval za „byť“, pretože Súťaž vyznela dôstojne ako ďalší apel za mier a pokoj, bola príspevkom Selenčanov a Petrovčanov a ich organizácie Červeného kríža pre ľudí postihnutých vojnou. Štedrá ruka našich ľudí pri príležitosti tohto podujatia naložila na 5 vlečiek potravné články, odev a obuv a aj finančne spolu s organizačným výborom prispela k zachraňovaniu utečencov z Chorvátska.

Na predvedenie na verejných koncertoch výberová komisia vybrala 14 detských, 9 lyrických a 12 tanečných skladieb. Verejné koncerty prebiehali v nedeľu 17. novembra.

Napoludnie bol koncert detských skladieb, ktorý prilákal malých divákov, ale aj starších, hlavne z Petrovca, Selenče, ale aj z iných miest. Pekne, vkusne a teplo upravené javisko a režírný zásah do programu Andreja Privratského vytvoril všetky predpoklady pre to, aby tanečný orchester Novosadského rozhlasu a detskí speváci mohli predviesť 14 pesničiek našich skladateľov v žánri detských skladieb. Svojou povahou a obsahom a bezprostrednosťou detských interpretov, koncert detských skladieb vyznel vzletne, pekne, bohato ponúkol radosť a rozptýlenie všetkým v sieni – aj tým na javisku aj tým v hľadisku.

Výberová komisia pre hudbu za pomoci profesionálnych upravitel'ov ponúkla ďalšie skvosty do našej detskej hudobnej klenotnice a zaokrúhlila počet detských skladieb, ktoré odznali na doterajších dvadsiatich súťažiach, na 156. Boli to pesničky, ktoré by úplne mohli obstať v konkurencii s inými tohto druhu na iných festivaloch tejto alebo vyššej úrovne. Smelé, nespútané úpravy a sympatická, rozspievaná detská spevácka skupina petrovskej základnej školy, ktorá sólovým spevákom pomáhala, prispeli k tomu, že niektoré pesničky

vyzneli ozajstne veľkolepo a dlho si ich budeme pamätať. Po detskom koncerte bola pre účastníkov a návštevníkov viachodinová prestávka.

O 18. hodine bolo usporiadané prijatie u predsedu Zhromaždenia Báčskopetrovskej obce Dr. Daniela Chorváta. Menovaný pozdravil hostí XX. ročníka Súťaže a predseda organizačného výboru Ján Šimoni udelil zo 20 spomienkových diplomov ľuďom, ktorí v uplynulých rokoch tesne spolupracovali s touto našou hudobnou manifestáciou. Prítomní na prijatí si minútkou ticha uctili pamiatku na zosnulých skladateľov a textárov *Jána Ďuricu, Janka Petráša, Gustáva Babiaka, Annu Majerovú a Juraja Tušiaka*. Pri príležitosti jubilea a za dlhoročnú angažovanosť okolo Súťaže náčelníčka oddelenia spoločenských činností Zhromaždenia Báčskopetrovskej obce udelila *Jánovi Šimonimu* uznanie *Petrovské stretnutia*, ktoré sa v tomto prostredí odnedávna udeľuje (udeľovalo) za rozvoj a podnecovanie kultúry, športu a iných činností.

Dvadsiaty ročník Súťaže pokračoval koncertom lyrických a tanečných skladieb. Hoci boli obavy organizátora, kto príde na program, keď „ľuďom nie je do spevu“, ukázalo sa, hoci tá masovosť z rokov minulých nebola, že hodne našich ľudí radi vymení smutné správy z televíznej obrazovky za veselšie tóny na hudobnom podujatí. Možno keby v Selenči práve v ten deň nebol „kirbaj“, (volajú tak pamiatku vysvätenia evanjelického chrámu), viacej Selenčanov by prišlo do Petrovca. Preto v budúcnosti treba prihliadať aj na takéto momenty a zladovať udalosti, ktoré sa organizujú v dedine a na pokrajinskej úrovni a hlavne sa netreba báť toho, že ľudia neprídu na Súťaž. Určite prídu, keďže sa s nimi už zžila.

V otváracom prejave predseda organizačného výboru Ján Šimoni okrem iného povedal: „Tradícia slovenskej hudobnej kultúry sa prakticky vtesnala do všetkých možných skladateľských žánrov, a tak dokázala, že je Súťaž nielen aktuálna, ale aj potrebná. Za 20 rokov sa verejne predviedlo na stovky skladieb a to je pre bilancovanie pekný úspech. Niektoré zo skladieb dôstojne reprezentovali našu národnosť na príležitostných manifestáciách širšieho významu. Mnohé pesničky sú už dlhší čas trvalým vlastníctvom najširšieho kruhu

milovníkov hudby. Nejednen spevák, spevácka skupina a chór ich majú vo svojom repertoári. Vďaka Súťaži na desiatky našich autorov získalo spoločenskú afirmáciu. Každoročne k nim pribudnú nové mená, čo svedčí nielen o trvalosti záujmu o tento tvar tvorivosti, ale zároveň aj o správnej orientácii Súťaže.“

Skladby na koncertoch hodnotila odborná porota v zložení: Mária Mijatovićová, Mária Zdravkovićová, Mariena Stankovićová-Kriváková, Jovan Adamov a Sava Vukosavljev. Texty hodnotila komisia v zložení: Viera Benková, Milina Florianová a Mariena Lavircová.

V rámci koncertu lyrických skladieb bolo predvedených 9 skladieb. Potom odznelo 12 tanečných skladieb, väčšina pekných, dobre znejúcich. Žiaľ, nemožno to povedať o všetkých, ktoré sa možno nedostali hlbšie do vedomia divákov a poslucháčov aj preto, že im v tom nevedeli či nemohli pomôcť interpreti.

Udelené boli tieto ceny v jednotlivých žánroch:

I. detské skladby: prvá, druhá a tretia cena za skladby, cena za najlepší text a cena obecnstva,

II. lyrické skladby: prvá, druhá a tretia cena za najlepšie skladby, cena za najlepší text a cena obecnstva,

III. tanečné skladby: prvá, druhá a tretia cena za najlepšie skladby, cena za najlepší text, cena za najlepšiu interpretáciu a cena obecnstva.

Na záver možno povedať, že aj napriek obavám a dilemám Súťaž bola, a dobre, že sa tak stalo. Konštatované bolo, že sa treba vynasnažiť, aby sa aj naďalej Súťaž organizovala, lebo na to je množstvo dôvodov. Skladatelia každoročne napíšu zo 60 skladieb, ktoré už majú svoju úroveň. Hudobná produkcia má vždy hodne práce, ale nakoniec všetko (i keď vždy, nevedno prečo, v poslednej chvíli) úspešne zvládne. Spevákovi tiež bolo dosť, publikum záujem o verejné koncerty má. V peňažnej suchote na pomoc vždy priskočia sponzori a malá hŕstka entuziastov okolo Súťaže sa už vytrénovala robiť údernícky a spoľahlivo. Preto Súťaž treba pestovať, opatrovať a orodovať za ňu aj v budúcnosti. 20 ročníkov Súťaže zanechalo nezmazateľnú stopu, 489 skladieb, z ktorých máme radosť. A radosť by bola ešte väčšia, keby sa podarilo skladby akýmkoľvek spôsobom zverejniť,

možno aj knižne publikovať. Súťaž bola a treba ju aj naďalej organizovať. Aj keď platí výrok „Keď rinčia zbrane – múzy mlčia“, nenechajme si umlčať múzy.

Pri uskutočnení jubilejného XX. ročníka súťaže pomoc poskytli:

1. KUS Jána Kollára zo Selenče,
2. Stredisko pre kultúrno-osvetovú činnosť Dom kultúry 28. októbra Báčsky Petrovec,
3. RTV Nový Sad – slovenská redakcia,
4. Rádio Nový Sad – slovenská redakcia,
5. týždenník Hlas ľudu,
6. Zhromaždenie obce Báčsky Petrovec,
7. Fond kultúry obce Báčsky Petrovec,
8. Matica slovenská v Juhoslávii,
9. Miestny odbor Matice slovenskej Petrovec,
10. účastinné spoločnosti v Petrovci: ÚS Petrovec, Slovenská sporiteľňa a Inox,
11. Spoločenský stavebný podnik 7. júla Báčsky Petrovec,
12. spoločenské a súkromné podniky, pracovné organizácie, samostatné dielne, jednotlivci a iní.

Pri príležitosti organizovania jubilejného XX. ročníka Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu novinár Ján Cicka napísal báseň *Jubilantke k narodeninám*. Predseda organizačného výboru Ján Šimoni napísal text *Dvadsať rokov Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu*, v ktorom podal krátky prehľad rozvoja tohto najvýznamnejšieho hudobného podujatia Slovákov žijúcich v týchto končinách, vyzdvihol jej hudobný, kultúrny a spoločenský význam, uviedol výsledky ku ktorým sa Súťaž dopracovala a kto všetko sa o to pričínil. Podčiarkol, že Súťaž o slovenskú hudobnú tvorbu našla svoje miesto v hudobnom živote juhoslovanských Slovákov, organicky tu zažila, pustiť hlboké korene do zdravej hudobnej zeme. Novinár Ján Makan napísal príspevok *Asociácie na tému Selenča*. Jedna z tých asociácií vzťahuje sa na to, čo sa zrodilo v Selenči – slovenská hudobná tvorba. Bez doslovného citovania, Ján Makan konštatuje, že sa selenčským organizátorom podarilo vytvoriť predpoklady a spojiť sily, nielen miestne, ale aj celonárodné (i keď v malých rámcoch). A tak sa spojenými silami prišlo

k záveru, že treba na kultúrnom poli preorať pole neorané (v tomto prípade ide o hudobnú tvorbu). „A to je vlastne hlavná a jediná asociácia na tému Selenča,“ uzaviera Ján Makan.

Potom nasledovala dlhšia pauza v organizovaní súťaže v dôsledku vojnových časov v týchto končinách. Súťaž sa neorganizovala v rokoch 1992, 1993 a 1994, lebo na to neboli podmienky.

XXI. ročník – 1995

PETROVEC

Pred organizovaním XXI. ročníka Súťaže boli uskutočnené zasadnutia komisie (22. marca a 29. augusta 1995), na ktorých boli vybrané skladby na predvedenie na verejných koncertoch XXI. ročníka Súťaže. Okrem toho rokovalo sa aj o niektorých organizačných otázkach. Bolo navrhnuté, aby sa schválili nové pravidlá súťaže, lebo predošlé sú zastarané. Na zasadnutí, teraz už Rady festivalu slovenskej hudobnej tvorby dňa 5. októbra 1995, boli schválené nové Pravidlá o organizácii Festivalu slovenskej hudobnej tvorby SELENČA – PETROVEC. Týmito Pravidlami bolo regulované, kto sú organizátormi festivalu. Sú to Kultúrno-umelecký spolok Jána Kollára zo Selenče a Dom kultúry 28. októbra v Petrovci. Organizátor vymenúva radu a výkonný výbor festivalu. Rada festivalu rozhoduje o všetkých prácach súvisiacich s realizáciou festivalu. Počet členov rady nie je obmedzený. Predsedu rady a predsedu výkonného výboru vymenúva organizátor. Výkonný výbor má stanovené svoje kompetencie a úlohy. Určené sú ciele a úlohy festivalu. Regulovaná je aj problematika cien, ktoré sa udeľujú, ako aj postup ich udeľovania. Na tomto zasadnutí sa podrobne rokovalo o samotnej organizácii XXI. ročníka festivalu v súlade s novými pravidlami.

Okrem skladieb, ktoré boli zaslané na súbeh v roku 1995, na predvedenie na verejných koncertoch na XXI. ročníku festivalu boli zaradené aj skladby zo súbehu v roku 1991, ktoré nestratili na aktualite. V súlade s rozhodnutím rady festivalu, ako najvyššieho orgánu, XXI. ročník sa organizoval v dňoch 14. a 15. októbra 1995 v Dome kultúry

28. októbra v Petrovci, ktorého riaditeľkou bola Katarína Melegová-Melichová, ktorá vynaložila mimoriadne úsilie zabezpečiť nevyhnutné prostriedky na také náročné podujatie aj v tých rokoch politickej a ekonomickej nestability v krajine a v regióne. Výberová komisia v zložení: Kvetoslava Benková, Jovan Adamov a Ján Šimoni vybrala 12 detských, 12 lyrických a 12 tanečných skladieb. Okrem toho bola vybraná jedna skladba, ktorá odznie mimo konkurencie.

Koncert lyrických skladieb bol organizovaný v sobotu 14. októbra 1995 vo večerných hodinách. V revuálnej časti spievala Jarmila Zimová a účinkoval aj Ondrej Maglovský, harmonikár. Spevákov sprevádzal ľudový orchester RTV NS pod taktovkou dirigenta Juraja Feríka ml. Koncert detských skladieb bol organizovaný v nedeľu 15. októbra 1995 v popoludňajších hodinách. V revuálnej časti vystupovali tanečníci Základnej školy Jána Čajaka a tanečník z materskej školy (škôlky). Vystúpila aj detská herecká skupina. Koncert tanečných skladieb bol organizovaný v nedeľu vo večerných hodinách. V úvode koncertu tanečných piesní skladbu *Otcova roľa* zaspieval jej autor *Juraj Súdi* a Komorný zbor *Zvony* zo Selenče. Táto skladba bola špeciálne písaná pre jubileum dolnozemskej Slovákov prisťahovania Slovákov do Petrovca (1745 – 1995). V revuálnej časti vystúpili vokálno-inštrumentálne skupiny: Viva M z Petrovca a Luna z Kovačice. Spevákov na oboch koncertoch sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Jovana Adamova. Koncert tanečných skladieb v nedeľu priamo prenášala TV NS prostredníctvom rodinného magazínu v slovenčine Dotyky.

Skladby všetkých žánrov hodnotila porota v zložení: Mariena Stanekovičová-Kriváková, Anna Medveďová, Katarína Melegová-Melichová, Rastislav Struhár a Valentín Michal Grňa.

Odmeny po žánroch boli tieto:

I. detské skladby: jedna cena za najlepšiu skladbu, cena za najlepší text, cena za najlepšiu interpretáciu, cena za najlepšiu úpravu a cena obecenstva,

II. lyrické skladby: jedna pieseň získala cenu za najlepšiu skladbu a za najlepšiu úpravu, potom bola udelená cena za najlepší text, cena za najlepšiu interpretáciu a cena poroty obecenstva,

III. tanečné skladby: jedna skladba získala 4 ceny, a to: cenu za najúspešnejšiu skladbu, cenu za najlepšiu úpravu, cenu za najlepšiu interpretáciu, cenu obecnstva a generálneho sponzora. Udelená bola aj cena za najlepší text. Všetky ceny boli vecné. Bulletin nebol vytlačený a namiesto neho bol vytlačený afiš XXI. festivalu slovenskej hudobnej tvorby.

Organizátormi XXI. ročníka festivalu boli KUS Jána Kollára zo Selenče a Dom kultúry 28. októbra v Petrovci.

Generálnym sponzorom bol Slovanprogres zo Selenče. Sponzorom bola Televízia Petrovec.

Novosadský rozhlas zabezpečil orchestre, ozvučenie a moderátorov. Scénografiu, osvetlenie, nahrávanie a prenos zabezpečila Televízia Vojvodiny Nový Sad. Donátormi manifestácie boli: Zhromaždenie obce Báč, Zhromaždenie obce Báčsky Petrovec, Miestne spoločenstvo Selenča, Poľnohospodárske družstvo Selenča zo Selenče, stavebný podnik ZO-MA zo Selenče, Účastinná spoločnosť (ďalej ÚS) Kultúra, ÚS Kooperatíva, ÚS Jednota z Petrovca, podniky, súkromní podnikatelia, jednotlivci a iní. Vďaka ministerke Margit Savovičovej festival finančne podporilo aj republikové ministerstvo kultúry.

V týždenníku Hlas ľudu v úvodnom článku *Prestávka neublížila kvalite* novinárka Anna Francistyová konštatovala, že sa oplátilo byť optimistom a koncerty XXI. ročníka festivalu slovenskej hudobnej tvorby odzneli aj v ťažkých, vojnou poznačených časoch. Pesimistami nikdy neboli ani členovia festivalového tímu, osobitne Ján Šimoni, predseda organizačného výboru, ktorý Súťaž nikdy nepovažoval za ukončenú, i keď celé tri roky ubehli bez jej verejných koncertov. Stále hľadal spôsob ako niečo z bohatej klenotnice knižne, alebo na gramoplatni zverejniť. Stále čakal vhodný moment, aby zmobilizoval aktivistov s cieľom postaviť toto naše vzácne hudobné podujatie na nohy. Po niektorých organizačných zmenách, po profesionálne absolvovaných prípravách tešili sme sa z nových, autorsky podpísaných skvostov.

V januári 1996 bolo uskutočnené zasadnutie rady Festivalu slovenskej hudobnej tvorby, na ktorom bola vykonaná dôkladná súvaha XXI. ročníka festivalu. Rozoberaná bola problematika organizácie

príprav a priebehu festivalu, práca výberovej komisie, zasadnutí orgánov festivalu pred uskutočnením verejných koncertov, závery z tých zasadnutí a ich realizácia. Preatalyzovaná bol spolupráca s novosadským rozhlasom, TV Nový Sad a inštitúciami a orgánmi, ktoré sa podieľali v organizácii festivalu. Rozoberaná bola otázka odborných porôt, výberu spevákov, práce orchestrov, oceňovaní skladieb, organizácia revuálnych častí. Rozobraný bol aj umelecký aspekt festivalu zo strany odborníkov. Nevystala ani finančná problematika a bola podaná podrobná finančná správa.

Okrem toho boli vynesené a iniciované niektoré zaujímavé otázky, z ktorých uvedieme niektoré:

- vzhľadnúť moment, či treba rovnako hodnotiť skladby, ktoré píšú hudobní amatéri a skladby, ktoré píšú hudobne vzdelaní autori; treba nájsť mieru v súvislosti s touto otázkou, lebo sú nám vzácní aj amatéri, ale sú nám potrebné aj skladby na vysokej umeleckej úrovni,
- v Kovačici bol v roku 1991 založený festival detských skladieb *Letí pieseň, letí* a z druhej strany sú detské skladby verejne predvádzané na Festivale slovenskej hudobnej tvorby; záver bol, že treba spolu s Kovačicou túto otázku doriešiť,
- festival bol vyhodnotený ako veľmi dôležitá manifestácia na vysokej kvalitnej úrovni,
- festival znamená veľký príspevok k programom rozhlasu, hudobnej produkcií a televízii; ide o dva orchestre, ktoré hrajú naživo, je veľký počet účastníkov,
- treba podniknúť kroky na rozbehnutie vydavateľskej činnosti, lebo ide o kvalitný materiál; treba vydať kazety a predávať ich; autori určite ochotne postúpia právo na zverejnenie svojich skladieb,
- treba dbať, aby autori boli z Báčky, Banátu a zo Srijemu,
- treba intenzívnejšie pracovať na prezentácii predvedených skladieb širšiemu auditóriu; tu sa treba dohovárať s redakciami rozhlasu a televízie,

- odborná porota má veľmi zodpovednú úlohu a neprípustné sú nátlaky na ňu zo strany iných: netreba, aby jedna skladba získala 4 ceny,
- náplň festivalu sa už tak zmenila, že treba nájsť primeranejšiu zvučku,
- bolo by dobre, aby každú pieseň spieval iný spevák,
- nemôžu sa všetky predvedené skladby vysielat' cez rozhlas a v televízii, lebo nemajú zodpovedajúcu umeleckú úroveň,
- súrne sa nastoľuje otázka, či podujatie má mať svojho režiséra.

Okrem iného bolo vyzdvihnuté, že v budúcnosti treba rešpektovať stanovené termíny počnúc vypisovaním súbehu, zbieraním skladieb, zasadnutím výberovej komisie a vyberaním skladieb na predvedenie na verejných koncertoch, určovaním spevákov, písaním úprav, spresňovaním termínov skúšok orchestra a spevákov, nahrávaním a pod. Nič nesmie zostať nepripravené a ponechané na náhodu alebo improvizáciu.

XXII. ročník – 1996

PETROVEC

Zlatý klúč '96

Verejné koncerty XXII. ročníka festivalu slovenskej hudobnej tvorby **Zlatý klúč** sa organizovali 7. a 8. decembra 1996. Zmena názvu festivalu pridaním slov Zlatý klúč bola vykonaná na zasadnutí rady festivalu 23. novembra 1996 na návrh predsedníčky rady festivalu a riaditeľky DK 28. októbra v Petrovci Kataríny Melegovej-Melichovej, s čím súhlasili aj ostatní prítomní členovia rady: Kvetoslava Benková, Jovan Adamov a Ján Šimoni. Tento ročník zoskupil najväčší počet skladateľov, textárov, spevákov – osvedčených a nádejných.

Pre tento ročník súbeh bol vypísaný už v januári 1996. Keďže na súbeh nebol zaslaný dostatočný počet skladieb z niektorých žánrov, skladby sa priberali aj neskôršie po uplynutí lehoty súbehu. Pre ve-

rejný koncert bolo potrebných aspoň 16 skladieb. Konečne výberová komisia v zložení: Kvetoslava Benková, Jovan Adamov a Ján Šimoni pre predvedenie na verejných koncertoch vybrala 14 detských, 18 lyrických a 18 tanečných skladieb.

Zlatý kľúč '96 sa začal koncertom lyrických skladieb v sobotu 7. decembra vo večerných hodinách. Na začiatku všetkých privítala Katarína Melegová-Melichová, predsedníčka rady festivalu. Festival potom otvoril Miroslav Šproch, predseda Výkonného výboru Zhromaždenia Báčskopetrovskej obce, a vyzval všetkých, aby „víkend strávili s tými, ktorým je hudba blízko pri srdci“.

V sobotňajšom koncerte odznelo 18 skladieb až 16 autorov. Všetkých spevákov sledovali a hodnotili dve poroty: odborná porota a porota obecnstva. Odborná porota v prvý festivalový večer pracovala v zložení: Mária Zdravkovičová, Mariena Stankovičová-Kriváková, Anna Medvedová, Katarína Melegová-Melichová a Rastislav Struhár. Porota obecnstva bola taktiež päťčlenná a tvorili ju náhodne zvolení diváci z obecnstva. Spevákov sprevádzal ľudový orchester RTV NS pod taktovkou dirigenta Juraja Feríka ml. Mnoho pekných, páčivých skladieb – ale stanovených bolo sedem cien. V tomto žánri bola udelená prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu, cena za najlepšiu úpravu, rovnaká skladba dostala aj cenu za najlepší text, cena za najlepšiu interpretáciu a cena poroty obecnstva.

Verejný koncert detských skladieb bol organizovaný v nedeľu 8. decembra 1996 v popoludňajších hodinách. O tento koncert, ako vždy, bol najväčší záujem, mladučké obecnstvo malo z neho skutočnú radosť a starší skonštatovali: „Ten koncert včera bol pekný, ale tento je zlatý.“ Na koncerte odznelo 14 skladieb 11 autorov. Pred mikrofónom sa vyskúšalo 10 sólistov, dve duetá, jedno trio a jedna spevácka skupina a okrem orchestra sprevádzali ich aj spevácke skupiny, chóry selenčskej ZŠ Jána Kollára a petrovskej ZŠ Jána Čajaka. Sprevádzal ich tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Jovana Adamova.

Odborná porota v zložení: Mira Gubiková-Stepanovičová, Anna Medvedová, Anna Tomanová-Makanová, Katarína Melegová-Melichová a Rastislav Struhár všetkých pozorne sledovala a hodnotila.

Po zladení mienok rozhodla sa udeliť tieto ceny: prvú, druhú a tretiu cenu za najlepšiu skladbu, cenu za najlepšiu úpravu a cenu za najlepší text. Svojimi prednesmi mladučki speváci oduševnili odbornú porotu, asi preto sa porota rozhodla udeliť až tri ceny za interpretáciu: s jednou, dvoma a troma hviezdčkami. Speváčka, ktorá dostala cenu s troma hviezdčkami, spievala pieseň, ktorá sa ovenčila cenou obecnstva. Po súťažnej časti bola predvedená aj revuálna časť.

V nedeľu večer prebiehal koncert tanečných skladieb. Tento koncert mohli sledovať aj televízni diváci, lebo ho priamo prenášala slovenská redakcia TV Nový Sad. Na koncerte odznelo 17 skladieb až 15 autorov. Spevákov sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Jovana Adamova a selenčský Komorný zbor Zvony. Skladby a spevákov hodnotila odborná porota v zložení: Mária Mijatovićová, Želimir Kulišić, Anna Medvedová, Katarína Melegová-Melichová a Rastislav Struhár. Podľa rozhodnutia odbornej poroty a poroty obecnstva udelené boli tieto ceny: prvá cena odbornej poroty za najlepšiu skladbu (Dlhá je noc autora Samuela Kováča ml.), ktorá získala aj cenu obecnstva a interpretka (Jana Kubečková), ktorá ju zaspievala, získala cenu za interpretáciu. Udelená bola druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu, cena za najlepšiu úpravu a cena za najlepší text.

Na tomto koncerte, mimo konkurencie, bola predvedená skladba *Materská krajina*, pre ktorú hudbu a text napísal Ján Nosál.

Všetky nové festivalové pesničky, nielen ocenené, si zaslúžili žiť s nami, mať svojich verných ctiteľov.

Organizátormi XXII. ročníka festivalu boli KUS Jána Kollára zo Selenče a Dom kultúry 28. októbra v Báčskom Petrovci, ktorí urobili kus dobrej roboty. Bolo cítiť aj zásahy skúsenej ruky režiséra Jána Čániho.

Generálnym sponzorom bol podnik Slovan-progres zo Selenče a zlatý sponzor bola Televízia Petrovec. Celú manifestáciu finančne podporili sponzori: Zhromaždenie obce Báč, Zhromaždenie obce Báčsky Petrovec, Miestny odbor Matice slovenskej (ďalej MOMS) v Petrovci, Pokrajinský sekretariát pre uskutočňovanie práv národnostných menšín, správu a predpisy, Miestne spoločenstvo Selenča

a iní. Festival podporili aj početní donátori. Mená všetkých sú uvedené na afiši vydanom pri príležitosti organizovania XXII. ročníka festivalu. Bulletin nebol vytlačený.

Treba spomenúť, že pred realizáciou koncertov XXII. ročníka festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč boli organizované zasadnutia:

1. výkonného výboru festivalu 18. 09. 1996 v Selenči,
2. výkonného výboru festivalu 9. 10. 1996 v Báčskom Petrovci,
3. rady festivalu 23. 11. 1996 v Báčskom Petrovci.

Na týchto zasadnutiach bola podrobne rozoberaná celková problematika týkajúca sa príprav pre organizovanie XXII. ročníka festivalu zo všetkých možných aspektov. Všetko s cieľom, aby verejné predvedenie koncertov prebiehalo nehatene.

XXIII. ročník 1997

PETROVEC

Zlatý kľúč '97

„Festival, ktorý z roka na rok zoskupuje mladých a talentovaných skladateľov, textárov a spevákov, je skutočne hodnotné dielo, ktoré treba pestovať a zachovať“, týmito slovami dodal nových síl do organizovania ďalších ročníkov nášho už 23-ročného Festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč Damnjan Radenković, predseda pokrajinskej výkonnej rady, keď sa v mene patróna manifestácie prihovril festivalovému auditóriu na začiatku záverečného koncertu.

Divákovi, ktorí sledovali koncerty, zostal pocit z dobre urobenej práce. Znova bolo badať profesionalitu na každom kroku – v úprave scény, v réžii celého podujatia, v riešení prestávok, počas ktorých poroty zasadajú.

Na súbeh pre XXIII. ročník bolo zaslaných 56 skladieb 19 autorov. Výberová komisia v zložení: Kvetoslava Benková, Katarína Melegová-Melichová, Juraj Súdi, Jovan Adamov a Ján Šimoni pre predvedenie na verejných koncertoch vybrala 16 detských, 13 lyrických a 16 taneč-

ných skladieb. Na zasadnutí rady festivalu 12.11.1997 bolo vynesené rozhodnutie, aby sa koncerty XXIII. ročníka festivalu organizovali v Dome kultúry 28. októbra v Petrovci 29. a 30. novembra 1997.

Festival bol poznačený maličkou novinkou – detský koncert sa uskutočnil v sobotu 29. novembra o 13. hodine, čím sa odbremenovalo nedeľné popoludnie, ktoré bývalo veľmi vyčerpávajúce nielen pre divákov, ale predovšetkým pre členov tanečného orchestra RTV NS, ktorí sprevádzali interpretov detských a tanečných skladieb. Ovzdušie na detskom koncerte bolo skvelé: deti na javisku, deti v hľadisku, úprimný spev, úprimné potlesky. Len členovia odbornej poroty nesmeli dovoliť, aby im učarila hravosť a bezprostrednosť a museli nielen pozorne, ale i odborne sledovať všetkých 16 skladieb, ktoré na javisku odzneli. Vo vejári nových pekných detských pesničiek striedali sa známe, už osvedčené, ale i celkom nové skladateľské mená, noví textári a speváci. Práve z nových spevákov osobitný diplom za prednes získala najmladšia účastníčka, päťročná Jana Funtíková z Kysáča, ktorá pesničku Snežienka spievala na záver koncertu ešte raz, lebo autor piesne získal cenu poroty obecnstva. Spevákov sprevádzal malý tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Jovana Adamova, tiež detský spevácky zbor zložený zo žiakov petrovskej a selenčskej základnej školy.

Odborná porota v zložení: Kvetoslava Benková, Anna Tomanová-Makanová, Katarína Melegová-Melichová, Rastislav Struhár a Ján Šimoni, keď ide o výber najlepšej interpretácie, aj tohto roku namiesto jednej ceny udelila tri: s jednou, s dvoma a najcennejšiu s tromi hviezdikami. Odbornej porote nebolo ľahko rozdeliť ceny určené skladateľom, lebo bolo dosť pekných a už na prvé počutie páčivých detských pesničiek. Udelené boli prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu. Cena za najlepší text sa dostala skladbe, ktorá získala druhú cenu. Pesničku, ktorá získala prvú cenu, na záver pekného festivalového sobotňajšieho popoludnia ešte raz zaspievala jej interpretka Melisanda Fúseková.

Po detskom koncerte festivalu Zlatý klúč k uloženým 180 umelecky hodnotným detským pesničkám pribudlo ďalších 16 skladieb. Na začiatku sa všetkým prítomným prihovoril Ján Šimoni, predsedu

festivalového výboru, a vyjadril želanie, aby sa tento vzácny poklad raz dostal na kazetu alebo do zbierky, a tým aj do povedomia žiakom a škôlkarom, ktorí na nové pesničky o snežienke, myške, sove, ranej breze, trávičke, ale i prvej láske túžobne čakajú.

V sobotu večer prebiehal koncert lyrických skladieb, ktorý potešil milovníkov tzv. nových ľudových piesní. V autorských tímoch sa zjavili mená dobre známe, ale aj nové talenty. V odbornej porote namiesto Anny Tomanovej-Makanovej bol Samuel Kováč st. Spevákov sprevádzal ľudový orchester RTV NS pod taktovkou dirigenta Juraja Feríka ml. V revuálnej časti, teda v prestávke, kým poroty zasadali, s kolážou lyrických a ľudových piesní vystúpil ľudový orchester Rošička z Kovačice.

Udelené boli tieto ceny: prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu, cena za najlepší text, cena za najkrajšiu interpretáciu a cena poroty obecnstva.

Koncert tanečných skladieb bol organizovaný v nedeľu 30. novembra 1997 vo večerných hodinách. Celý priebeh koncertu priamo prenášala slovenská redakcia TV NS v termíne Dotykov. Na koncerte odznelo 16 skladieb. Spevákov sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod taktovkou Jovana Adamova. Odbornú porotu tvorili: Jovan Adamov, predseda, Kvetoslava Benková, Katarína Melegová-Melichová, Rastislav Struhár a Ján Šimoni. V prestávke, ktorá bola prestávkou iba pre obyčajných divákov, vystúpili inštrumentálni sólisti Margaréta Benková na husliach a Ondrej Maglovský na harmonike, spolu s orchestrom, ktorý sprevádzal sólistov či duetá v súťažnej časti.

Udelené boli tieto ceny: prvá, druhá a tretia cena za najlepšiu skladbu, cena za najlepší text, cena za najlepšiu interpretáciu a cena poroty obecnstva. Skladba, ktorá získala prvú cenu odbornej poroty, získala aj cenu poroty obecnstva.

Cena za najlepšiu úpravu nebola udelená.

Konštatovalo sa, že úroveň skladieb bola na výnimočne vysokej úrovni, zvýšil sa počet skladateľov, ktorí zároveň boli z rôznych prostredí, interpreti boli kvalitní a zjavili sa aj nové mená. Znova bola

prítomná idea organizátora víťazné pesničky, ale aj mnohé iné, zachovať vydaním kazety.

Organizátori XXIII. ročníka festivalu boli KUS Jána Kollára zo Selenče a Dom kultúry 28. októbra v Petrovci.

Patrónom manifestácie bola Výkonná rada AP Vojvodiny.

Generálny sponzor bol podnik Slovan zo Selenče. Zlatý sponzor bola Televízia Petrovec. Sponzori festivalu boli: Ministerstvo pre práva nacionálnych menšín, Zhromaždenie obce Báčsky Petrovec, Zhromaždenie obce Báč, Miestne spoločenstvo Selenča, Miestny odbor Matice slovenskej v Petrovci, ÚS Kultúra, ÚS Kooperatíva, Verejný komunálny podnik Progres, súkromní podnikatelia, jednotlivci a iní. Manifestáciu podporili aj početní donátori. Mená sponzorov a donátorov boli uvedené v afiši vydanom pri tejto príležitosti. Bulletin nebol vydaný.

Osobitne treba spomenúť, že organizácia a realizácia festivalu prebiehala vo veľmi zložitej hospodárskej a spoločensko-politickej situácii, v ktorej sa ocitla naša spoločnosť.

XXIV. ročník 1998

PETROVEC

Zlatý klúč '98

Na vypísaný súbeh pre XXIV. ročník festivalu skladby zaslalo 20 skladateľov. Prijatých bolo 53 skladieb zo žánru detských, lyrických a tanečných skladieb. Výberová komisia v zložení: Katarína Melegová-Melichová, Kvetoslava Benková, Jovan Adamov a Ján Šimoni prezrela všetky skladby a pre predvedenie na verejných koncertoch vybrala 12 detských, 12 lyrických a 12 tanečných skladieb. Keď ide o festival, vo vysielaní Spektrum TV Nový Sad bol usporiadaný rozhovor, v ktorom účinkovali Katarína Melegová-Melichová, Kvetoslava Benková a Ján Šimoni.

Koncert lyrických skladieb prebiehal v sobotu 5. decembra 1998 vo večerných hodinách. V úvodnom príhovore na samom začiat-

ku XXIV. ročníka festivalu Zlatý klíč riaditeľka direkcie festivalu Katarína Melegová-Melichová okrem iného povedala: „Vďaka vám, že ste prišli, že nás sledujete a aj tak podporujete to, čo nezištne robí veľký počet skladateľov, textárov, spevákov a vôbec hudobníkov...“, povedala vo svojom mene, ale aj v mene direkcie a všetkých členov tímu, ktorí mali na starosti organizáciu tohto nášho najprofesionálnejšieho hudobného festivalu.

Patronátu nad XXIV. ročníkom festivalu Zlatý klíč prijala sa vláda Republiky Srbsko, presnejšie Ministerstvo kultúry RS a práve v mene patróna v sobotu 5. decembra podujatie slávnostne otvorila Natalija Dudašová, námestníčka republikového ministra kultúry. Podľa priania organizátorov najprv sa auditóriu prihovorila po rusínsky, keď okrem iného povedala: „Dúfam, že i týmto v poradí 24. festivalom získame také hudobné hodnoty, podľa ktorých budú tunajší Slováci známi v juhoslovanských rámcoch. Rejting, ktorý sme tu dosiahli, vedeli sme preniesť aj do každodenného života a mali sme pritom dosť múdrosti byť obrátení aj do budúcnosti.“

So sľubom, že ministerstvo kultúry takéto kultúrne hodnoty bude vždy podporovať, vzápätí po srbsky zaželala, „aby javisko bolo plné svetla, ako v Bohušovej básni o slávikovi, svetla, pred ktorým nebudeme musieť cloniť pohľad, lebo vieme odkiaľ prichádza“.

Pred prvými súťažnými akordmi zdarný priebeh podujatiu zaželel v mene veľvyslanca Slovenskej republiky v Belehrade a pracovníkov veľvyslanectva aj Igor Chamula, kultúrny atašé.

Organizáciu festivalu mali na starosti Dom kultúry 28. októbra v Petrovci a KUS Jána Kollára v Selenči, kým priamy dozor nad materiálom, ktorý prišiel na súbeh a výber najkvalitnejšieho pre verejné predvedenie, mala na starosti výberová komisia, ktorá pre jednotlivé koncerty vybrala menej skladieb ako v uplynulých ročníkoch, ale prihliadala pritom, aby odznela kvalita; dosvedčil to už prvý koncert.

Na koncerte lyrických skladieb z plánovaných 12 odznelo 11 skladieb. Keď išlo o skladateľov, textárov a spevákov, väčšina z nich bola našej verejnosti dobre známa, ale zjavili sa aj debutanti na festivale, ktorí v našom hudobnom živote neboli nováčikovia.

V prvý festivalový večer hral ľudový orchester pod vedením Jovana Adamova. Všetky tri koncerty sledovali členovia odbornej poroty: Kvetoslava Benková, Katarína Melegová-Melichová, Jovan Adamov, Ján Ďurovka a Ján Šimoni. Neľahkú úlohu zhodnotiť počuté skladby mali i náhodne zvolení diváci, ktorí tvorili porotu obecnstva. Svojich favoritov v žánri lyrických skladieb mali aj televízni diváci, lebo tento koncert priamo prenášala redakcia prenosu TV NS.

Stanovené ceny na tomto prvom súťažnom koncerte boli rozdelené takto:

I. odborná porota udelila: prvú, druhú a tretiu cenu za najlepšiu skladbu, cenu za najlepší prednes, cenu za najlepší text,

II. porota obecnstva udelila cenu skladbe, ktorá získala cenu za najkrajší text.

Svojrázny koncertom v koncerte bola revuálna časť tohto prvého festivalového večierku. Venovaná bola nášmu známemu skladateľovi Samuelovi Kováčovi st., ktorého skladby boli mnohokrát práve na lyrickom koncerte ocenené a ohodnotené tými najvyššími známami. Aj zvučka festivalu Zlatý klúč (čo určite mnohí nevedeli) je časť z jeho odmenenej skladby *Na zelenej lúčke ďateľinka skosená*, ktorá verejne odznela na III. ročníku roku 1972 v Selenči a zaspieval ju Pavel Pixiades „svojím strieborným tenorom“. Diváci boli prekvapení, keď zazneli piesne *Popod náš oblok vodička tečie* (II. ročník 1971 v Selenči), *Za našima humny* (III. ročník 1972 v Selenči), *Keď si kvety polievala* (IX. ročník 1979 v Báči) a iné, a pritom zistili, že tieto známe piesne nie sú ľudové (aj keď zrejme zľudovali), ale autorské diela majstra krásnych lyrických skladieb Samuela Kováča st. Jeho odmenené skladby v sobotňajšom hudobnom medailóniku interpretovali speváci, ktorí ich spievali aj pri ich prvom verejnom predvedení: Mária Súdiová, Juraj Kubečka a dievčenská spevácka skupina KUS Slovenská sporiteľňa z Petrovca.

Koncert detských skladieb odznel v sieni petrovského domu kultúry v nedeľu 6. decembra tesne poobede. Známe spevácke tváričky, ale aj tie nové, v prednese najkrajších nových piesní sprevádzal tanečný orchester RTV NS pod vedením Ferenca Kovácsa a detský zbor ZŠ Jána Čajaka z Petrovca. Pesničky sa detskému obecnstvu

páčili. Odborná porota udelila prvú, druhú a tretiu cenu za najlepšiu skladbu, tri ceny za najlepšiu interpretáciu a to s jednou, dvoma a troma hviezdčkami. Diplom určený najmladšiemu účastníkovi získala malička Leonóra Súdiová (v januári nasledovného roku oslávi štvrté narodeniny), spievala pieseň Počtárka skladateľa Juraja Súdihho. Okrem toho odborná porota udelila aj cenu za najlepší text.

V revuálnej časti obecenstvo primeraným mikulášskym programom pobavili členovia detskej divadelnej dielne Petrovec svojimi recitáciami a pesničkami.

V nedeľu večer 6. decembra odznel záverečný koncert tanečných skladieb, na ktorom bolo predvedených 12 nových skladieb. Spevákovo sprevádzal tanečný orchester RTV NS, ktorým tentokrát dirigoval Jovan Adamov. Odborná porota, ktorá pracovala v rovnakom zložení, odstúpila od pravidiel, ktoré stanovujú iba jednu cenu za prednes a udelila tri ceny: prvú, druhú a tretiu cenu. Tiež udelila prvú, druhú a tretiu cenu za najlepšiu skladbu, a cenu za najlepší text. Udelená bola aj cena poroty obecenstva.

V revuálnej časti obecenstvu sa mala predstaviť speváčka Lýdia Volejničková, populárna interpretka zo Slovenska, ktorá však ochorela a do Petrovca neprišla. S jej vystúpením by XXIV. ročník festivalu Zlatý kľúč by bol nezabudnuteľným sviatkom pre milovníkov nových slovenských akordov.

Keď ide o tento ročník festivalu Zlatý kľúč, novinárka Hlasu ľudu Anna Francistyová okrem iného napísala: „Predsa vďaka kvalite, ktorú priniesol, bol dôstojnou prípravou na jubilejný XXV. Zlatý kľúč, ktorý s radosťou odsledujeme o rok.“ Autorka nemohla predpokladať, že ten „rok“ bude trvať sedem rokov.

Organizátori XXIV. ročníka festivalu slovenskej ľudovej tvorby Zlatý kľúč boli Dom kultúry 28. októbra v Petrovci a KUS Jána Kollára v Selenči.

Generálnym sponzorom bola Novosadská banka a zlatým sponzorom podnik Slovan zo Selenče. Patrónom manifestácie bola vláda Republiky Srbsko.

Sponzori manifestácie boli: Zhromaždenie obce Báčsky Petrovec, Zhromaždenie obce Báč, Miestne spoločenstvo Selenča, ÚS Tla-

čiareň Kultúra, MOMS v Petrovci, Skleník Hložany, Stavebný podnik 7. júla v Petrovci, Sklárne Poltár zo Slovenskej republiky, Konfekčný podnik TATRAN v Petrovci, Továreň Termoelektro z Veterníka, Mercedes-Benz Service (majitelia Ján a Branislav Triaškovci), Poľnohospodárske družstvo Agropetrovec, oba z Petrovca, Mlyn Pšenica Hložany, súkromné podniky a podnikatelia, jednotlivci a iní, ktorých mená sú uvedené v afixi vydanom pri príležitosti organizovania XXIV. ročníka festivalu. Festival podporili aj početní donátori, ktorých mená sú tiež obsiahnuté v uvedenom afixi.

Na jednom zo zasadnutí komisie festivalu bolo navrhnuté, aby sa v súlade s platnými pravidlami festivalu vytvorili ďalšie orgány festivalu, a tak pred organizovaním XXIV. ročníka festivalu konštituovaná bola:

1. direkcia festivalu ako operatívne teleso, ktorú tvorili: Katarína Melegová-Melichová, predsedníčka, Kvetoslava Benková, Jovan Adamov a Ján Ďurovka, predstaviteľ RTV NS – slovenská redakcia.

2. festivalový výbor, ktorý tvorili: 5-členná direkcia festivalu, predsedovia obcí Báč a Báčsky Petrovec, predsedovia výkonnej rady obce Báč a Báčsky Petrovec, Ján Šimák, riaditeľ týždenníka Hlas ľudu, Kosta Ševarlić, riaditeľ novosadského rozhlasu, Ivan Sedlak, minister bez kresla vo vláde Srbska a povereník pre ľudské a menšinové práva, Pavel Domoni, tajomník Pokrajinského sekretariátu pre uskutočňovanie práv národnostných menšín, správu a predpisy, Rastislav Surový, predseda MSJ, Juraj Hriešik, predstaviteľ slovenskej redakcie Novosadského rozhlasu, predstaviteľ týždenníka Hlas ľudu, veľkí sponzori.

Direkcia festivalu sa stretla po ukončení XXIV. ročníka festivalu, kedy analyzovala celkovú organizáciu a priebeh manifestácie. Odznali aj početné pripomienky, postrehy a návrhy. Na zasadnutí bolo konštatované, že:

- úroveň skladieb predvedených na festivale bola zodpovedajúca, bez výrazne slabých skladieb,
- detské skladby treba rozdeliť do dvoch skupín: prvú skupinu by tvorili skladby pre deti od predškolského veku po 11-

- až 12-ročné deti a do druhej skupinu zaradiť skladby pre žiakov vyšších ročníkov a tínedžerov,
- revuálnu časť treba organizovať; pekne odznela aj na XXIV. ročníku,
 - členovia дирекcie by nemali byť členovia odborných porôt,
 - treba dať priestor mladým, začínajúcim autorom, ktorí prinášajú súčasné piesne,
 - дирекcia festivalu by mala zostať operatívnym telesom,
 - do rady festivalu treba zapojiť aj skladateľov, ktorí majú pripomienky na organizáciu festivalu.

Okrem iného témou boli aj finančné záležitosti týkajúce sa festivalu.

XXIV. ročník festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč bol posledným ročníkom, na ktorom sa na verejných koncertoch predvádzali skladby zo všetkých žánrov. V rokoch 1999, 2000, 2001, 2002, 2003 a 2004 sa festival pod doterajším názvom neorganizoval.

K uvedenej sedemročnej prestávke prišlo v dôsledku zhoršenia už beztak zlej hospodárskej, spoločensko-politickej a bezpečnostnej situácie. Budova vojvodinskej televízie bola bombardovaná. Vykonaná bola reorganizácia ustanovizní a inštitúcií, ktorých práca bola nedoceníteľná pre organizovanie festivalu. V čele inštitúcií, ustanovizní a orgánov sa ocitli noví ľudia, ktorí sa nie veľmi snažili zorganizovať Zlatý kľúč na mieste, kde sa dovtedy organizoval, čiže v Petrovci. Dom kultúry 28. októbra v Petrovci v čele s riaditeľkou Katarínou Melegovou-Melichovou ako ustanovizeň viac neexistoval a vzniklo ako osobitná inštitúcia SVD a Rádio Petrovec. Selenča ešte vždy nemala vhodnú sálu, kde by sa festival mohol organizovať. Ľuďom, ktorí sa dovtedy plne angažovali na organizácii festivalu, ochota a vôľa nechýbala, no v takých podmienkach nebolo možné organizovať festival a pritom zachovať dosiahnutú kvalitu. Čakalo sa zlepšenie situácie a vytvorenie podmienok pre ďalšie organizovanie koncertov. Medzičasom sa rozmýšľalo a rokovalo o tom, ako organizovať ďalšie ročníky festivalu.

Konečne roku 2005 Selenča dostala krásny nový dom kultúry, čím boli vytvorené prajné podmienky na organizovanie tejto hudobnej manifestácie.

Už v marci najprv zasadalo užšie teleso v zložení: Kvetoslava Benková, Katarína Melegová-Melichová, Jovan Adamov a Ján Šimoni, aby pripravilo návrh organizácie jubilejného XXV. ročníka festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý klúč. Na tomto zasadnutí navrhli, aby sa XXV. ročník Zlatého klúča organizoval ako retrospektíva skladieb predvedených na doterajších ročníkoch v žánri tanečných a detských skladieb. Navrhli aj kritériá, podľa ktorých by sa skladby vyberali pre verejné predvedenie na tomto jubilejnom ročníku. Mali by to byť skladby, ktoré sa počúvali a sú známe, ktoré zažili, majú primeranú umeleckú úroveň a napísali ich autori, ktorí už zanechali hlbšie stopy vo svojej umeleckej a tvorivej práci. Koncert by musel byť zaujímavý, pestrý, zladený s redakčným kódexom a pod. Na zasadnutí uvedeného telesa bolo, podľa uvedených a iných kritérií, navrhnutých pre konečný výber 31 tanečných skladieb a 25 detských skladieb. Navrhnutí boli aj speváci pre tanečné skladby. O koncerte detských skladieb sa len uvažovalo, či ho organizovať v Selenči, alebo nie. Určené boli aj lehoty dokedy skladby zozbierať, nahrávky tých skladieb dať spevákom, prispôbiť tóniny ich hlasovým možnostiam, určiť čas a počet skúšok a pod.

Keď ide o organizovanie koncertu detských skladieb, viedli sa rozpravy, či ho organizovať v Selenči, alebo organizáciu prenechať niektorému inému prostrediu. Podľa mienky Kvetoslavy Benkovej, Kataríny Melegovej-Melichovej, Jovana Adamova a Jána Šimoniho bolo by potrebné nechať organizáciu koncertu detských skladieb v Selenči. Dôvodov na to bolo viac. Ten istý orchester by sprevádzal spevákov na oboch koncertoch, niektorí upravovatelia vyjadrili ochotu urobiť úpravy zdarma, ozvučenie a úprava javiska pre oba koncerty by bola rovnaká, Jovan Adamov bol ochotný zorganizovať 2 – 3 skúšky s deťmi, zabezpečili by sa prostriedky pre oba koncerty. Bolo by pekne zoskupiť 90 až 100 detí na javisku, čo by bol sviatok pre deti. Ani s ubytovaním detí by nebol problém. Žiaľ, tento návrh sa neakceptoval.

Prípravy na uskutočnenie retrospektívneho koncertu tanečných skladieb v jubilejnom XXV. ročníku boli náležitejšie než kedykoľvek predtým. Zapojený bol široký kruh ľudí a rozdelené boli konkrétne úlohy skupinám ľudí a jednotlivcom s presne určenými lehotami, dokedy sa úlohy majú splniť. Vzájomná komunikácia bola na vysokej úrovni. Všetky aktivity koordinoval festivalový výbor. Vypracovaný bol podrobný zoznam operatívnych prác a sledovala sa realizácia. Vydaná bol publikácia pod názvom **XXV. FESTIVAL SLOVENSKEJ HUDOBNEJ TVORBY ZLATÝ KLÚČ SELENČA 2005.**

Titulná strana knižky

V tejto publikácii bol uvedený zoznam všetkých skladieb predvedených na verejných koncertoch festivalu, mená autorov hudby, mená textárov, upravovateľov, spevákov a speváckych skupín. Uvedený bol aj zoznam odmenených skladieb, mená členov výberových komisií, odborných porôt. Zahrnuté boli aj články rôznych autorov, rozhovory s hudobnými odborníkmi, odborníkmi pre text, básnikmi, autormi, spevákmi, verejnými a kultúrnymi činiteľmi, divákmi, poslucháčmi a iné. Zostavovatelia tejto publikácie sú Anna Dudášová a Ján Šimoni. Veľkou pomocou pri zostavovaní uvedenej publikácie boli bulletin vydané pri príležitosti XV. a XX. ročníka festivalu, ktoré obsahovali údaje o skladbách, ktoré odzneli do roku 2005. Nápomocná bola zachovaná obsiahla dokumentácia Jána Šimoniho, ktorý bdel nad festivalom od samého založenia.

V uvedenej publikácii sú aj príspevky niekoľkých autorov, ktorí sa zmienili o festivale, jeho dosahoch a význame v hudobnom, kultúrnom a spoločenskom živote Slovákov žijúcich na týchto priestoroch. Z tých príspevkov uvidíme iba základne myšlienky a postrehy autorov.

Samuel Kováč st. patrí medzi najplodnejších autorov skladieb písaných pre festival. So svojimi skladbami sa zúčastnil už na I. ročníku roku 1970. Napísal príspevok pod názvom *Doprajme súťaži ešte veľa jubileí*, ktorý bol uverejnený v bulletine pre XX. ročník súťaže. Hovorí v ňom, že ako hudobný pedagóg občas napísal nové skladby, ale sa nemal kde prejaviť. Keď sa dozvedel, že Selenčania začínajú niečo také organizovať, videl v tom šancu pre seba a prihlásil sa. Bol nesmierne rád, že z jeho zaslaných lyrických skladieb (iné sa ani nepredvádzali) dve boli prijaté. Jedna z nich získala cenu za text, ktorý on sám napísal. Konštatuje, že pred súťažou sme nemali žiadnu našu slovenskú detskú skladbu a po dvadsiatich rokoch máme skomponovaných 147 skladieb. Veľká väčšina je aj nahratá v našom rozhlase a používa sa. Zbierajú sa a zapisujú noty a texty. Plánuje sa vydať ich knižne pre potreby našich škôl. Hovorí aj o úrovni, ktorú dosiahli naši skladatelia. Niektorí skladatelia si pesničky odborne zapisujú a ich skladby už majú formu. Tu a tam sa na Súťaž zatúla aj „holá surovina“, s ktorou má profesionálny upravovateľ viacej roboty, ale nikdy sa nesnaží

zmeniť pôvodnosť piesne. Nevie o prípade, že by viacej rokov za sebou bol odmietnutý úporný a nekvalitný skladateľ. Hlavne sa prejavuje snaha neodoberať ľuďom chuť do komponovania, lebo skladateľský dorast si treba pestovať. V príspevku uvádza, že sa treba postarať o to, aby toto podujatie žilo aj v budúcnosti. Zásahu na tom musia mať aj noví, mladí skladatelia.

Profesor hudby Martin Kmeť napísal dva príspevky. V prvom príspevku pod názvom *Vážna hudba na súťaži o slovenskú hudobnú tvorbu* ozrejmil názvy „vážna“, alebo „klasická“ hudba, tiež obsahovú náplň slova „žáner“. Konštatoval, že sa piesne písané pre súťaž začali upravovať už v treťom ročníku (1972), čo jej zabezpečilo vyššiu kvalitu aspoň z hľadiska interpretácie. Keď ide o žáner vážnej hudby, najzastúpenejší bol na V. ročníku súťaže, na ktorom boli 3 programové miniatúry pre klavír a 2 skladby pre detské zbory. Neskôr namiesto vážnej hudby pribudli angažované skladby, čo podľa jeho mienky tiež nie je adekvátny výraz, keďže sú všetky skladby na svoj spôsob angažované. Uvádza, že pre ďalší rozvoj hudobnej kultúry je najdôležitejšia práca na hodinách hudobnej kultúry na základných školách a pestovanie zborového spevu. S potešením konštatuje, že je čoraz viacej jednotlivcov, ktorí sa vážne zaoberajú rozličnými oblasťami hudobného života, čo je dobrou zárukou vyššej kvality našej hudobnej tvorby, najmä tej najnáročnejšej – angažovanej. Potešiteľné je to, že čoraz väčší počet detí navštevuje hudobnú školu, čo prináša aj svoje plody. Tento svoj príspevok profesor Kmeť končí slovami: **„V žiadnom prípade nezavrňovať tradície, ale ich v pozitívnom smere rozvíjať a vždy účinnejšie umožňovať, aby ten Zlatý kľúč otváral dvere do našich srdiec a s láskou pestoval zmysel pre krásu, plní a lepší život v budúcnosti.“**

Druhý príspevok profesora Martina Kmeťa má názov *A ešte pár drobností, ktoré možno niekoho zaujmú*. V ňom okrem iného hovorí, že najviacej oroduje za kvalitné detské zbory, ktoré boli aktívne už koncom 30. rokov. Dosvedčuje to fotografia z roku 1939 (uverejnená v knižočke), na ktorej sú členovia detského zboru z Petrovca so svojim dirigentom, učiteľom Martinom Kmeťom, otcom profesora

Kmeťa. Fotografia je urobená pri príležitosti vystúpenia detského zboru v belehradskom rozhlase.

Iniciátor založenia festivalu v Selenči Ján Nosál napísal príspevok pod názvom *Selenčský festival*, v ktorom vyzdvihol, že Selenčania už mali festivalovú tradíciu, lebo organizovali mládežnícky festival pod názvom *Selenča v znamení mladosti*. Keďže sa podobné manifestácie organizovali vo viacerých slovenských osadách, Selenčania sa rozhodli urobiť niečo nové. Na návrh Jána Nosála začali organizovať festival hudobnej tvorby dolnozemskej autorov. Keď sa na súbeh prihlásilo viacej autorov, bolo evidentné, že sa to rozbieha a začalo sa s nacvičovaním skladieb. Okrem Jána Ďuricu aj Ján Nosál napísal úpravy a začal sa nacvičovať orchester a speváci. Okrem už osvedčených speváckych síl zjavili sa aj dovtedy neznáme mená. Záujem o koncert bol veľký a prišlo aj obecnstvo z iných osád. Prišli nahrávať z novosadského rozhlasu a nahrávky sa neskôršie vysielali. Bolo to niečo nové pre slovenskú verejnosť. Mieni, že keď vzrástol záujem o toto podujatie, tak sa aj vedenie festivalu presťahovalo do Nového Sadu. Začal sa tratiť dedinský ráz festivalu, mieni pán Nosál. Úpravy takmer v úplnosti od Slovákov prevzali príslušníci iných národov a národnostných spoločenstiev, také bolo aj zloženie orchestra. Ďalej hovorí, že sa dosiahla vysoká profesionálna kvalita, nad naše možnosti, žiaľ bez Slovákov. Ako iniciátor festivalu od začiatku trval na tom, aby sme boli sami sebou, hoci aj trochu „sopľaví“. Keď sa mu to nedarilo dosiahnuť, odstúpil. Vyjadril nespokojnosť, že sa do všetkého zaplietli politici, podnikatelia a novinári. Hudobníci boli akosi v ústraní. Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny prebrala kompetencie aj v oblasti kultúry a podľa názoru Jána Nosála formovala komisiu, ktorá má určiť čo a ako sa má písať, spievať, kresliť, a iba to bude podporovať a financovať.

Dirigent Jovan Adamov, dlhoročný odborný spolupracovník festivalu, napísal príspevok v srbskom jazyku pod názvom *O Festivalu...* Mieni, že orientácia a koncepcia na štarte festivalu na prezentáciu nových skladieb bol veľmi smelý poťah. Festival vznikol, ako aj iné veľké veci, ako plod veľkého entuziazmu a tvorivého inštinktu skupiny entuziastov v Selenči. Oni vtedy istotne nemohli predvídať význam

a úlohu tohto podujatia v hudobnom živote vo Vojvodine. Rýchlo sa však ukázalo, že sú organizátori na správnej ceste. Pestovanie nacionálnej kultúry nie je možné, ak sa súčasne nepestuje aj autorský potenciál interpretov. Hudobný festival v Selenči bol pravé miesto na prezentáciu nových hudobných diel autorov a interpretov. Pravé miesto preto, lebo autori a interpreti s nedostatočnou skúsenosťou mali plnú podporu a pomoc zo strany odborníkov organizačného výboru festivalu. Spočiatku, keď to bolo najpotrebnejšie, festival zohral aj úlohu svojráznej hudobnej dielne, lebo sa organizovali semináre pre autorov a interpretov s nedostatočnou skúsenosťou, na ktorých sa zasnivovali do tajomstiev remesla. Ako rásli autori a interpreti, tak rásla aj umelecká úroveň festivalu. Keďže sú texty veľmi dôležitou zložkou skladieb, osobitne treba zdôrazniť aj účasť známych spisovateľov vo vytváraní festivalového repertoáru. Mieni, že nepochybne významnú úlohu vo zvyšovaní kvality festivalu zohrala aj hudobná produkcia RT NS. Festival vyrástol v ozajstnú kultúrnu udalosť. Mnohé skladby z tohto festivalu v značnej miere obohatili nielen slovenské hudobné dedičstvo, ale aj celkové vojvodinské. Možno slobodne povedať, že nahrávky skladieb z festivalu v Selenči sa stali základom hudobného programu RT NS v slovenskom jazyku. Vokálni sólisti, ktorí vyrástli a dozreli na tomto festivale, úspešne reprezentovali Vojvodinu na mnohých významných festivaloch ako doma, tak aj v zahraničí.

Básnik Pavel Mučaji o súťaži je príspevok, v ktorom jeden z našich najpoprednejších dolnozemsých básnikov vyniesol svoje videnie a mienku o Súťaži. Podľa neho Súťaž je krásne a jedinečné podujatie tohto druhu vo Vojvodine. Mieni, že aj keď si jej plnosť, poslanie a dosah si neuvedomujeme dostatočne, ona je predsa tu, nájstojčivo a smelo sa hlási k životu. Prirastá k ľuďom a času a stáva sa súčasťou nášho života. Treba ju aj ďalej rozvíjať, aby nezhasla. Nesmie byť ponechaná náhode. S organizátormi súťaže spolupracoval od začiatku. Zasielal texty sám a z jeho kníh texty čerpali aj skladatelia. Hovorí o tom, že by sa malo prihliadať na organizovanie spoločných posedení, aby si skladatelia vymenili názory, že sú ceny za odmenené skladby minimálne, menšie než symbolické. Texty pre súťaž tvoril

z lásky a mal z tohto festivalu radosť. Mnohé jeho texty boli ocenené. Selenča urobila dobrú prácu vcelku a jednotlivo. Dobrá pieseň môže zapáliť trvanlivejšiu a väčšiu lásku k domovu, ako ktokoľvek a čokoľvek iné. Preto ju tvorí a má ju rád, uzaviera básnik.

Pri príležitosti organizovania jubilejného XX. ročníka súťaže novinár Ján Cicka napísal príspevok pod názvom *Jubilantke prajem nové tóny, nové hlasy a krajšie časy*. V tomto texte si pán Cicka zaspomínal na ľudí, ktorí vo veľkej miere prispeli k rozvoju súťaže. Tak spomína meno Jána Ďuricu, alebo báčiho Ďuricu resp. báči Jana ako sme ich zvykli volať, ktorý zhudobnil na desiatky veršov našich popredných básnikov najmä v žánri lyrických piesní a hodne aj veršov pre deti. Je tu aj meno predčasne zosnulého Gustáva Babiaka, čo tak horlivo orodoval najmä za hudobnú tvorbu pre deti. Mnohé verše Tušiaka a Mučajiho dostalo hudobnú podobu, nielen na papieri, ale aj zvukovo. Verše iných našich autorov nadobudli svoju podobu v žánri skladieb tanečno-zábavných. Desiatky sólistov v desiatkach desiatok hudobných skladieb v úpravách najeminentnejších upravovateľov znejú dnes z programov rádiodifúzie, ale aj na zábavách a svadbách. Mnohé z lyrických piesní zakotvili v podvedomí ľudí ako autochtónne, ľudové, či národné pesničky (hoci to nie sú), čo je vraj najvyšším možným uznaním autorom. Z príspevku vidieť, že Ján Cicka nie je spokojný so skutočnosťou, že skladby tzv. „vážnej hudby“ nie sú zastúpené na verejných koncertoch Súťaže, hoci sa kvalifikovali. Niektoré skladby svoju zvukovú podobu nikdy nedostali a ceny im boli udelené len za ich „papierovú“ podobu. Nik nepovažoval za potrebné túto tvorbu – aspoň selektívne – uverejniť. Nezdá sa mu, že to má urobiť organizačný výbor a rada Súťaže. Na to sú povolané a z verejných fondov financované inštitúcie a vydavateľstvá. Nie je spokojný ani s tým, ako sa postupuje s textami. Skladatelia si texty upravujú podľa vlastných potrieb bez toho, aby sa radili s autorom textu, alebo to urobia tu a tam. Mieni, že skladateľ a textár sú dva svety. Nápev a text – dve roboty. Dobrý nápev treba odmeniť, dobrý text tiež, hoci by šlo aj o jednu osobu. Považuje, že je v poriadku, aby sa odmeňovali pôvodné texty, špeciálne písané pre súťaž. Má dojem, že sa organizačné a odborné prípravy tohto náročného

hudobného podujatia zviadli na niekoľkých ľudí. Tým jednotlivcom, resp. orgánom patrí veľká vďaka. Bez nich by koncertov asi ani nebolo. Pre lepšiu budúcnosť tohto nášho hudobného festivalu treba však dať dokopy mladých a starých, vzlet a skúsenosť a nájst dobrého organizátora, či patróna.

Mgr. art. Kvetoslava Benková napísala príspevok pod názvom *Mozaika spomienok na Súťaž o slovenskú hudobnú tvorbu*. Spomína si na rok 1975, keď sa zamestnala v hudobnej produkcii novosadského rozhlasu. Vtedy vznikla aj jej prvá pieseň, ktorú zaslala na súťaž. Pieseň bola prijatá a zaradená do súťažného koncertu. Po tejto pesničke vznikli ďalšie, ale táto hudobná prvotina, po ktorej prednese dostala kyticu najkrajších kvetov, jej akosi prirástla k srdcu. Keďže jej práca bola tesne spätá s vyhľadávaním a nahrávaním mladých talentov, už ako mladá hudobná redaktorka, dramaturgička a producentka, zapojila sa priamo do organizácie festivalu. Ako autorka, speváčka, textárka a upravovateľka sa na festivale rada a často zúčastňovala. K srdcu jej prirástla každá súťažná pesnička, lebo každú z nich dôverne poznala – od autorovho záznamu, korekcií, úprav a korepetícií po jej konečnú podobu predvedenú na koncerte alebo na rozhlasovej nahrávke. Počas príprav, zvlášť priamo pred festivalom, spoznala mnohých vynikajúcich ľudí. Medzi nimi sú skladatelia, speváci, textári, hudobníci, deti, ale aj ich rodičia. Boli aj problémy. Textári a skladatelia mali námietky, keď ich skladby boli skorigované a občas padli aj podozrenia, že nie je asi všetko s kostolným poriadkom. Padli aj ostré slová. Nakoniec sa predsa veci vyjasnili a na koncerte, takmer spravidla, vždy všetko klapalo. Podarilo sa nám vytvoriť významné podujatie pre všetkých, vďaka ktorému si nás zapamätajú, a možno iní od nás „odkukajú“. Skladby niektorých našich skladateľov získavali uznanie aj na veľkých festivaloch v niekdajšej Juhoslávii a v zahraničí. S lyrickou pesničkou na festivale novokomponovaných piesní v Sarajeve vystúpila *Mária Súdiová* z Kysáča, v Maglaji sa s tvorbou našich skladateľov predstavila *Tatiana Pavlovová*, *Zuzana Đukićová*, v Subotici, Tuzle, Portoroži, Ljubljane a Sarajeve našu tvorbu reprezentovali *Katarína Parasková*, *Jarmila Zimová*, *Milina Macková*, *Jozef Bisák* a *Kvetoslava Benková*. Detských sólistov sme si od malička

vychovávali. Rástli spolu s festivalom a pre festival vyrástli *Blanka Pucovská, Juraj Súdi, Tatiana Pavlovová, Mária Turanská, Jana Ku-
bečková, Sabína Trbarová, Slovenka Benková, Melisanda Fúseková*. Aby sa tak stalo, všetci sme sa postarali o to – nielen skladatelia, speváci a my vo výrobe, ale aj organizátori, ktorými bývali spravidla KUS Jána Kollára zo Selenče, Dom kultúry v Petrovci a početní sponzori a donátori. Boli sme na náš festival hrdí a keď nebol organizovaný, nehovorili sme, že zanikol, ale že sme ho iba pre také či onaké príčiny prerušili. Vždy sa nám podarilo oživiť ho. Všetci my, ktorí sme s ním a preň žili, mu doprajeme ďalší vzlet a po krátkom odmlčaní nový život. Hoci aj v novom rúchu. Svoj príspevok pani Kvetoslava Benková končí týmito veršami:

*Pesničky do vienka stýbať, tak ma mať učila
V rosičke rannej sa kúpať ona mi radila.
Pri okne sláviček spieval, takú mi radu dal:
Ak máš byť dievčatko smutné, radšej si zaspievaj.*

Katarína Melegová-Melichová napísala príspevok pod názvom *Odblesk a lesk Zlatého kľúča*. Keď ide o Súťaž, resp. festival Zlatý kľúč, hovorí, že mala to šťastie dostať sa do kruhu tvorcov tohto jedinečného festivalu, na ktorý môže byť hrdé celé naše etnikum. O tom svedčia mnohé tanečné, detské, lyrické a hymnické skladby, ktoré sú dodnes obľúbené u poslucháčov či divákov. Zrovna tak sa musí vďačiť tomuto podujatiu za objavenie, pestovanie a rozkvet mnohých našich speváckych talentov. Do organizačného výboru festivalu ju navrhol doyen nášho novinárstva Ján Mekan. Stala sa aj členkou výberovej komisie a bola poverená hodnotením textov skladieb a ich úpravou. V tejto práci zotrvala až po posledný – 24. ročník Zlatého kľúča, ktorý odznel v Petrovci roku 1998. Hovorí, že materiály, ktoré na súbeh prichádzali boli, čo do kvality, veľmi rozdielne tak z hudobnej ako aj z textovej stránky. V osemdesiatych a deväťdesiatych rokoch málo skladateľov siahalo po textoch našich básnikov. Neboli ani tvorivé dvojice: skladateľ – textár, aké neskôr vďaka festivalu vznikali. Príznačnosťou koncertov zvlášť tanečných

skladieb v uvedených rokoch – menej detských, angažovaných či lyrických – bolo, že pri verejnom predvedení si nejeden skladateľ nespoznal skladbu, či autor text. Niekedy to hrozilo prepuknúť aj vo vážne spory a hrozby na samotnom festivale. Zvyčajne sa však po festivale na to zabudlo, lebo čas ukázal, že nie odmeny, ale kvalita, spevavosť, dobrá interpretácia, jednoduchosť myšlienky, boli zárukou dlhého života tej či onej skladby. Niekedy ročník bol chudobnejší na niektorý druh skladieb a zaslaný materiál sa musel od fundamentu pozmeniť v záujme veci. Autorka príspevku si spomína na večery strávené s Kvetoslavou Benkovou najviac, menej s Jovanom Adamovom, na vylepšení skladieb a textov. To ju potom posmelilo písať texty pre niektorých skladateľov mimo Zlatého kľúča. Časom, ako ročníky odznievali, kruh skladateľov sa rozširoval, skvalitňoval a okolo festivalu sa angažovali aj naši renomovaní básnici, ale aj samotní skladatelia si vyhľadávali verše známych a renomovaných básnikov. Ustanovila sa aj cena za najlepší text. Časom sa vytvorilo niekoľko skladateľsko-textárskych, resp. skladateľsko-upravovateľských dvojíc: Juraj Ferík ml. – Mária Kunčáková, Martin Benka – Kvetoslava Benková, Vladimír Kováč – Michal Ďuga, Juraj Súdri – Milina Florianová..., ktoré sa na festivale neraz ovenčili cenami. Mnohí skladatelia písali aj dobré texty a boli navyše aj výbornými interpretmi. Ako málokto z našich podujatí, festival povzbudivo pôsobil nielen na hudobníkov, textárov, spevákov, ale aj na maliarov, ktorí venovali svoje výtvary do fondu početných odmien, ktoré sa na tomto festivale každoročne udeľovali. Takto sa vytvoril okolo festivalu široký tvorivý front, ktorý každoročne mal čím prispieť do bohatej palety našich kultúrnych skvostov. Uvádza, že všetkým tým, ktorí sa okolo tohto festivalu roky mali, ale aj celej našej kultúrnej verejnosti by muselo záležať na tom, aby sa v tejto práci pokračovalo. Preto snahu iniciátorov a zakladateľov Zlatého kľúča, teda Selenčanov zotrvať v začatom, možno len pozdraviť a podporiť. A teraz citujeme autorku príspevku: **„Najväčšia zásluha za to patrí hádam Jánovi Šimonimu, ktorý stál pri jeho zrode, aj pri jeho raste, vypravádzal ho do dospelosti a nebyť jeho húževnatosti sotva by sme sa boli dočkali 25. ročníka Zlatého kľúča“**. Na margo citovaného sa žiada uviesť, že Ján Šimoni, keď ide o orga-

nizovanie festivalu, vždy pracoval ochotnícky, bez peňažnej úhrady. Ochotnícky pracoval už v rámci mládežníckej organizácie, neskoršie v KUS Jána Kollára a potom aj v Matici slovenskej. Má pekný pocit z toho, že obetavo pracoval, bez akýchkoľvek finančných nárokov, na národa roli dedičnej. Autorka dúfa, že Zlatý kľúč sa bude skvieť v plnom lesku aj v rokoch budúcich.

STRUČNÝ PREHĽAD DOTERAJŠÍCH ROČNÍKOV SÚŤAŽE (FESTIVALU) O SLOVENSKÚ HUDOBNÚ TVORBU (1970 – 1998)

1. I. ročník – 18. októbra 1970, Selenča
2. II. ročník – 17. októbra 1971, Selenča
3. III. ročník – 15. októbra 1972, Selenča
4. IV. ročník – 21. októbra 1973, Selenča
5. V. ročník – 10. novembra 1974, Selenča
- Rok 1975 – bez festivalu
6. VI. ročník – 20. júna 1976, Selenča
7. VII. ročník – 18. septembra 1977, Selenča
8. VIII. ročník – 15. októbra 1978, Báč
9. IX. ročník – 14. októbra 1979, Báč
10. X. ročník – 18. a 19. októbra 1980, Báč
11. XI. ročník – 31. októbra 1981, Báčsky Petrovec (ďalej Petrovec)
12. XII. ročník – 19., 20. a 21. novembra 1982, Petrovec
13. XIII. ročník – 23. októbra 1983, Petrovec
14. XIV. ročník – 13. a 14. októbra 1984, Petrovec
15. XV. ročník – 16. júna 1985, Selenča
16. XVI. ročník – 21. júna 1986, Selenča
17. XVII. ročník – 26. septembra 1987, Selenča
18. XVIII. ročník – 19. novembra 1988, Petrovec
19. XIX. ročník – 21. a 22. októbra 1989, Petrovec
- Rok 1990 – bez festivalu

20. XX. ročník – 17. novembra 1991, Petrovec

Rok 1992 – bez festivalu

Rok 1993 – bez festivalu

Rok 1994 – bez festivalu

21. XXI. ročník – 14. a 15. októbra 1995, Petrovec

22. XXII. ročník – 7. a 8. decembra 1996, Petrovec

23. XXIII. ročník – 29. a 30. novembra 1997, Petrovec

24. XXIV. ročník – 5. a 6. decembra 1998, Petrovec

Rok 1999 – bez festivalu

Rok 2000 – bez festivalu

Rok 2001 – bez festivalu

Rok 2002 – bez festivalu

V roku 2003 bola organizovaná hudobná manifestácia pod názvom *Pop tón*.

Rok 2004 – bez festivalu.

V rokoch 1970 až 1998 bolo 24 ročníkov, z toho 10 v Selenči, 3 v Báci, 11 v Petrovci, 5 rokov bez festivalu.

CHRONOLOGICKÝ ZOZAM AUTOROV HUDBY S POČTOM SKLADIEB V JEDNOTLIVÝCH ŽÁNROCH 1970 – 1998

Meno autora	lyrické	detské	taneč- né	anga- žované	vážna hudba	spolu
1. Samuel Kováč st.	12	13	4	2	–	31
2. Michal Činčurák	3	–	–	–	–	3
3. Michal Poničan	4	–	–	–	–	4
4. Gustáv Babiak	20	10	20	2	–	52
5. Michal Labát	1	–	–	–	–	1
6. Ján Ďurica	18	20	7	5	–	50
7. Ján Petráš	6	4	2	–	–	12
8. Vladimír Bartoš	1	–	–	–	–	1
9. Ján Lomen	3	–	–	–	–	3
10. Ján Nosál	4	1	1	–	–	6
11. Ondrej Krak	3	–	–	–	–	3
12. Ján Lenhart ml.	1	–	1	–	–	2
13. Ján Filko	1	–	–	–	–	1
14. Ján Durgala	1	–	–	–	–	1
15. Michal Ďarmotský	2	–	–	–	–	2
16. Štefan Brňa	2	–	–	–	–	2
17. Mária Hrubíková	1	–	–	–	–	1
18. Martin Kmeť	–	1	–	3	7	11

19. Kvetoslava Benková	3	10	13	7	–	33
20. Ján Zorňan	–	–	1	–	–	1
21. Stevan Burka	–	–	1	–	–	1
22. Michal Bolehradský	4	20	17	4	–	45
23. Pavel Nemček	–	–	5	–	–	5
24. Vierka Viliačíková	1	1	–	–	–	2
25. Martin Benka	7	2	10	1	–	20
26. Ján Suchánek	–	–	1	–	–	1
27. Vladimír Labát	–	–	1	–	–	1
28. Juraj Beredi	12	16	–	1	–	29
29. Samuel Medveď	2	11	9	1	–	23
30. Juraj Ferík ml.	5	2	–	–	1	8
31. Božena Bažíková	1	–	2	1	–	4
32. Samuel Máľach	–	1	1	–	–	2
33. Pavel Ľavroš	3	–	1	–	–	4
34. Ferenc Kovács	–	2	5	3	–	10
35. Ján Dobrík	3	12	22	–	–	37
36. Michal Babiak	5	5	4	2	–	16
37. Juraj Madacký	–	2	3	1	–	6
38. Ján Gedeľovský	1	1	–	–	–	2
39. Juraj Topoľský	1	–	–	–	–	1
40. Pavel Máľach	2	2	–	1	–	5
41. Juraj Ferík st.	–	1	–	1	–	2
42. M. Oleh	–	2	–	–	–	2

43. Anka Stojneová	-	2	-	-	-	2
44. Ján Vozaf	1	-	-	-	-	1
45. Ľuboslav Majera	-	1	-	-	-	1
46. Jozef Pap	-	1	2	-	-	3
47. Želmíra Benková	2	-	1	-	-	3
48. Juraj Nemček	1	-	-	-	-	1
49. Andrej Meleg	2	-	1	-	-	3
50. Vladimír Kováč	-	13	15	-	-	28
51. Valentin Michal Grňa	-	3	1	-	-	4
52. M. Živkovič	-	1	-	-	-	1
53. Juraj Súdi st.	13	18	19	3	2	55
54. Štefan Naď	-	-	10	1	-	11
55. Želmíra Juričová	-	-	1	-	-	1
56. Vladimír Jašo	-	-	4	-	-	4
57. Alžbeta Hriešiková 1	7	-	-	-	8	
58. Ondrej Maglovský	5	4	3	1	-	13
59. Pavel Bádonský	1	-	2	-	-	3
60. VIS Patria	1	-	-	-	-	1
61. Jaroslav Fúsek	1	1	4	-	-	6
62. Vladimír Čáni	-	1	-	-	-	1
63. Ľudmila Berediová- Stupavská		4	2	-	-	-
64. Samuel Kováč ml.	4	2	4	-	-	10
65. Miroslav Maďacký	2	1	1	-	-	4

66. Michal Ábelovský	-	-	1	-	-	1
67. Ladislav Tamaši	-	-	1	-	-	1
68. Mariena Kriváková- Stankovičová	-	2	1	-	-	3
69. Zdenka Korčoková	-	1	1	-	-	2
70. R. Krásniková	1	-	-	-	-	1
71. Margaréta Benková	-1	1	-	-	-	1
72. Zuzana Kukučková	1	2	1	-	-	4
73. Ondrej Chrček	1	-	-	-	-	1
74. Juraj Zdycha	3	-	-	-	-	3
75. Ljubiša Sremčević	-	-	2	-	-	2
76. Dominik Turanský	-	2	3	-	-	5
77. Pavel Strako	-	-	1	-	-	1
78. Zdenko Pop	-	-	1	-	-	1
79. Slovenka Benková	-	-	2	-	-	2
80. Tatiana Javorníková	-	1	-	-	-	1
81. Juraj Kulík	1	-	-	-	-	1
82. Daniela Božanská	-	1	-	-	-	1
83. Zuzana Đukićová	-	1	1	-	-	2
84. Miloslav Kardelis	-	1	-	-	-	1
85. Anna Durgalová	1	-	1	-	-	2
86. Ján a Miroslav Zvarovci	1	1	2	-	-	4
87. Ervín Malina	-	-	2	-	-	2
88. Ján Kráľovský	-	-	1	-	-	1

89. Ľudovít Slavka	2	-	-	-	-	2
90. Karol Hnilica	1	-	-	-	-	1
91. Pavel Filko	2	-	-	-	-	2
92. Ján Molnár	-	-	1	-	-	1
93. Ján Pavlov	-	-	1	-	-	1
94. Ján Miháľ	-	-	1	-	-	1
95. Pavel Kulík	-	1	-	-	-	1

V rokoch 1970 až 1998 úhrnne bolo 95 autorov hudby a 668 skladieb, z čoho:

- 185 lyrických skladieb,
- 210 detských skladieb,
- 223 tanečných skladieb,
- 40 angažovaných skladieb,
- 10 skladieb vážnej hudby.

Jednotlivé žánre sa uvádzali postupne s pribúdaním skladieb na festival. Názov novokomponované slovenské ľudové piesne bol príliš dlhý, nuž hudobní odborníci navrhli názov lyrické skladby, čo sa aj ujalo. Možno sa teraz niekomu nezdá, ale toto pomenovanie vtedy malo určité opodstatnenie, lebo texty tých skladieb súviseli s láskou, subjektívnymi citmi, náladou. Názov detské skladby sa ujal, no neskôršie sa poukazovalo na to, že by bol výstižnejší a primeranejší názov skladby pre deti. Angažované skladby boli tak pomenované preto, lebo sa v nich vyjadrovala úcta a vďaka k hodnotám socialistického spoločenského zriadenia, k národnooslobodzovaciemu boju a jeho výdobytkom, slobode, vzácnym jubileám, súdruhovi Titovi. Podľa mienky profesora Martina Kmeťa tento názov skladieb nie je adekvátny, keďže sú všetky skladby na svoj spôsob angažované. Kategória vážna hudba vznikla preto, aby sa tento druh hudby odlíšil od angažovaných piesní. Podobné stanovisko zaujal profesor Martin Kmeť aj v súvislosti s hudbou, ktorú voláme „vážna“ alebo „klasická“, ani jeden z týchto názvov nevyhovuje, a vznikol „nasilu“,

aby sa skladby tohto žánru líšili od iných žánrov. Podľa neho aj slovo „žánér“, ináč francúzskeho pôvodu, ktoré sa ešte aj dnes prejavuje ako žánrové umenie v hudbe, je prekonateľná historická kategória.

Nemalý počet uvedených autorov písal texty pre svoje skladby. Väčšina z nich však siahala po textoch známych básnikov alebo po textoch, ktoré textári písali špeciálne pre festival. K tomu treba pridať aj nemalý počet upravovateľov, ktorí skladbám dávali nové rúcho. Skladby interpretovali skúsení speváci. Vedenie festivalu veľmi prihliadalo na to, aby sme si vychovali a vypestovali nové spevácke sily, ktoré potom budú preberať neľahkú úlohu v prednese skladieb na samotnom festivale, ale aj na iných hudobných podujatiach. K tomu treba pridať rôzne orgány festivalu, ktoré mali na starosti jeho odbornú časť. Veľké šťastie bolo to, že sme mali k dispozícii Ľudový a Tanečný orchester RTV NS, ktoré v značnej miere ovplyvňovali kvalitu festivalu a jeho rozvoj. Treba spomenúť, že rozhlas a televízia prispievali svojimi odbornými silami a technikou, aby koncerty boli na najvyššej úrovni, a aby ich mohli sledovať ako rozhlasoví poslucháči, tak aj televízni diváci. Týždenník Hlas ľudu sústavne sledoval a informoval čitateľov o priebehu a problematike súvisiacej s festivalom a svojráznym spôsobom prikladal svoju nápomocnú ruku k jeho organizácii. Podobná situácia bola aj keď ide o iné médiá. Nesmieme zabudnúť na organizátorov, spoluorganizátorov, patrónov, sponzorov, inštitúcie, združenia, ochotníkov a iných dobrodincov, ktorí mali neľahkú úlohu – organizovali celkový priebeh každého ročníka festivalu. Za každým ročníkom festivalu stál nemalý tím ľudí, ktorí vynaložili úsilie, aby koncerty odzneli na primeranej úrovni, akú si táto naša najvýznamnejšia a najkvalitnejšia hudobná manifestácia zasluhuje.

Každá z uvedených 668 skladieb, ktoré boli predvedené na verejných koncertoch, prešla previerkou a hodnotením zo strany odborníkov rôznych profilov. Len po svedomitom výbere a dôkladnej previerke a úprave hudby a textov, bola postúpená upravovateľom. Pre každú skladbu bol svedomite vybraný spevák, ktorému bolo zverené, aby tú skladbu najkvalitnejšie predviedol. Skladby hodnotili odborné poroty, ktoré tvorili osvedčení odborníci pre hudbu a text. Ceny sa udeľovali podľa stanovených pravidiel o odmeňova-

ní skladieb. Aj napriek niektorým nedopatreniam, ktoré sa občas zjavili, naša slovenská komunita, žijúca v týchto končinách, môže byť právom hrdá, že sa dopracovala ku kvalitnej hudobnej manifestácii, akou bol a je Festival slovenskej hudobnej tvorby *Zlatý klúč*. Skutočne obohatil a obohacuje našu hudobnú klenotnicu vzácnymi skvostami. Je to najlepšie a najkvalitnejšie, čo máme, a čo sa stalo našim trvalým hudobným a kultúrnym dedičstvom.

Na verejnom koncerte bolo predvedených 24 tanečných skladieb z minulých ročníkov. Program bol pestrý a návštevnosť bola nad očakávania. Selenčania veľkolepo privítali festival vo svojom prostredí v novom kultúrnom stánku. Bolo vidno, že obecenstvo považuje festival za svoju hudobnú manifestáciu, ktorá v Selenči aj vznikla. Koncert bol prenášaný v priamom televíznom prenose. Organizované boli aj početné sprievodné podujatia: v novom dome kultúry bola usporiadaná etnografická výstava a otvorené rozhlasové štúdio, v evanjelickom kostole vystúpil cirkevný spevokol zo Slovenskej Ľupče, ktorý bol hosťom Komorného zboru Zvony a prezentovaná bola uvedená publikácia o festivale. Všetky subjekty v osade vynaložili maximálne úsilie, aby sa manifestácia vydarila a aby sa účastníci programu a pozvaní hostia cítili v Selenči ako doma.

NIEKTORÉ Z OSOBNOSTÍ,
KTORÉ PODSTATNEJŠIE PRISPELI
K ZALOŽENIU, ROZVOJU A AFIRMÁCII
FESTIVALU SLOVENSKEJ HUDOBNEJ
TVORBY *ZLATÝ KLÚČ*

Ján Nosál (1941 – 2009). Narodil sa v Selenči, kde skončil aj základnú školu. Učiteľskú školu skončil v Sombore. Ako učiteľ triednej výučby robil na Základnej škole Jána Kollára v Selenči v školskom roku 1961/1962. Potom pracoval ako hudobný redaktor slovenskej redakcie Rádia Nový Sad. Neskôršie odišiel do Sarajeva, kde sa zapísal na Vyššiu hudobnú školu, odbor strunové hudobné nástroje a po skončení (1965 – 1967) pracoval v Sokolci ako prednášateľ hudobnej kultúry v tamojšej základnej škole. Potom prednášal v Učiteľskej škole v Srijemskej Mitrovici (1967 – 1969). Do Selenče prišiel roku 1969, kde pracoval na základnej škole ako prednášateľ hudobnej kultúry do roku 1971, kedy odišiel do Belehradu, kde sa zapísal na Fakultu hudobného umenia (1971 – 1975). Počas štúdií prednášal hudobnú kultúru na niekoľkých základných školách v Zemune a v KUS Branika Radičeviča robil ako zakladateľ tamburášskeho orchestra (1973 – 1975). Roku 1977 na postdiplomových štúdiách získal akademický titul magistra hudby na tému Súladný (harmonický) štýl Stevana Mokranjca. Od roku 1978 pracoval v Aleksandrovcí ako hudobný redaktor vo vydavateľstve gramofónových platní Diskos, odkiaľ odchádza do predčasného invalidného dôchodku. Viacero rokov bol externým spolupracovníkom TV Beograd. Štyri roky pobudol s rodinou v Slo-

venskej republike, aby potom dva posledné roky svojho života (2007 – 2009) bol kantorom v rímskokatolíckej cirkvi v Selenči.

Všestranne spolupracoval so Zväzom organizácií skladateľov Juhoslávie (SOKOJ). Bol zberateľom slovenských ľudových piesní, ktoré vydal v spracovanom tvare. Vydal aj dve knihy svojich Rukovätí. Autorom je aj samostatných chórových piesní. V roku 2007 vydal zbierku chórových skladieb pod názvom Panónske rukoväti. Autorom je prvej opery Slovákov na Dolnej zemi pod názvom Zypa Cupák.

Bol iniciátorom založenia mládežníckeho festivalu Selenča v znamení mladosti roku 1962 a Festivalu novokomponovaných slovenských ľudových piesní Selenča , 70, pre ktorý komponoval a písal úpravy.

Výňatky z príležitostného textu Dr. Juraja Súdiho

Ján Šimoni sa narodil roku 1944 v Selenči. Po skončení základnej školy v rodisku sa zapísal do Učiteľskej školy v Petrovci roku 1959, ktorú skončil roku 1964. Pracoval jeden rok ako prednášateľ matematiky a fyziky vo vyšších ročníkoch ZŠ Jána Kollára v Selenči. Keďže škola potrebovala odborného učiteľa matematiky a fyziky, v roku 1965 sa zapísal na Vyššiu pedagogickú školu v Belehrade, odbor fyzika – matematika – OTO. Diplomoval roku 1967 a vrátil sa pracovať do selenčskej základnej školy, kde ako odborný učiteľ prednášal fyziku a matematiku. Roku 1970 znova odišiel na jeden rok do Belehradu na Vyššiu pedagogickú školu, kde zapísal odbor matematika, ktorý skončil roku 1972. Mal teda skončenú učiteľskú školu, a bol odborným učiteľom pre predmety fyzika, matematika a technické vzdelávanie. Roku 1974 sa stal riaditeľom ZŠ Jána Kollára v Selenči. Na tomto poste zotrval 27 rokov. Ako riaditeľ kontinuálne prednášal matematiku, resp. fyziku najprv v dvoch triedach a potom v jednej triede.

Ako riaditeľ sa naplno venoval vylepšeniu podmienok práce v škole. Počas jeho mandátu bola dokončená fasáda, zabezpečené ústredné vykurovanie, vymenená strecha na budove školy, zriadené a vybavené všetky učebne, zakúpené názorné didaktické pomôcky. Dobudované boli aj pomocné stavby a vybetónovaný školský dvor. Jeho pričinením vo vyšších ročníkoch jednotlivé predmety prednášali odborní učitelia. Vo vyšších ročníkoch uviedol prácu v špecializovaných učebniach. Zasadzoval sa o permanentné zdokonaľovanie prednášateľov a uvádzanie inovácií do výučby. Počas jeho mandátu selenčská škola sa stala uctievanou medzi školami s vyučovacou rečou slovenskou.

Napísal tri knihy z dejín matematiky a fyziky, ktoré boli vydané pre potreby prednášateľov uvedených predmetov.

Mimo školy sa venoval práci v mládežníckej organizácii. Okrem organizačných prác, najprv hrával na harmonike v mládežníckom orchestri a bral účasť v organizovaní kultúrno-zábavných programov. Neskôr mal dlhé roky na starosti ľudový orchester, ktorý sprevádzal spevákov a tanečníkov na rôznych programoch, podujatiach a manifestáciách doma a v zahraničí. Mal veľký podiel pri zakladaní mládežníckeho festivalu *Selenča v znamení mladosti*. Po odchode Jána Nosála zo Selenče mal na starosti uvedený festival po organizačnej a hudobnej stránke. Aktívne sa podieľal na práci v Kultúrno-umeleckom spolku Jána Kollára v Selenči. Plne sa zapojil do organizácie *Festivalu novokomponovaných slovenských ľudových piesní* spolu s iniciátorom tohto festivalu Jánom Nosálom. Po odchode Jána Nosála na štúdium a prácu v iných prostrediach, mal na starosti organizáciu tohto festivalu v Selenči, v Báci a potom v Báčskom Petrovci. Bol dlhoročným predsedom organizačného výboru uvedeného festivalu, ktorý bol pomenovaný *Festival slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč*. Bol členom výberovej komisie, členom odborných porôt. Priprával a organizoval zasadnutia orgánov festivalu, písal prosby, správy, koordinoval prácu rozhlasu, televízie, účinkoval v prípravách verejných koncertov. Dodnes sú zachované jeho zošity, do ktorých starostlivo zaznamenával a dokumentoval

všetky najpodstatnejšie skutočnosti súvisiace s festivalom. Slovom, stál pri zrode festivalu, aj pri jeho raste a vypravdal ho do dospelosti.

Zostavil zbierku lyrických skladieb, ktoré boli predvedené na verejných koncertoch *Festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý klúč* od roku 1970 končiac rokom 1998. Taktiež napísal knižočku o založení a vývoji uvedeného festivalu. Obe knižky boli vydané pri príležitosti osláv 50 rokov od založenia tohto festivalu.

Desať rokov bol predsedom Rady Miestneho spoločenstva v Selenči. Počas jeho mandátu bolo vybudovaných vyše 5 km nových ciest, nová zdravotnícka stanica, trikrát rekonštruovaná elektrická sieť v osade, vybudovaný miestny vodovod, zavedený telefón a vybudovaný nový dom kultúry.

Nositeľom je početných ocenení a cien, z ktorých najvzácnejšie sú: Októbrová cena Obce Báč za viacročné tvorivé úspechy a výnimočné úspechy v práci, uznanie *Petrovské stretnutia* za rozvoj a podnecovanie kultúry, športu a iných činností a *Plaketa Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny* za výnimočný prínos k zachovaniu, rozvoju a prezentácii národnej a kultúrnej identity národnostnej menšiny v Srbsku.

V novom dome kultúry, na ktorý Selenča čakala desiatky rokov, bol v roku 2005 organizovaný XXV. ročník *Festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý klúč*, ktorý bol vlastne retrospektívou tanečných skladieb predvedených na verejných koncertoch minulých ročníkov. Angažoval sa v organizovaní festivalu populárnej hudby v Selenči do roku 2007. Bol predsedom MOMS v Selenči 18 rokov. Počas toho mandátu, okrem iného, organizoval retrospektívne koncerty lyrických skladieb predvedených na verejných koncertoch festivalu *Zlatý klúč* a zozbieral noty a texty pre vyše 60 týchto skladieb. To v značnej miere pomohlo zozbierať uvedený materiál pre zbierku lyrických skladieb predvedených na *Zlatom klúči* v období rokov 1970 – 1998.

Jarmila Cinkotská sa narodila roku 1942 v Petrovci. Základnú školu a gymnázium skončila v rodisku. Od roku 1964 pracovala v hudobnej redakcii novosadského rozhlasu. Skončila prvý stupeň angličtiny v Novom Sade a neskôršie Vyššiu hudobnú školu v Sarajeve.

Napln bola angažovaná v rozvoji ochotníctva Slovákov vo Vojvodine. Od roku 1966 sa zapojila do organizácie *Stretnutia v pivnickom poli* a *Prehliadky slovenských*

ochotníckych skupín.

V snahe podnietiť a podporiť hudobnú tvorbu Slovákov prispievala k organizovaniu festivalu slovenskej hudobnej tvorby v Selenči od samých začiatkov. Vynaložila úsilie, aby sa do tohto významného podujatia zapojili orchestre novosadského rozhlasu, čo v značnej miere podnietilo originálnu tvorbu v niekoľkých žánroch. Zároveň sa angažovala v zapájaní sa skladateľov a interpretov do pestovania hudobnej kultúry Slovákov prostredníctvom uvedeného festivalu.

Keď v roku 1981 začala pracovať ako šéfredaktorka Redakcie v slovenskej reči Rádia Nový Sad, snažila sa v programoch rádia naplno popularizovať a afirmovať nové skladby predvedené na verejných koncertoch *Festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč*. Zúčastňovala sa aj zasadnutí orgánov festivalu a naplno prispievala k organizovaniu verejných koncertov a riešeniu organizačných otázok. Zasadzovala sa za plnú podporu novosadského rozhlasu tohto nášho najvýznamnejšieho hudobného a kultúrneho podujatia.

Ján Makan (1930 – 2010). Narodil sa v Báčskom Petrovci, kde skončil základnú školu a gymnázium. Ako študent slavistiky v Belehrade privyrábal si v tlačovej agentúre Tanjug, a ako hlásateľ v Rádiu Juho-slávie. S mikrofónom si natrvalo potykal 1. apríla 1954, keď sa zamestnal v novosadskom rozhlase, najprv ako hlásateľ, neskôršie sa stal redaktorom. Boli to časy, keď sa výrobe, produkcii

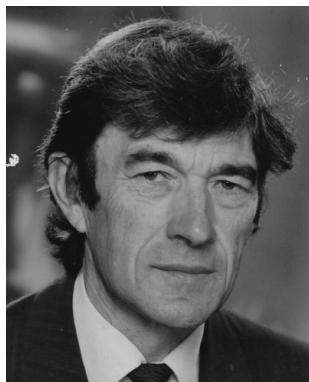
rozhlasového programu všetci učili. No jeho texty, ako i prednes už vtedy mali pečať svojráznosti. „Píš a čítaj tak, ako tvoja mamička, každý poslucháč ťa bude rozumieť,“ hovorieval svojim kolegom. Redigoval viacej vysielaní a jedno z najznámejších sa volalo *Zo spodnej zásuvky*. Aj vďaka jeho pričineniu 29. novembra 1975 (niekdajší Deň republiky) do našich príbytkov prostredníctvom televíznych prijímačov zavítala slovenčina. Spolu s Miroslavom Krivákom

vypracoval vtedy koncept Televíznych rozhľadov, ktoré s malými obmenami trvali takmer do roku 2010. Bolo to vysielanie magazínového typu, čiže kompletný televízny program v miniatúre. Bol osem rokov hlavným a zodpovedným redaktorom programu v slovenskej reči v rámci Televízie Nový Sad.

Od roku 1987 pracoval v redakcii dokumentárnych a vzdelávacích programov. Jeho zásluhou do klenotnice kultúrno-historických dokumentov pribudlo veľa dokumentárnych filmov o našej skutočnosti, portrétov našich najvynikajúcejších pracovníkov, účastníkov odboja a je tu aj séria filmov na tému národnej kultúry, zvykov a obyčají. Jána Makana dobre poznali vo všetkých našich prostrediach, pretože vedel nadviazať dobrú spoluprácu so zázemím, s kultúrno-umeleckými spolkami, divadelnými súbormi, domami kultúry...

Onedlho po založení *Festivalu novokomponovaných slovenských ľudových piesní* – neskoršie *Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu* sa naplno venoval tejto našej jedinečnej a najvýznamnejšej hudobnej a kultúrnej manifestácii. Bol vždy vítaný na zasadnutiach organizačného výboru festivalu, kde sa aktívne zúčastňoval v organizácii verejných koncertov. Svojou bohatou skúsenosťou prispieval v usmerňovaní tejto manifestácie, dával vzácne návrhy na jej vylepšenie a hlavne sa zasadzoval za jej kvalitu. Z postu hlavného a zodpovedného redaktora programu v slovenskej reči TV Nový Sad sa pričínal o tesnú a úspešnú spoluprácu s televíziou, ktorá sa naplno zapojila do organizácie verejných koncertov festivalu. Vďaka tejto spolupráci festival,

resp. Súťaž získavali na kvalite a verejnej afirmácii. Za takú úspešnú spoluprácu orgánov Súťaže a TV Nový Sad veľké zásluhy má práve Ján Makan st. spolu so svojimi spolupracovníkmi. Za to, čo vykonal pre tento festival, nakoniec už pod názvom *Festival slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč*, patrí mu veľká vďaka.

Samuel Kováč st. (1936 – 2021) Narodil sa v Petrovci, kde skončil základnú a Učiteľskú školu. Ako učiteľ za prácou odišiel do Aradáča. Tam sa zapojil do kultúrneho života nacvičujúc spevákov a tanečníkov. Po ôsmich odpracovaných rokoch v nižších ročníkoch tamojšej základnej školy, v roku 1968 odišiel do Zreňaninu na Vyššiu hudobnú školu, kde po dvoch rokoch získal diplom odborného učiteľa hudobnej kultúry.

Na pozvanie novosadského rozhlasu roku 1978 vystriedal hudobnú redaktorku Jarmilu Cinkotskú, ktorá mala obsadiť iné pracovné miesto. V novosadskom rozhlase odpracoval takmer 22 rokov, aby roku 1999 odišiel do dôchodku.

Samuel Kováč st. so slovenskou ľudovou hudbou žil, hudba žila v ňom a neraz sa ako originálna skladba prerazila von, na radosť poslucháčov. Ako autor piesní inšpirovaných ľudovou hudbou zúčastnil sa už na prvom ročníku Festivalu novokomponovaných slovenských ľudových piesní v Selenči roku 1970. Odvtedy sa každoročne zjavoval ako autor hudby a neraz aj ako autor textu svojich pesničiek a to nielen lyrických, ale aj detských, tanečných a angažovaných. Jeho pieseň *Na zelenej lúčke ďatelinka skosená* sa stala zvukovou festivalu. Len málokto si nepamätá jeho piesne *Za našima humny*, *Anička má prsteň*, *Popod náš oblok vodička tečie...* Keďže jeho akordy boli blízke ľudu, viaceré jeho skladby zľudovali.

Keď sa roku 1978 stal hudobným redaktorom novosadského rozhlasu, naplno sa zapojil do práce orgánov festivalu, vtedy už pod názvom *Súťaž o slovenskú hudobnú tvorbu*. Úporne a úspešne sa zasaďoval za podporu tohto festivalu zo strany rádia. Veď Novosadský

rozhlas zabezpečoval orchestre, ozvučenie a hlásateľov. Bolo treba tvrdo bojovať o to, aby sa toto schválilo zo strany vedenia rozhlasu. Dlhé roky sme úspešne spolupracovali nielen keď pracoval v rozhlase, ale aj po jeho odchode do dôchodku.

Juraj Ferík ml. (1935 – 2018) Narodil sa v Petrovci. Pochádzal z hudobnej rodiny. Jeho otec Juraj Ferík st. bol učiteľom a profesorom hudobnej kultúry na gymnáziu v Báčskom Petrovci a neskôr aj cirkevným organistom. Jeho starý otec Juraj Ferík bol cirkevným organistom v Hložanoch. Základnú školu a gymnázium skončil v rodisku. V školení pokračoval na Hudobnej akadémii v Belehrade, kde roku 1958 skončil hudobnú pedagogiku a roku 1965 aj di-

rigovanie. Roku 1970 absolvoval postdiplomové štúdium(dirigovanie) na Akadémii múzických umení v Prahe.

Ako dirigent akademického chóru vystupoval v Poľsku, vtedajšom ZSSR – v Kyjeve, Moskve a Petrohrade a v Turecku. Ako dirigent orchestra hosťoval v Poľsku, vtedajšej ČSSR, Bulharsku a Rumunsku. Od roku 1965 do roku 1970 pracoval v Divadle na Teráziách v Belehrade, ako korepetítor a dirigent (opereta a muzikál). V období rokov 1970 až 1980 bol dirigentom a umeleckým vedúcim symfonického orchestra v Niši. Od roku 1980 do roku 1989 bol dirigentom a šéfom chóru opery v Srbskom národnom divadle v Novom Sade. Taktiež bol aj dirigentom ľudového orchestra Rádia Nový Sad.

Do dôchodku odišiel roku 1994, ale aj naďalej sa zaoberal dirigovaním a písaním úprav pre ľudové piesne. Často bol členom odborných porôt na festivaloch ako pokrajinského, tak aj celomenšinového charakteru. Jeden čas bol odborným spolupracovníkom v predmete Technika hlasu a spolupracovníkom korepetítorom pre študentov herectva na Akadémii umenia v Novom Sade ako aj člen cirkevného chóru evanjelickej a. v. cirkvi v Novom Sade, kde občasne konal službu cirkevného organistu. Bol členom Združenia hudobných umelcov

v Srbsku (UMUS), Zväzom organizácií skladateľov Juhoslávie (SOKOJ) a iných združení. Juraj Ferík ml. je nositeľom početných ocenení za komponovanie a chórové dirigovanie na slovenských festivaloch a festivaloch tamburášskej hudby. Roku 2004 dokončil prácu, ktorú začal ešte jeho otec Juraj Ferík st. a vydal zbierku slovenských ľudových piesní pod názvom *Ľudové piesne Slovákov vo Vojvodine*. Zbierka obsahuje asi 800 slovenských ľudových piesní z rôznych slovenských miest. Od roku 2005 aktívne účinkoval na medzinárodnej konferencii muzikológov a hudobných odborníkov, ktorú organizuje komisia pre hudobnú činnosť Výboru pre kultúru Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny spolu s Ústavom pre kultúru vojvodinských Slovákov.

Na Festivale komponovaných slovenských piesní sa zjavil ako upravovateľ roku 1972 na III. ročníku. Neskôršie sa zjavuje v úlohe dirigenta ľudového orchestra RTV NS. Potom sa zapojil do práce výberovej komisie, kde mal na starosti hudobnú stránku lyrických skladieb, ktoré prišli na súbeh, a z ktorých sa vyberali skladby pre verejné predvedenie. Zjavil sa aj ako autor niekoľkých kvalitných lyrických a detských skladieb. Zásadne však bol proti tomu, aby sa hudobne vzdelaní ľudia zjavovali ako autori skladieb, lebo by to bolo v rozpore s hlavným cieľom tohto hudobného podujatia zapojiť čím väčší počet skladateľov a umožniť im afirmovať sa, čím festival nadobúdala na masovosti, pestrosti, rozmanitosti. Tým sa zabezpečovala budúcnosť festivalu, lebo vždy pribúdali nové, mladé sily s novými ideami. Zjavoval sa aj ako člen odborných porôt. Bol vždy nápomocnou rukou organizátorom festivalu.

Kvetoslava Benková (1951 – 2014) Narodila sa v Petrovci, v rodisku skončila základnú školu a gymnázium. Pokračovala v školení na Hudobnej fakulte VŠMU v Bratislave, kde získala diplom a hodnosť magistry umenia. Hneď po skončení hudobnej teórie na HF VŠMU v Bratislave sa vrátila do rodiska a zamestnala sa ako hudobná dramaturgička, redaktorka a režisérka v RTV Nový Sad, kde pracovala na reláciách hudobných programov rozhlasu a televízie. Spolupracovala s kultúrno-umeleckými spolkami, umeleckými telesami ako hu-

dobná pedagogička, autorka a režisérka hudobných programov a členka rôznych odborných porôt doma a na Slovensku. Je autorkou početných ocenených lyrických, tanečných a detských piesní predvedených na verejných koncertoch Festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý klúč. Tiež je autorkou aj detských operiet a hudobných rozprávok pre deti, ktoré nahrala na CD nosičoch v slovenčine, srbčine, maďarčine a rumunčine. Pripravila a upravila stovky slovenských ľudových piesní pre ľudové kapely a profesionálne hudobné telesá, s ktorými často vystupovala na koncertoch a na nahrávkach v Rádiu Nový Sad (s ľudovými a džezovými orchestrami Rádia Nový Sad) a v Rádiu Bratislava (s tamojšími orchestrami a kapelami). Vydala dve rodinné audiokazety, na ktorých zahrnula vlastný hudobný vývoj, hudbu a spev svojho otca Pavla Čániho, manžela Martina Benku a dcér Slovenky a Margaréty. Je nositeľkou početných cien za interpretáciu a skladby. Na viacerých folklórnych podujatiach jej udelili uznania a diplomy. Na siedmom medzinárodnom festivale televíznych a rozhlasových programov v Užhorode roku 2005 získala cenu za najlepšiu hudobnú reláciu.

Takmer 40 rokov sa aktívne zaoberala zberateľskou činnosťou. Zozbierala na tisícky slovenských ľudových piesní z Vojvodiny, ale aj zo slovenského Málinca a okolia. Tie piesne dožili aj svoje knižné vydania. Svoj záujem upriamila na životnosť týchto piesní v podmienkach viacnárodného pretrvávania.

Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu, ako sa vtedy nazýval festival, sa po prvýkrát zúčastnila ako autorka roku 1976. Odvtedy každoročne prispievala svojimi skladbami rôznych žánrov k obohateniu našej hudobnej klenotnice. Bola aj interpretkou, upravovateľkou a textárkou. Účinkovala v práci výberovej komisie, v práci odborných porôt a práci orgánov Súťaže. Z postu zamestnankyne RTV Nový Sad mala na starosti výber upravovateľov, výber spevákov, zasielanie skladieb spevákom, nacvičovanie spevákov spolu s orchestrom a rad iných

povinností. Mala veľa povinností, veľa zodpovednosti a hodne kritik, ak tá časť práce nefungovala, ako sa od nej očakávalo. Bola teda jednou z ústredných osobností v organizácii festivalu.

Katarína Melegová-Melichová sa narodila v Petrovci roku 1954. Základnú školu a gymnázium skončila v rodisku.

Pracovala ako novinárka v slovenskej redakcii novosadského rozhlasu, neskôr v týždenníku Hlas ľudu, kde bola dve funkčné obdobia šéfredaktorkou mládežníckeho časopisu Vzlet, odkiaľ roku 1993 odchádza za riaditeľku Domu kultúry 28. októbra v Petrovci a šéfredaktorku Rádia Petrovec (ktoré fungovalo v rámci domu kultúry), kde pôsobila tri funkčné obdobia. S vedením lokálnej samosprávy v Petrovci roku 2005 profilovala ako zodpovedná redaktorka obecné noviny Naša reč, ktoré vychádzali do jari roku 2009 dvojrečovo.

Bola členkou Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny (NRSNM) od jej založenia v roku 2003 do roku 2018, podpredsedníčkou jej Výboru pre kultúru a podpredsedníčkou Výboru pre informovanie. V rokoch 2014 až 2018 bola predsedníčkou Výkonného výboru NRSNM. Od roku 2000 je predsedníčkou MOMS Petrovec a v dvoch funkčných obdobiach (2009 – 2017) bola predsedníčkou Matice slovenskej v Srbsku.

Spolupracuje so všetkými redakciami slovenských médií v Srbsku, pričom sa zameriava hlavne na oblasť kultúry. Jej práce sú zaradené do mnohých zborníkov tak doma, ako aj v zahraničí.

Aktívne pôsobila v Divadle VHV ako herečka a recitátorka. Hrala v početných predstaveniach, ako aj v jedinom hranom slovenskom vojvodinskom filme *Mišo*. Mnohé literárno-hudobné pásma za posledných 20 rokov podpisuje ako scenáristka a režisérka. Zahrala si aj v prvej inscenácii profesionálneho Slovenského vojvodinského divadla *Zuzka Turanová*, tiež v inscenácii *Vinica zreje* (SVD).

Na prehliadkach slovenských divadelných ochotníkov, regionálnych a pokrajinských súťažiach recitátorov, *Stretnutí v pivnickom poli*, *Festivale slovenskej hudobnej tvorby* (neskoršie *Zlatý klúč*) bola roky členkou odborných porôt a v práci výberovej komisie festivalu *Zlatý klúč* brala účasť ako odborníčka pre texty. Po presťahovaní uvedeného festivalu do Petrovca bola jeho priamou organizátorkou. Mnohé jej texty boli zhudobnené.

Pre potreby TV Nový Sad, resp. TV Vojvodina preložila viac ako 250 filmov zo slovenčiny a češtiny do srbčiny.

Za svoju prácu získala početné ocenenia: Cenu Obce Báčsky Petrovec za dlhodobú plodnú prácu a tvorbu na zachovaní a zlepšení informatívnej, kultúrno-umeleckej a osvetovej tvorivosti Slovákov v Srbsku a mimo jeho hraníc, Ďakovný list prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča, Cenu Ondreja Štefanka. Roku 2015 Matica slovenská na Slovensku jej udelila Zlatú medailu Matice slovenskej. Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí ju ocenil Pamätnou medailou roku 2016 a v roku 2019 získala medzinárodnú Cenu Pro Cultura Slovaca.

Jovan Adamov sa narodil v Čoke roku 1942, kde skončil základnú školu. So školením pokračoval v Sente a Novom Sade. Hudbou sa profesionálne zaoberá od roku 1962 ako skladateľ, dirigent, upravovateľ a producent. V profesionálnom hudobnom svete na priestoroch Európy a bývalej Juhoslávie prítomný je od polovice 60. rokov minulého storočia dodnes. Je autorom piesní a skladieb v rôznych hudobných žánroch – od popovej hudby, cez staromestské piesne, džez, až po scénickú a detskú hudbu. Prvé autorské úspechy späté sú s vystúpeniami na festivaloch a prvé odmeny získal za skladby: *Neka to ne bude u proleće* (*Nech to nebude na jar*), *Malo reči treba kad se voli* (*Málo slov treba, keď sa miluje*), *Hej, vojnici vazduhoplovci* (*Hej, vojaci letci*)... Keď ide o tvorbu pre deti, písal pre divadlá v Novom Sade, Belehrade, Niši, Sarajeve, Mostare, Šapci... Väčšina realizácií

je odmeňovaná na divadelných stretnutiach. Mnohé známe piesne Jovana Adamova dožili prvé vydanie na festivaloch v mnohých štátoch, tiež v TV seriáloch Muzički tobogan (Hudobný tobogan), Fazoni i fore (Fazóny a fóry), ako aj na Zmajových detských hrách...

Bol hudobným redaktorom a dirigentom vyše 20 rokov v neprekonateľnom seriáli pre deti na priestoroch bývalej Juhoslávie – HUDOBNÝ TOBOGAN (účinkovali autori, sólisti zo škôl zo všetkých republík bývalej YU). Vďaka uvedenému seriálu rozmach zaznamenala súčasná detská hudba a vyrástli mnohí dnes už známi nástrojoví a vokálni sólisti. Tento seriál vo veľkej miere prispel k afirmácii súčasnej poézie pre deti. V učebniciach pre pedagogickú akadémiu vyniká ako jedinečný príklad v práci s deťmi.

Autorom je mnohých festivalových koncepcií a televíznych programov v Srbsku, Bosne a Hercegovine a v Chorvátsku.

Známi vydavatelia vo Viedni Belvedere music a Top Sound vydali veľký počet jeho nástrojových skladieb. Mnohé jeho skladby sú nahrané na gramoplatniach a CD nosičoch. Viacej než 20 rokov bol dirigentom a upravovateľom *Big Bendu* RTV Nový Sad. Rokmi bol na zodpovedných funkciách v RTV NS.

Je nositeľom početných ocenení, z ktorých spomenieme: Februárová cena mesta Nový Sad, odmena Republiky Srbsko za celkovú tvorbu a prínos k afirmácii nacionálnej kultúry, Cena za životné dielo Srpski krivak, Cena Petra Konjovića za životné dielo za hudobnú tvorbu nacionálneho záujmu, mnohé ceny na domácich a internacionálnych hudobných festivaloch.

Mnohé skladby Jovana Adamova sú v učebniciach pre základné školy. Je jeden zo zakladateľov a predseda vo viacerých mandátoch Združenia skladateľov Vojvodiny, je umelecký riaditeľ svetového Tamburica festu a Svetovej tamburášskej asociácie.

Od roku 1979 ako hudobný odborník sa zapojil do organizácie vtedy už *Súťaže o slovenskú hudobnú tvorbu*. Bol členom výberovej komisie a mal na starosti po stránke hudobnej detskej, tanečnej a angažované skladby. Pre niektoré písal aj úpravy. Účinkoval vo výbere spevákov, ktorí predvádzali vybrané skladby. Bol aj členom odborných porôt a dirigoval Tanečným orchestrom RTV NS. Svojimi bohatými skú-

senosťami z organizovania iných festivalov podobného druhu podstatne vplýval na kvalitu predvedených skladieb. Podľa jeho mienky, niektoré piesne predvedené na tomto festivale sa kvalitou vyrovnávali podobným piesňam na iných podobných festivaloch, na ktorých on účinkoval. A ľuďom s takými skúsenosťami a takou reputáciou treba veriť.

Juraj Súdi st. sa narodil roku 1968 v Báči. Základnú školu skončil v Selenči a potom pokračoval v školení na Strednej hudobnej škole Josifa Marinkovića v Zreňanine. Študoval na Hudobnej akadémii v Novom Sade, smer hudobná teória. Pracuje na Základnej škole Jána Kollára v Selenči, kde prednáša hudobnú kultúru.

V mimoškolskej práci bol najprv zakladateľom vokálno-inštrumentálneho tria Vox humana. V roku 1991 založil *Komorný zbor Zvony*, s ktorým v kontinuite pracuje na zveľaďovaní hudobného a kultúrneho života slovenského národnostného spoločenstva vo Vojvodine. Nahral 5 CD nosičov.

Od roku 1991 sa zaoberá výučbou mladých hudobníkov na inštrumentoch a v speve. Jeho žiaci, neskoršie stredoškoláci, sa stali študentmi hudby a absolvujú vysokú hudobnú školu. Súčasne vedie štyri spevácke zbory: jeden detský na ZŠ Jána Kollára v Selenči – Zvončeky od roku 2002 a tri spevácke zbory dospelých. Niekoľko rokov viedol aj Komorný zbor Neven v Báči. Od roku 2000 je kantorom organistom v evanjelickom a. v. cirkevnom zbore v Selenči a je synodálnym kantorom SEAVC v Srbsku. Prednáša na rôznych konferenciách a seminároch. Je členom odborných porôt doma a v zahraničí.

Od roku 1980 sa zaoberá aj skladateľskou činnosťou. Píše skladby pre deti, lyrické, angažované a tanečné skladby. Spoluautorom je, tiež recenzentom, učebníc z hudobnej kultúry od prvého po ôsmy ročník základnej školy.

V roku 2005 na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici obhájil rigoróznú prácu a získal akademický titul PaedDr. (doktor pedagogiky). V auguste 2016 obhájil doktorskú dizertáciu na tému Činnosť a vplyv slovenskej zborovej kultúry na rozvoj a šírenie multikulturálnosti vo Vojvodine. Na Univerzite v Novom Sade bol promován za doktora vied z interdisciplinárnej oblasti hudobné umenie, sociológia a pedagogika.

S Orchestrikom ZŠ Jána Kollára v Selenči pracuje 20 rokov. Za sebou má realizované vystúpenia vo viacerých prostrediach doma i v zahraničí. Dopracoval sa k pozoruhodným výsledkom. Bol držiteľom zlatého pásma a laureátom pokrajinskej súťaže orchestrov. Za posledné štyri roky je nositeľom zlatej plakety na republikovej súťaži orchestrov v Srbsku. V rokoch 2016 a 2018 s Orchestrikom získal cenu vlády AP Vojvodiny, ktorá sa udeľuje talentovaným žiakom základných a stredných škôl. Zlaté pásmo si odniesol z účasti na 54. festivale hudobných spolkov Vojvodiny, na ktorom súťažia najlepšie chóry vo Vojvodine. V roku 2018 na festivale detí Vojvodiny mu bolo udelené špeciálne ocenenie pre výnimočnú pedagogickú činnosť a umelecké výsledky v práci s deťmi. Desať rokov realizuje festival spevákov slovenských ľudových piesní Selenčské sláviky.

Je jedným z najplodnejších skladateľov pre *Festival o slovenskú hudobnú tvorbu Zlatý kľúč*, na ktorom bol viackrát ocenený najvyššími oceneniami ako autor hudby, ale aj autor textu. Bol aj členom výberovej komisie, členom odborných porôt a bral účasť aj v organizácii verejných koncertov.

Milina Florianová ako členka redakcie programu v slovenskej reči novosadského rozhlasu mala na starosti predovšetkým vysielania z oblasti kultúry. Bolo preto samozrejmé, že bola pri všetkých našich podujatiach a festivaloch. Pomerne rýchlo sa stala ich súčasťou a konkrétne pri tomto festivale bola aj členkou výberovej komisie, ktorá mala na starosti texty piesní. Niektoré bolo treba poopravovať, ale tak,

aby v nich zostala, ako sama hovorievala, „dýchať“ osobnosť textára. Postupne sa aj menovaná stala textárkou. Podľa jej mienky spolupráca s autormi hudby bola veľmi povzbudzujúca.

O *Festivale slovenskej hudobnej tvorby Zlatý klúč* sa zmieňovala ako o podujatí, ktoré zoskupovalo skladateľov, textárov a už skúsených interpretov so šlachetným úmyslom podporiť osobný rast každého z nich. Formovali sa tak autori a potešením bolo sledovať čoraz kvalitnejšie, zrelšie, spevavejšie výtvory na každom nasledovnom ročníku podujatia. Do klenotnice tunajších pesničiek tak každoročne pribúdali nahrávky detských, lyrických a tanečných piesní. Mnohé básne našich básnikov sa dožili svojej hudobnej podoby a vstúpili do povedomia našej verejnosti mimo knižných vydání. Lyrické piesne takmer zľudovali a detské boli pilierom vo vytváraní detských programov tak na školách ako aj na rozhlasových vlnách. Podľa jej mienky, tento festival bol nedoceníteľným prínosom v kultúre vojvodinských Slovákov, a môžeme len ľutovať, že niet dosť síl a materiálnych prostriedkov, aby znova zaznel naživo, za sprievodu ľudového a tanečného orchestra, a to vo všetkých koncertoch lyrických, detských a tanečných skladieb.

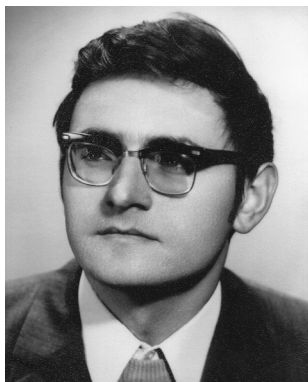
O NIEKTORÝCH AUTOROCH SKLADIEB

Ján Ďurica (1915 – 1990) bol vynikajúcim hudobníkom, ktorý ovládal hru na niekoľkých hudobných inštrumentoch, na ktorých naučil hrať stovky detí. Báči Ďurica, alebo báči Jano, ako sme ho zvykli nazývať, sa osvedčil ako vedúci niekoľkých orchestrov a dokonca aj ľudového orchestra Rádia Nový Sad. Pochádzal z chudobnej rodiny a možno práve preto bol hudobník, pre ktorého bola príznačná skromnosť, zdržanlivosť a jemnosť v jednaní s ľuďmi.

Týmito vlastnosťami múdro prikrýval rozkošný hudobný kumšt. Neúnavne ho presádzal do melódií pesničiek, ktoré sám tvoril alebo upravoval. Na radosť a potešenie ľudí dobrej vôle. Teda úprimných milovníkov hudby, slovenskej ľudovej a tanečnej hudby i detských skladieb. Od samých začiatkov bol prítomný ako hudobný skladateľ a upravovateľ na *Festivale slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč*. Hral na cimbele v orchestri, ktorý sprevádzal spevákov na prvom ročníku festivalu roku 1970. Jeho citlivému sluchu a mravčej pracovitosti možno vďačiť, že nemalý počet jeho skladieb, predvedených na verejných koncertoch uvedeného festivalu, bol ocenený najvyššími oceneniami. Pracoval aj ako kantor v hložianskom evanjelickom kostole, kde neúnavne nacvičoval aj spevácky zbor. Práve tak, ako chystal hudobníkov a spevákov v KOS Jednota v Hložanoch, či tých pri Dome kultúry 28. októbra v Petrovci, kde založil aj orchester mladých hudobníkov. Veľká vďaka báči Ďurica, či báči Jano.

Gustáv Babiak (1943 – 1985) Narodil sa v Zmajeve. Základnú školu, strednú ekonomickú školu a strednú hudobnú školu skončil v Báčskej Palanke. Neskôr tu žil a pracoval. Bol víťazom III. ročníka stretnutia V pivnickom poli roku 1968, odkedy bol i stálym členom ľudového orchestra súboru V pivnickom poli a takmer 17 rokov prispieval k jeho rastu. Písal úpravy pre piesne, spieval ako sólista v súbore a pre kaž-

dé podujatie robil dôkladné prípravy. Jeho osobnosť charakterizovala skromnosť, vytrvalosť v práci, svedomitý a čestný postoj k priateľom a spolupracovníkom. Aktívne prispel k založeniu KUS Kostu Abraševiča v Báčskej Palanke a bol jeho viacročným tajomníkom. Bol činným aj v Hudobnej mládeži. Aktívne pracoval na zbieraní a zapisovaní ľudových piesní, v čom mu pomáhala manželka Anna, známa rozhlasová speváčka. Je jeden z najplodnejších autorov v prvom desaťročí *Festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý klúč*. Ako vynikajúci klarinetista bol nápomocnou rukou v organizovaní festivalu z odborného stanoviska. Bol členom orchestra, ktorý sprevádzal spevákov na verejnom koncerte prvého ročníka festivalu. Okrem toho, že bol skladateľom, občasne písal aj texty pre svoje skladby. Bol aj vynikajúcim spevákom.

Ján Petrás (1942 – 1981) bol jedným z obľúbených skladateľov festivalu, na ktorom sa so svojimi skladbami zúčastňoval od prvého ročníka, teda od roku 1970. Narodil sa v Aradáci, v rodisku skončil základnú školu. V školení pokračoval v Zreňanine, kde absolvoval vyššiu strojnícku školu. Potom študoval na Vyššej hudobnej škole v Zreňanine. Prednášal hudobnú kultúru na Základnej škole maršala Tita v Padine. Bol teda nielen hudobne nadaným, ale aj vzdelaným skladateľom. Pre svoje skladby väčšinou písal aj texty. Nemalý počet jeho skladieb si interpreti zaradili do svojho repertoáru. Niektoré z jeho skladieb boli aj ocenené.

Martin Kmeť (1926 – 2011) Narodil sa v Bajši. Do základnej školy chodil v Silbaši a nižšie triedy gymnázia skončil v Báčskom Petrovci.

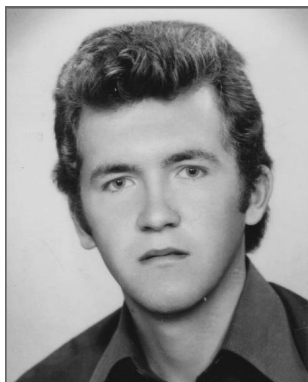

V roku 1940 navštevoval Učiteľskú školu v Sombore. Počas okupácie navštevoval Učiteľskú školu (v maďarčine) v Novom Sade a sústavne sa učil aj hre na husliach. V školení pokračoval na Evanjelickej učiteľskej škole v Miškolci (Maďarsko). V roku 1944 ako stredoškolák vstúpil do národnoslobodzovacieho vojska, kde okrem iného bol aj dirigentom zboru I. prápora XIV. VÚSB. Učiteľskú školu skončil vo Vršci. Ako učiteľ pôsobil na základnej škole

v Kulpíne, Kysáči a Selenči. Po skončení Hudobnej akadémie prijatý bol do Združenia folkloristov Juhoslávie, odkedy bral aktívnu účasť na jeho kongresoch. Ako profesor hudobnej kultúry krátko pôsobil v meste Užice a potom 4 roky v strednej hudobnej škole v Subotici. Potom prednášal na Učiteľskej škole v Sombore, kde hral v symfonickom orchestre na viole. Krátko prednášal hudobnú kultúru žiakom učiteľskej školy na Gymnázium Jána Kollára v Báčskom Petrovci, odkiaľ odišiel do Negotina. Po presťahovaní do Nového Sadu prednášal na Pedagogickej akadémii Mošu Pijadeho. Magisterskú prácu z oblasti etnomuzikológie obhájil roku 1990. Zúčastnil sa stretnutí ľudovej hudby v Kečkeméte, kde dostal aj medailu Zoltána Kodályho za spoluprácu na poli ľudovej hudby susedných krajín.

Ako skladateľ písal diela pre klavír, zborový spev a skladby pre slovenské festivaly. Na *Festivale Zlatý kľúč* sa zjavoval ako skladateľ vážnej hudby, angažovaných a detských skladieb. Písal aj úpravy pre skladby iných autorov. Dal veľký prínos k hudbe vojvodinských Slovákov.

Michal Bolehradský sa narodil roku 1959 v Pivnici, kde skončil základnú školu. V školení pokračoval na gymnázium v Petrovci, a potom na Lekárskej fakulte v Belehrade. V roku 1991 sa odsťahoval na Slovensko. Žije v Modre a pôsobí ako lekár psychiater v nemocnici v Pezinku.

Hudbu mal rád od malička a už ako 8-ročný začal hrať na harmonike. Neskôr sa stal členom ľudového orchestra súboru V pivnickom poli, v ktorom pôsobil viac ako 10 rokov. Na Gymnázium Jána Kollára v Petrovci založil vlastný ľudový orchester a tiež pôsobil v tanečnom orchestri, ktorý viedol Michal Struhár, profesor telesnej výchovy. Počas svojej mladosti miloval hudbu, s hudbou, ako sám hovorí, zažil svoje prvé lásky, ktoré potom ospieval vo vlastných skladbách. *Festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč* sa začal zúčastňovať od roku 1977 a patrí medzi najplodnejších skladateľov tohto festivalu. Písal skladby takmer zo všetkých žánrov a nemalý počet skladieb bol ocenený.

Martin Benka (1951 – 2001) Narodil sa v Kovačici, kde skončil základnú školu. Po skončení gymnázia v Pančeve študoval na Právnickej fakulte v Belehrade. Vyštudoval novinársky odbor na univerzite v Záhrebe. Najprv pôsobil v rodisku v dome kultúry, v kovačickom rozhlase. Od roku 1979 sa stal novinárom novosadského rozhlasu a celou svojou bytosťou sa zaslúžil novinárskej profesii, vyše 20 rokov pracoval v slovenskej redakcii. Poznáme ho však aj ako umelca hudobníka, harmonika bola inštrumentom, s ktorým sa kamarátil od malých nôh. Roku 1968 sa stal laureátom súťaže harmonikárov ochotníkov Srbska. Pôsobil aj ako hudobník a choreograf vo folklórnom súbore V širom poli hruška vo svojej rodnej Kovačici. Bol aj členom ľudového orchestra Rosička a prvého tanečného orchestra Vzlet. Patrí medzi úspešných skladateľov tanečných, ľudových a detských skladieb. Jeho skladby písané pre festival *Zlatý kľúč* boli viackrát ocenené.

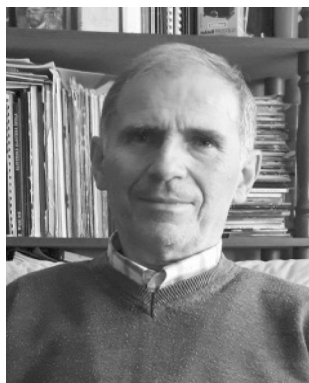
Michal Babiak sa narodil roku 1961 v Kulpíne. Základnú školu skončil v rodisku a slovenské gymnázium v Báčskom Petrovci. Štúdium slovenčiny absolvoval na Filozofickej fakulte Univerzity v Novom Sade. Postgraduálne štúdiá ukončil na Katedre juhoslovanských literatúr a svetovej literatúry na tej istej fakulte. V období rokov 1986 – 1991 pôsobil ako asistent na Katedre slovakistiky v Novom Sade. Roku 1991 sa presťahoval s rodinou na Slo-

vensko. Hneď po príchode začal pôsobiť na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského, kde nepretržite pôsobí doteraz. Účinkoval na mnohých medzinárodných konferenciách na Slovensku a v zahraničí. Okrem iného venoval sa aj divadlu. Je spoluzakladateľom divadelného súboru Gesto, s ktorým sa zúčastnil so svojimi hrami na divadelných festivaloch na Slovensku a v zahraničí. Od roku 2005 sa venuje aj opernej réžii. Na Slovensku bol viackrát ocenený za svoju režijnú a teatrologickú činnosť. Vydal vlastné knihy z oblasti, ktorou sa zaoberal, je editorom kníh a pracoval aj na príprave knižných vydání diel spisovateľov.

Na festivale *Zlatý kľúč* sa ako skladateľ zjavil roku 1980. Napísal početné skladby z rôznych žánrov (lyrické, detské, tanečné a angažované), z ktorých niekoľko bolo aj ocenených. Podľa jeho mienky tento festival významne prispel nielen k udržaniu, ale aj k rozvíjaniu slovenskej kultúry vo Vojvodine a je stále hybnou silou hudobného života vojvodinských Slovákov.

Vladimír Kováč sa narodil v Báčskej Palanke roku 1951, kde skončil základnú školu a gymnázium. Vysokoškolský diplom získal na Prírodovedno-matematickej fakulte, katedra fyziky, v Novom Sade. Ako profesor fyziky prednášal na gymnáziu v Báčskej Palanke a na základnej škole v Pivnici.

Už v útlom veku prejavil veľký záujem o hudbu. Najprv sa naučil hrať na harmonike. Ako osemročného, ho otec zapísal do hudobnej

školy na hodiny klavíru. Súčasne so zápisom na gymnázium sa zapísal aj do strednej hudobnej školy. Hudba sa stala jeho celoživotným koníčkom. Ako žiak hudobnej školy začal komponovať kratšie skladby podľa vzoru na klasické diela, ktoré hral. Hudbe sa venoval aj počas štúdia na fakulte, keď spolu s bratom a niekoľkými priateľmi v roku 1971 založil skupinu Fjord, v ktorej bol vedúcim hudobníkom a hral na klaviatúre. V tom istom roku začal pracovať ako kantor v palanskom evanjelickom cirkevnom zbore. Na tejto funkcii, s niekoľkými prestávkami, zotrval takmer 20 rokov. V súčasnosti vedie tamojší cirkevný spevokol, ktorý založil roku 1994.

V osemdesiatych rokoch začala jeho úspešná kariéra ako skladateľa. Pre festival *Zlatý klúč* napísal nemalý počet detských a tanečných skladieb, z ktorých viaceré boli ocenené. Písal aj pre festival *Letí pieseň, letí*, kde tiež získal početné ocenenia. Ocenenia za originálnu hudbu k divadelným hrám získal na Prehliadke detských divadiel 3×Ď v Starej Pazove. Skladby Vladimíra Kováča obohacujú celkovú hudobnú tvorbu slovenského vojvodinského spoločenstva.

aj v iných skupinách.

Samuel Kováč ml. sa narodil roku 1966 v Zreňanine. Základnú školu skončil v Aradáči a strednú hudobnú školu v Zreňanine. S hudbou sa kamarátil od prvej triedy základnej školy. Ako žiak Nižšej hudobnej školy Josifa Marinkoviča v Zreňanine hrával na harmonike. Neskôr sa preorientoval na gitaru. V strednej hudobnej škole hrával na klavíri a trombone. Ako člen aradáčskej skupiny Kontext začal tvoriť vlastné skladby. Okrem toho hrával

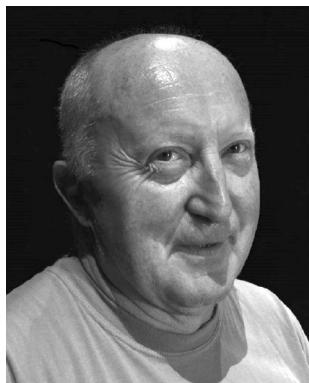
Po presťahovaní sa do Petrovca roku 1987 pracoval ako prednášateľ hudobnej kultúry na petrovskej základnej škole. S novými kamarátmi hudobníkmi založil skupinu Viva M, s ktorou vydal štyri kazety. Jeho prvá skladba na festivale *Zlatý kľúč* odznela na XIX. ročníku. Odvtedy sa pravidelne zjavuje ako autor detských, lyrických a tanečných skladieb. Pre svoje skladby poväčšine písal aj text.

Ján Dobrik sa narodil v Selenči roku 1956, kde skončil základnú školu. V školení pokračoval v Báčskej Palanke, kde skončil strednú strojnícku školu. Už od šiesteho ročníka základnej školy sa začal kamarátiť s hudbou, keď si sám zhotovil gitaru. Ako mladík hrával v selenčskej skupine Rubíny, neskoršie si, spolu s priateľmi hudobníkmi, založili vlastnú skupinu Maks (Max), ktorá je dodnes aktívna. Na festivale *Zlatý kľúč* sa so svojou skladbou zjavil

roku 1979 na IX. ročníku.

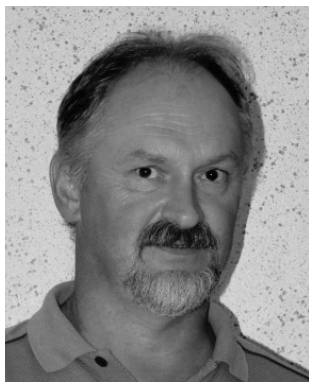
Odvtedy sa pravidelne zjavuje na festivale so svojimi skladbami zo žánru lyrických, detských a tanečných skladieb. Aktívne sa aj dnes zaoberá hudbou a píše skladby pre festival.

Samuel Medved (1958 – 2021) Narodil sa v Báčskom Petrovci. V rodisku skončil základnú školu a potom aj gymnázium. Vo vzdelávaní pokračoval na Filozofickej fakulte v Novom Sade, na ktorej vyštudoval slovenský jazyk a literatúru. Po skončení vysokoškolského štúdia pracoval ako profesor slovenčiny v novosadských základných školách. Mal na starosti hodiny slovenčiny s prvkami národnej kultúry. Bol činný aj v novosadskom Šafáriku,

kde nacvičil niekoľko divadelných hier, v niektorých aj sám hral. Di-

vadlo hrával aj v Petrovci v Divadle VHV. Bol fanúšikom Futbalového klubu Mladosť a informoval verejnosť prostredníctvom týždenníka Hlas ľudu a Novosadského rozhlasu o úspechoch a neúspechoch petrovského futbalového klubu. Bol i laureátom výročnej Ceny Hlasu ľudu pre dopisovateľa. Z jeho pera vyšli dve publikácie Petrovský futbal 80-ročný a 90 rokov petrovského futbalu. Bol hudobným samoukom. Chodil na súkromné hodiny hudobnej teórie k Jánovi Ďuricovi. Na festivale *Zlatý klúč* sa so svojimi skladbami zjavil na VIII. ročníku v roku 1978. Písal skladby zo žánru lyrických, detských, tanečných a angažovaných skladieb. So svojimi skladbami účinkoval aj na festivaloch Letí pieseň, letí v Kovačici, Nové slovenské lyrické skladby v Kulpíne a na festivaloch rusínskej hudby Ružová záhradka a Červená ruža. Niektoré z jeho skladieb boli aj ocenené.

Juraj Beredi sa narodil roku 1959 v Selenči, kde skončil aj základnú školu. So vzdelávaním pokračoval na Gymnázium Jána Kollára v Báčskom Petrovci a neskôr na Ekonomickej škole v Subotici. Počas školenia na základnej škole súbežne navštevoval aj nižšiu hudobnú školu v Báčskej Palanke. Hudba mu učarila a aktívne sa zapojoval do odbočiek KUS Jána Kollára v Selenči. Aktívne sa zapojoval do dianí, keď išlo o hudbu, ľudovú pieseň alebo

tanec.

Už ako stredoškolák bol autorom detských skladieb, neskôr sa vyskúšal aj ako autor lyrických skladieb. V oboch žánroch mal väčší počet skladieb, niektoré boli aj ocenené či už odbornou porotou alebo obecenstvom. Lásku k hudbe zachováva dodnes. Na festivale v Selenči sa zjavuje aj ako autor tanečných skladieb.

Ondrej Maglovský sa narodil roku 1957 v Kulpíne. Základnú školu a nižšiu hudobnú školu skončil v rodnom Kulpíne a Strednú hudobnú školu Isidora Bajića v Novom Sade (inštrumentálny a teoretický

smer). Študoval na Hudobnej akadémii v Novom Sade – smer teória. Spolupracuje, ako umelecký vedúci speváckych skupín, so slovenskými spolkami vo viacerých slovenských osadách. Ako inštrumentalista hrá v rôznych orchestroch. Od roku 1990 začal písať skladby pre rôzne festivaly. Pravidelne sa zúčastňoval aj festivalu *Zlatý kľúč*, pre ktorý písal skladby rôznych žánrov: lyrické, detské, tanečné a angažované skladby. Niektoré z tých skladieb boli aj ocenené. Pracuje ako hudobný redaktor v Novosadskom rozhlase.

MIENKY A POSTREHY O FESTIVALE Z DNEŠENÉHO ZORNÉHO UHLA

Iskra, ktorá už 50 rokov plápolá

Vo svete, v ktorom je, zdá sa, hlavným cieľom byť schopným, úspešným, slávnym a bohatým, a dosiahnuť to za každú cenu a čím skôr, sa zamýšľame nad tým, že sa Súťaži o slovenskú hudobnú tvorbu, vďaka mnohým snaživcom, ochotníkom, ale i profesionálom nie cez noc, ale v polstoročnom období, to skutočne podarilo. Ako? Pokúsime sa nad tým zamyslieť v nasledovných riadkoch tohto textu.

Súťaž sa zrodila z iniciatívy človeka, jednotlivca. Iskierka pri zrode niečoho sa roznieti vždy v srdci takého človeka, ktorý vie, že ak by tú iskru zo seba nevydal, tak by dotlela v ňom, alebo by jeho vnútro spálila na popol. Nestalo sa tak, práve naopak. Selenčan, Ján Nosál, hudobník, pedagóg, skladateľ a dirigent, bol pri zrode Súťaže, ktorá sa v jej prvých rokoch života uberala cestami-necestami, ale vždy s cieľom svojmu obecenstvu prinášať to hudobné krásno.

Roky plynuli. Striedali sa súbegy, pracovali komisie, plynuli zasadnutia, skúšky, písali sa texty, skladby, úpravy, speváci spievali, hudobníci hrali a organizátori rozhorenú iskru iniciátora vytrvalo držali pri živote, medzi nimi od začiatkov nechýbal hudobný dejateľ Ján Šimoni, tiež Selenčan...

Ako rástla Súťaž, tak som rástol s ňou a možno aj podľa nej. Nechýbajúc ani na jednom z ročníkov, najprv ako divák, neskôr ako spevák, skladateľ, upravovateľ, člen porôt, organizátor, či predseda organizačného výboru, si plne môžem uvedomiť, že ma súťaž nielen hudobne, ale i mravne vychovávala. Z obsahu rôznorodých žánrov verejných koncertov, z nadväzovaní medziľudských vzťahov z radu účastníkov, v kontakte s obecenstvom, zo scény alebo inak, si človek uvedomí svoj rast a všetko to, čo sa mu v živote podarilo dosiah-

nuť. Detské skladby *Chcel som chytať jarabice* a *Druhá mama*, ktoré som predvádzal na Súťaži, mi pomohli vo výchove, keď som bol ešte žiakom štvrtého a šiesteho ročníka. Ako siedmak som sa osmelil zaslať na súťaž svoju prvú skladbu *Jedlička*. Odvtedy ma skladateľská múza neopúšťala, ale ma často koplá vtedy, keď mi vnútram burácala hudba a musela sa dostať von. Vzniklo tak vyše sto skladieb písaných pre Súťaž, ktorá ma teda vychovávala a vychováva dodnes na rôznych poliach môjho pôsobenia. Nie som jediný, ktorý rástol s týmto festivalom. Mnohých Súťaž viedla k lepšiemu, krajšiemu, duchaplnému a bohatému životu. Je to jej najhlbšie poslanie, lebo si vôkol seba formovala celú plejádu ľudí najširšieho zamerania.

Zamýšľajúc sa nad tým ako sa Súťaži o slovenskú hudobnú tvorbu podarilo stať sa úspešnou, slávnou a bohatou, ako odpoveď na túto otázku nastoľuje sa mi len jedno. Dostala sa k tomuto vďaka päťdesiatročnej vytrvalej, neúnavnej činnosti mnohých jednotlivcov, skupín, spolkov, organizácií a inštitúcií. Každá napísaná a zaslaná skladba na súbeh súťaže, každý zhudobnený text prispel k jej neustálemu umeleckému rastu. Každý spevák a hudobník, ktorý prijaté skladby predvádzal na verejných koncertoch festivalu, im vdýchol život a pomohol v ich zrode priamo pred obecenstvom. Každý úprimný potlesk pridal kúsok triesky k iskre, ktorá sa vznietila v roku 1970 v srdci iniciátora. Neprestaňme prikladať ku ohníku slovenskej hudobnej tvorivosti, kiež by sa i budúce generácie pri ňom mohli hudobne ohrievať.

PaedDr. Juraj Súdí

Festival u Selenči – vremeplov

Muzički festival ZLATNI KLJUČ u Selenči nesumnjivo spada u red najznačajnijih kulturnih događaja u Vojvodini za promociju novog stvaralaštva na slovačkom jeziku. Veoma je značajna i činjenica da na tom festivalu stasava nova generacija mladih autora i izvođača, kojih u javnosti bez ovog festivala ne bi bilo.

Program ovog festivala je u startu koncipiran kao promocija novih kompozicija. To je bio vrlo hrabar potez ako se ima u vidu da je na početku bio mnogo skromniji autorsko-izvođački potencijal nego danas. Festival je nastao, kao i mnoge velike stvari, kao plod velikog entuzijazma i stvaralačkog nagona grupe entuzijasta u Selenči. Oni zasigurno nisu mogli predvideti značaj i ulogu ove manifestacije u ukupnom muzičkom životu Vojvodine. Međutim, vrlo brzo se pokazalo da su osnivači na pravom putu. Naime, negovanje nacionalne kulture nije moguće ako se u isto vreme ne neguju i autorsko-izvođački potencijali.

Muzički festival u Selenči je bio pravo mesto za promociju novih muzičkih ostvarenja, autora i izvođača. Pravo mesto, zato što su autori i izvođači sa nedovoljnim iskustvom imali punu podršku i pomoć od stručnih ljudi iz organizacionog odbora festivala. Zbog nedostatka adekvatnog prostora u Selenči, festival je nekoliko godina održavan u Bačkom Petrovcu. Bilo je bitno da se tradicija ne prekine.

U početku, kada je bilo najpotrebnije, festival je odigrao i ulogu svojevrzne muzičke radionice. Naime, autori i izvođači sa nedovoljnim iskustvom pozivani su na neku vrstu seminara, gde su od strane stručnjaka upućivani u tajne zanata. Kako su stasali autori i izvođači, tako je rastao i umetnički nivo festivala. Ako se ima u vidu da su tekstovi veoma važna komponenta kompozicija, posebno treba naglasiti i učešće poznatih književnika u stvaranju festivalskog repertoara.

Festival je paralelno negovao tri žanra: popularnu zabavnu, narodnu i dečju muziku. Unutar pomenutih žanrova ravnopravno su negovane kako tradicionalne, tako i savremene forme. Mnoge kompo-

zicije sa ovog festivala značajno su obogatile ne samo slovačku muzičku baštinu, nego i sveukupnu vojvođansku. Može se slobodno reći da su snimci kompozicija sa festivala u Selenči vremenom postali osnova muzičkog programa RTNS na slovačkom jeziku.

Veliki doprinos u stvaranju i negovanju ovog festivala dali su Jan Nosal, Jan Šimonji, Kvetoslava Benkova, Katarina Melegova-Melijhova, Jozef Gašparovski i Jovan Adamov sa svojim saradnicima. Vremenom je stasala nova generacija mladih, sposobnih da nastave tradiciju. Predvodnici su nesumnjivo profesor Juraj Sudi, Samuel Kovač...

Vokalni solisti, stasali na ovom festivalu, uspešno su predstavljali Vojvodinu na mnogim značajnim manifestacijama kako u zemlji (Vojvodini i bivšim jugoslovenskim republikama) tako i u inostranstvu.

11. septembra 2005. godine, u vidu retrospektive, posle sedam godina pauze, ponovo su se oglasili biseri festivala „Zlatni ključ“.

Nova dvorana je pravo mesto za održavanje ovakve priredbe. Prostrana bina omogućava razigranost jednostavne a efektne scenografije i odlične savremene rasvete Jan Audio studija.

XXV festival treba shvatiti kao novi početak. Postavljeni su novi – visoki standardi. To nije samo festival u Selenči! To je prvorazredni kulturni događaj važan za celokupnu muzičku baštinu Vojvodine. Osim stvaranja novog autorskog i izvođačkog potencijala tu se kale i oni već iskusni. Bez ovog festivala bili bi osiromašeni mnogi radio i TV programi. Konačno, i publika je svojim izuzetnim interesovanjem pokazala da je željna ovakvih kulturnih dešavanja.

Jovan Adamov,
kompozitor i dugogodišnji stručni saradnik festivala

Lesk Zlatého klúča

*„Hudba je liekom na trápenie duše“
Quintus Horatius Flaccus*

Keď som sa roku 1976 zamestnala najprv ako novinárka v Redakcii programov v slovenskej reči Novosadského rádia a o rok na to v týždenníku Hlas ľudu s pracovným zaradením v kultúrnej rubrike, ani som netušila, čo všetko táto robota prinesie do môjho života. Totiž, vtedy sa naše redakcie aktívne podieľali na organizácii a príprave kultúrnych podujatí a festivalov. V tom čase bolo samozrejmosťou, že súčasťou práce redaktorov kultúrnych rubriek bolo pripravovať bulletiny, afíše, sprievodné texty pre moderátorov toho-ktorého festivalu, viesť rozhovory na divadelných prehliadkach, či zúčastniť sa v práci posudzovacej komisie. Pravda, išlo o redaktorov, ktorí mali blízko, alebo sa aktívne podieľali na vytváraní kultúrnych hodnôt v našich prostrediach, spolkoch a združeniach. Takto som sa, oslovená veľkým mágom novinárstva Jánom Makanom, dostala aj ja k Súťaži o slovenskú hudobnú tvorbu v Selenči, ku ktorej on aktívne tiež prikladal ruku. Za sebou som vtedy mala aj básnické začiatky, ktoré sa našli nielen v časopise Vzlet, ale aj Nový život, a tak ma poverili v organizačnom výbore starať sa o jazykovú a umeleckú úroveň zhudobnených textov.

Od začiatku som najbližšie spolupracovala s Kvetoslavou Benkovou, Jánom Šimonim a Jovanom Adamovim. Oni traja precúdili prihlásené skladby a bolo ich vtedy oveľa viac ako dnes, lebo v rámci podujatia boli koncerty tanečných skladieb, lyrických a detských, ku ktorým roku 1977 pribudli aj skladby angažované a iba sporadicky roku 1976 a 1978 sme mali aj po dve skladby vážnej hudby. Kým festival odznieval v tých žánroch, v jednotlivých ročníkoch bolo 30 až 50 skladieb.

Keď po hudobnej stránke skladbu zhodnotili oni traja ako kvalitnú alebo sa ňou po menších zásahoch takou mohla stať, potom už nebolo otázne jej verejné predvedenie bez ohľadu na akej úrovni zhudobnený text bol. Buďto sa existujúci vylepšil alebo som napí-

sala na danú tému nový text. Niekoľkokrát sa stalo, že po verejnom predvedení skladby si autor „nespoznal“ text, búrlivo zareagoval, ale keď získal za skladbu odmenu, už potom neprotestoval a veľmi vrúcne sa k nemu prihlasoval. Vzhľadom na počet skladieb v každej edícii podujatia, boli to následne hodiny a hodiny spoločnej práce s Kvetkou na Ulici Hviezdoslavovej 14 v Petrovci, v jej dennej izbe, kde bol klavír, na ktorom ona hrala a po hudobnej stránke vylepšovala skladby a ja som podľa toho opravovala, menila a niekedy aj tvorila text. Len takto vylepšené skladby a texty išli spevákom a upravovateľom. Zásadou pri výbere spevákov bolo, keď ide o koncert tanečných a lyrických skladieb, že musia mať za sebou už skúsenosť, resp. nejakú odmenu na miestnych súťažiach, či na Stretnutí v pivnickom poli, alebo sa preukázali ako perspektívni speváci na detských koncertoch. Spevákov na koncertoch sprevádzal Tanečný orchester a Ľudový orchester RTV Nový Sad, o ozvučenie sa postarali profesionáli z RNS a o scénografiu TV NS. To bolo predpokladom kvality samotného premiérového predvedenia skladieb, a následne, že skladby z festivalu nahrá hudobná produkcia v novosadskom rozhlase a že v priamom prenose festival odvysielala aj RTV Nový Sad. Tak sme získavali kvalitný hudobný materiál, ktorý naplno využívali slovenské redakcie jednak pokrajinského verejného servisu, ale aj lokálne médiá: Rádio Petrovec, Rádio Báč, Rádio Kovačica, Rádio Kysáč, Rádio Stará Pazova, Rádio Báčska Palanka, ku ktorým sa po vzniku pridali aj TV Petrovec, TV Kovačica, TV BAP... Takto festival prostredníctvom médií pôsobil na zošľachťovanie hudobného vkusu poslucháčov či divákov, ktorý bol a je aj v súčasnosti pomerne zdevastovaný záplavou umeleckého braku z rozhlasových alebo televíznych frekvencií.

Dnes (28. júla 2021) píšem tieto riadky pripomínajúc si nedožitú sedemdesiatku Kvetoslavy Benkovej (28. júla 1951 – 9. júna 2014), ktorá celé desaťročia prikladala ruky k tomuto podujatiu a má nemalý podiel na jeho vtedy skutočne závideniahodnej úrovni, ktorú potvrdzovali aj recenzie naslovovzatých odborníkov už či domácich alebo zo Slovenskej republiky. Kvetoslava bola a zostala poprednou slovenskou hudobníckou osobnosťou. Muzikologička, skladateľka, hudobná

redaktorka a producentka, upravovateľka, speváčka, predsedníčka a umelecká vedúca KUS Petrovská družina. Kýmkoľvek jej to sily dovoľovali k festivalu prispievala odborne, tvorivo, s ohromitánskou energiou, už či ako členka organizačného výboru, výberovej komisie, odbornej poroty, alebo ako skladateľka, upravovateľka, nezriedka aj speváčka a textárka, ale následne aj ako hudobná producentka. Aj manžela Martina a nevšedne talentované dcéry, Slovenku a Margarétu, priviedla k festivalu, takže by sa dal osobitne sumovať tvorivý prínos rodiny Benkovej k tomuto podujatiu a k našej slovenskej hudobnej tvorbe. Kvetoslava sa neuspokojovala s priemerom. Náročná bola ponajprv k sebe a vyžadovala zodpovednosť a nadpriemer aj od svojich spolupracovníkov.

Festival v Selenči nemal dobré priestorové podmienky, prebiehal aj na školskom dvore, kvôli čomu sa presťahoval aj do Báču. Tam síce priestorové podmienky boli, ale nebolo publika, takže sa toto muselo dovážať, a náročná bola aj organizácia a zabezpečenie nehateného chodu podujatia. Spomínam si na ročník, keď sa dirigent orchestra Juraj Ferík na javisku zrútil v dôsledku dehydratácie. Festival potom pritúlil Petrovec a aj ďalej zostalo pomenovanie Súťaž o slovenskú hudobnú tvorbu, len sa dodalo Selenča – Petrovec.

Po nástupe spoločensko-politickej krízy v Juhoslávii a jej rozpade, po ozbrojených zrážkach a následne nevidanej hyperinflácii, festival sa nekonal. Roku 1991 sa festivalová nitka pretrhla. V novembri roku 1993 som bola vymenovaná za riaditeľku Domu kultúry 28. októbra v Petrovci. Keďže mi záležalo na tomto podujatí, aj napriek pohnutým časom, v akých sme vtedy žili, a zbraniam, ktoré v okolí neutíchali, rozhodla som sa s podporou vedenia Obce (Okresu) Báčsky Petrovec, hospodárskych subjektov, združení a umelcov, festival oživiť. Zhodla sa na tom aj umelecká rada v zložení: Kvetoslava Benková, Ján Šimoni, Jovan Adamov a ja. Dali sme sa do roboty a roku 1995 sa 21. festival zrealizoval v troch koncertoch: tanečných skladieb bolo 13 a po 12 mali tak koncert lyrických, ako aj detských skladieb. Aj napriek zložitým ekonomickým, politickým a finančným pomerom festival sa vydaril a to nám dalo vzpruhu po skončení festivalu rozmýšľať o ďalšom ročníku. Nemali sme vtedy stále finančné zdroje,

a keďže sme chceli zachovať všetky tri jeho koncerty, bolo potrebné postarať sa o desiatky hudobníkov, spevákov, posádku RTV NS, odmeny pre tých najúspešnejších... Odozva sponzorov a priaznivcov festivalu bola však taká, že sme to zvládli. Aj napriek neľahkým časom a obrovskej kríze.

Vtedy bol festival pomenovaný Zlatý kľúč. Členovia umeleckej rady rozoberali niekoľko návrhov a nakoniec schválili môj, a tak sa festival „pozlátil“.

„Hudba je liekom na trápenie duše.“ Potvrdil to 22. ročník (1996), keď počas festivalu odznelo rekordných 50 skladieb: po 18 tanečných a lyrických a 14 detských. Totiž spoločnosť a život sa nám ešte nedostali do dobrých koľají, ale hudobná tvorba, spev, koncerty, tak ako umenie vôbec, nám pomáhalo ľahšie zniesť, po kunderovsky povedané, ten „život niekde inde“. Umeleckej rade v spomenutom zložení sa podarilo zorganizovať aj 23. a 24. ročník festivalu. Roku 1997 odznelo po 16 skladieb na koncerte tanečných a detských skladieb, kým lyrických skladieb v tejto edícii do našej hudobnej klenotnice pribudlo 13.

Keďže taký počet skladieb bol náročný aj na selekciu, aj na korekciu, aj na úpravu, počet spevákov a, pravdaže, aj na orchestre RTV NS, roku 1998 došlo k zmene a v každom z týchto koncertov odznelo po 12 skladieb, čiže súhrnne 36.

Vzhľadom na to, že politická situácia sa v krajine neupokojila, roku 1999 sme zažili 78-dňové bombardovanie NATO alianciou a vtedy sa potvrdilo, že keď zbrane rinčia, múzy mlčia. Následne prišlo k reorganizácii DK 28. októbra v Petrovci, vlastne zániku tejto inštitúcie, a tak v Petrovci odvtedy neodznal žiaden ročník. Našťastie v kolíske podujatia, v Selenči, vybudovali stánok kultúry, a tak od roku 2005 sa festival mohol vrátiť domov. Teraz už ako Festival slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč.

Aj ďalej som sa podieľala na organizácii, či realizácii festivalu. Aj ďalej si Ján Šimoni všetky schôdze, ako aj na všetkých ročníkoch dovtedy, pedantne zaznamenával do svojich zošitov, všetky rozhodnutia, všetky fakty a nebyť jeho zošitov veľa toho by upadlo do zabudnutia. Lebo počas tých pohnutých rokov nie všetky skladby bolo

možné nahráť, lebo aj RTV Nový Sad, ako aj všetky inštitúcie, ledva živorila. Nie všetko našlo miesto aj v bulletinoch, alebo bolo zaznamenané novinármi v médiách. Takže v kontexte už teraz 50-ročného pretrvávania tohto podujatia jeho zošity sú nedoceniteľné. Taká je aj jeho tichá sústavná pozornosť a práca, ktoré venoval Zlatému kľúču.

Lásku k hudbe mi vstúpila rodina, kde sa pri šití spievalo. Spievalo sa aj v kostole, kam som od malička s mamou chodievala. Moja práca a angažovanie aj mimo rodiny, tú lásku iba prehĺbili. Okrem toho hudba ma obdarila početnými známosťami a kamarátstvami. Zlatý kľúč mi vytrasoval spoluprácu s mnohými vzácnymi ľuďmi: Jánom Ďuricom, Jurajom Ferikom ml., maestrom primášom a koncert majstrom veľkého ľudového orchestra Ignácom Shõnom, či maestrom Lučianom-Stefanom Petrovici, Jánom Nosálom, Martinom Kmeťom, Jarmilou Cinkotskou, Samuelom Kováčom st., Ondrejom Maglovským, Máriou Zdravkovičovou, ale aj s celým radom výborných spevákov: Jurajom Kubečkom, Annou a Gustávom Babiakovcami, Katarínou Paraskovou, Zuzanou Gajanovou, Zuzanou Ďukičovou, Milinou Mackovou, Želmírou Benkovou, Júliou a Jozefom Bisákovcami, Jarmilou Kozovou, Jaroslavou Benkovou, Janou Kubečkovou, Avou Máriou Zdravkovičovou, bratmi Gedeľovskovcami, Ľudmilou Berediovou, Annou Zlochovou, Máriou Turanskou, ale aj s celým radom mladších, či mladých spevákov, ktorých som potom zaraďovala do mnohých programov, ktoré som podpísala ako scenáristka.

Pri tejto príležitosti sa jednoducho spomienky vnucujú a nemožno sa im ubrániť. A som presvedčená, že sa tomu brániť ani netreba. Lebo kto si neváži minulosť, nie je hoden budúcnosti, hovorí prislovie. V polstoročnom pretrvávani Zlatého kľúča, čo aj s prestávkami, je veľa vynaloženého úsilia, veľa tvorivých síl, veľa talentovaných mien a osobností, ktoré v ňom nechali nezmazateľné stopy. Hodné úcty. A spomínanie...

Katarína Melegová-Melichová

AKO TO BOLO PO ROKU 1998

V dôsledku nepravnej bezpečnostnej situácie a zložitej politickej a spoločensko-hospodárskej situácie Festival slovenskej hudobnej tvorby *Zlatý kľúč* sa neorganizoval v rokoch 1999, 2000, 2001, 2002, 2003 a 2004.

V roku 2003 bola organizovaná hudobná manifestácia pod názvom *Pop tón*. Organizátorom tejto v podstate obnovenej hudobnej manifestácie, aj keď formálne išlo o nový festival, bola RTV Nový Sad a spoluorganizátorom prvého ročníka bolo Kultúrno-informačné stredisko Kysáč. Patrónmi boli republikové ministerstvo pre kultúru a médiá, pokrajinské sekretariáty pre správu, predpisy a národnostné menšiny, resp. pre informovanie a Generálny sekretariát pre zahraničných Slovákov Úradu vlády Slovenskej republiky.

Poobedňajší koncert detských skladieb a večerný koncert tanečných piesní odznel v sobotu 15. novembra 2003 v štúdiu M novosadského rozhlasu, oba v rozhlasovom priamom prenose. Večerný koncert priamo prenášala televízia. V oboch programoch odznelo po 11 zahlásených skladieb. Interpretov na oboch koncertoch sprevádzal orchester pod vedením Aleksandra Dujina. Hodnotenie odbornej poroty, ktorá pracovala v zložení Juraj Ferík ml., Milina Sklabinská, Tatiana Kolesárová-Gvojičová, Zuzana Týrová a Michal Ďurovka, bolo zvláštne tým, že sa konalo verejne súčtom známok od 1 do 10, a to po každej piesni. O tom, prečo práve tak, a o celkovom umeleckom dojme z festivalu, ktorý naštrbil fakt, že sa niektorí renomovaní speváci vo večernom koncerte trápili s nenaučenými textami a tým uškodili jednotlivým skladbám, sa písalo v týždenníku *Hlas ľudu*. Bol to prvý a posledný ročník festivalu pod tým názvom.

Organizáciu koncertu detských skladieb si prebrala Kovačica, v rámci festivalu *Letí pieseň, letí*. Tento festival pokrajinského charakteru bol založený v Padine roku 1991. Tam sa organizoval dva roky a potom sa presťahoval do Kovačice, kde sa organizoval s malými prestávkami. V roku 2003 sa organizoval v rámci už spo-

mínanej hudobnej manifestácie *Pop tón*, ale len jeden rok. Dodnes sa organizuje pod dovtedajším názvom *Letí pieseň, letí* v Kovačici.

Retrospektíva Festivalu slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč sa uskutočnila 11. septembra 2005. Na verejnom koncerte bolo predvedených 24 tanečných skladieb z minulých ročníkov. Program bol pestrý a návštevnosť bola nad očakávania. Selenčania veľkolepo privítali festival vo svojom prostredí v novom kultúrnom stánku. Bolo vidno, že obecnosť považuje festival za svoju hudobnú manifestáciu, ktorá v Selenči aj vznikla. Koncert bol prenášaný v priamom televíznom prenose. Organizované boli aj početné sprievodné podujatia: v novom dome kultúry bola usporiadaná etnografická výstava a otvorené nové rozhlasové štúdio, v evanjelickom kostole vystúpil cirkevný spevokol zo Slovenskej Ľupče, ktorý bol hosťom Komorného zboru Zvony a prezentovaná bola publikácia Festival slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč autorov Anny Dudášovej a Jána Šimoniho. Všetky subjekty v osade vynaložili maximálne úsilie, aby sa manifestácia vydarila a aby sa účastníci programu a pozvaní hostia cítili v Selenči ako doma.

O niekoľko dní po ukončení XXV. ročníka festivalu bolo zorganizované zasadnutie organizátorov koncertu, na ktorom boli podrobne analyzované všetky otázky súvisiace s prípravami, priebehom a výsledkami celkového podujatia. Analýza bola konkrétna. Poverené osoby boli zodpovedné za plnenie úloh v stanovenej lehote. Okrem menších nedopatrení organizácia koncertu bola veľmi kladne vyhodnotená. Ukázalo sa, že dobre organizovaná tímová práca je zárukou dosiahnutia dobrých výsledkov.

Taktiež bol organizovaný rozhovor u predsedu obce, ktorého sa zúčastnili hlavní aktéri organizácie XXV. ročníka. Vyzdvihnuté bolo, že organizácia tohto retrospektívneho koncertu bola úspešná. Takú mienku vyjadrila aj väčšina odborníkov, ktorí boli zapojení do organizácie festivalu. Prisľúbená bola podpora pri organizovaní ďalších ročníkov festivalu zo strany Obce Báč, Miestneho spoločenstva Selenča, podniku Slovan v Selenči, KUS Jána Kollára, ako zakladateľa, základnej školy, Miestneho odboru Matice slovenskej v Selenči, súkromných podnikateľov a občanov Selenče.

Už polovicou novembra 2005 bolo zorganizované zasadnutie užšieho telesa, na ktorom boli iniciované prípravy pre organizovanie XXVI. ročníka festivalu Zlatý kľúč v žánri tanečných skladieb na rok 2006. Navrhnuté bolo, aby súbeh bol vypísaný v roku 2005, čo bolo aj uskutočnené (súbeh bol vypísaný 10. decembra 2005). Prípravy na organizovanie XXVI. ročníka festivalu pod názvom *Zlatý kľúč – Selenča 2006* prebiehali od začiatku roka 2006. Zvolený bol nový organizačný výbor, ktorého predsedom sa stal Jozef Gašparovský. Tento výbor mal potom na starosti organizovanie ďalších ročníkov festivalu, ktorý bol najprv premenovaný na *Festival slovenskej tanečnej hudobnej tvorby Zlatý kľúč* a neskôršie na *Festival slovenskej populárnej hudby Zlatý kľúč*.

Jozef Gašparovský, ktorý sa stal predsedom organizačného výboru uvedeného festivalu, mal na starosti organizáciu tejto hudobnej manifestácie v rokoch 2005 až 2014 (plných 10 rokov). Ako sám hovo-

rí, jeho úlohou ako manažéra bolo zoskupiť kvalitných ľudí, ktorí spoločnými silami dosiahnu zadaný cieľ, čo v tomto prípade znamenalo kvalitný hudobný koncert. Podarilo sa mu zoskupiť inovatívny tím, ktorý vynaložil veľa úsilia na skvalitnenie *Zlatého kľúča*. Vytvorené bolo ovzdušie, ktoré inšpirovalo ľudí, aby s väčším elánom pristupovali k práci. V revuálnej časti vystupovali známe mená hudobnej scény. Festival nadobúdala ďalšie nové rozmery v podobe

seminárov pre mladých autorov a interpretov. Na jednom zo seminárov prednášal aj známy skladateľ Kornelije Bata Kovač. To znamená, že *Zlatý kľúč* nebol iba súťažou, ale umožnil aj zdokonaľovanie. Jozef Gašparovský sa snažil, aby festival bol miestom, na ktorom sa mladí skladatelia, textári, upravovatelia a speváci môžu uplatniť a afirmovať. Zároveň mali možnosť učiť sa od starších a získavať nové skúsenosti na scéne. Zasadzoval sa tiež o to, aby sa nestratila kontinuita v organizovaní tohto hudobného podujatia.

Keď ide o žáner detských skladieb, situácia bola trochu zložitejšia. Ako už bolo uvedené, najprv sa v roku 2003 organizoval festival tanečných skladieb pod názvom *Pop tón* v štúdiu M novosadského rozhlasu. V rámci toho koncertu boli predvedené aj detské skladby, ktoré sa predtým predvádzali v rámci festivalu *Zlatý klúč*. Okrem toho tu odzneli aj detské skladby, ktorých predvedenie sa predtým konalo v rámci festivalu slovenských tanečných piesní pre deti pod názvom *Letí pieseň, letí*. Zakladateľmi tohto festivalu boli **Pavel Tomáš st.** a Ján Petráš ml. – Učo. Od roku 2004 dodnes sa tento festival organizuje v Kovačici, a v tomto roku zaznamenáva 30. narodeniny. Teda žáner detských skladieb zo *Zlatého klúča* sa pripojil k festivalu *Letí pieseň, letí*.

Organizovanie koncertov lyrických skladieb si prebral Kultúrno-umelecký spolok Zvolen v Kulpíne. Na jednom zo zasadnutí uvedeného spolku hudobný redaktor novosadského rozhlasu Ondrej Maglovský navrhol, aby sa v Kulpíne pokračovalo v tom, čo už bolo organizované v rámci Festivalu slovenskej hudobnej tvorby *Zlatý klúč*, teda koncerty lyrických skladieb. O krátky čas bol založený organizačný výbor, ktorého predsedom sa stal **Pavel Gaža**, produkčný v Televízii Nový Sad. Na zasadnutí organizačného výboru sa uzhodli, aby sa toto hudobné podujatie organizovalo pod názvom *Festival nových slovenských lyrických piesní Kulpín*. Prvý ročník uvedeného festivalu bol organizovaný už v roku 2006 a prvý verejný koncert odznel v exteriéri kulpínskeho kaštieľa. Organizátori tohto podujatia mali maximálnu podporu inštitúcií a úradov doma a v zahraničí. S cieľom dosiahnuť maximálnu

kvalitu, všetky skladby boli nahraté za sprievodu ľudového orchestra RTV v štúdiu RTV Nový Sad.

Tento festival bol organizovaný v rokoch 2006 až 2011. Obohatil našu hudobnú klenotnicu o 83 nových lyrických skladieb, ktoré poslucháči majú možnosť počúvať prostredníctvom rozhlasových staníc v slovenskej reči. Je veľká škoda, že tento festival zanikol. Zostali sme tak ukrátení o nové skvosty z tohto hudobného žánru.

RECENZENTKY O KNIHE

O publikácii z pohľadu hudobníka, a tak trošku aj organizátora

Ako bolo tomu uvedené v texte publikácie, „selenčský festival je hudobné podujatie, ktoré má širší spoločensko-kultúrny význam, a ktorá podnecuje hudobnú tvorbu“. Z pohľadu niekdajšej umeleckej riaditeľky a koordinátorky festivalu (2015 – 2019) si dovoľím vyjadriť vďaku za skutočne detailné informácie, ktoré prostredníctvom publikácie získavame, obdiv k odvedenej práci všetkých dejateľov, ľútosť, že som sa k viacerým poznatkom a informáciám nedostala skôr a v neposlednom rade nádej, že publikácia budúcim ročníkom a organizátorom podujatia poslúži ako svojrázna príručka a vzácny zdroj informácií, či inšpirácie. Organizáciu a priebeh festivalu, aký poznáme v prítomnosti by sme iba ťažko mohli prirovnávať k tomu obdobiu, kedy sa festival vyvíjal, teda, k jeho aktívnym začiatkom. V uponáhľanej dobe konzumu, kde sa skôr čas vníma ako nepriateľ, a nie ako prostriedok k dôkladnému dozretiu nápadu, by zrejme pokus vytvoriť podujatie zahrňujúce v sebe hudbu rôznych štýlov a organizovať ho pod súčasnými spoločenskými podmienkami v našom prostredí bol absurdný. Hudobných odborníkov ubudlo, mladí ľudia nemajú záujem, motiváciu a v podstate ani víziu zmyslu svojej aktivity, organizácia „stojí peniaze“. Podľa uvedených faktov, ktoré sú zverejnené v publikácii zároveň konštatujeme, ako samotný zrod a následne vývoj festivalu a všetkých jeho organizačno-umeleckých zložiek ozaj vyplýval IBA z obrovskej dávky entuziazmu jeho zakladateľov, organizátorov a hudobných odborníkov, ktorí svoju prácu odvádzali svedomite a každým novým ročníkom festivalu prichádzali s novými nápadmi, novou dramaturgiou, prípadne organizačnými pravidlami, v konečnom dôsledku – s novými odborníkmi, ktorí svojské, skôr ochotnícky spracované skladby v raných festivalových ročníkoch

transformovali do štýlu, v tom čase, moderného. Počas dvadsiatich ôsmich rokov festivalu, kedy boli zaznamenané tak pokroky v každom aspekte, ako aj nevyhnutné problémy, v podstate sledujeme RAST jedinečného podujatia, akým „selenčský festival“ zjavne bol. Všetci uvedení dejatelia, ktorí sa v rokoch 1970 až 1998 pričínili k organizácii festivalu, ktorí tvorili nové piesne, texty, úpravy, interpretovali, podľa uvedeného – a pamätám si, (...bola som dieťaťom, ktoré húževnato sledovalo aj prácu výberovej komisie, v ktorej roky pôsobila moja mama Kvetoslava Benková, oprávanie skladieb, textov, úpravy skladieb pri klavíri, dlhé telefonáty s kolegami organizátormi, skúšky s rozhlasovými orchestrami, nahrávanie v Štúdiu M Novosadského rozhlasu...) že tomu ozaj bolo tak – tvorili jeden veľký tím zánietencov, ktorí nezištne tvorili... Vytvorili jeden pevný základ jedinečnému hudobnému podujatiu vnímaného nielen v našom prostredí. Festival, ktorého názov sa behom rokov viackrát zmenil, na svojom javisku prezentoval tri, ba až štyri hudobné žánre (lyrické, detské a tanečné piesne, určitú si dobu aj piesne angažované), tri až štyri koncerty, množstvo účastníkov, tak ochotnícke ako aj neskôr profesionálne orchestre, zapojil do práce na skladbách zvukne mená vtedajšej hudobnej produkcie Novosadského rozhlasu a hudobných odborníkov tak z radov Slovákov, ale aj iných. V období, ktoré je v publikácii zachytené ma nesmierne zaujala informácia, ako roku 1974 (teda, v útlom veku festivalu) prišlo na súbeh 50 (!) skladieb – zrejme – päťdesiatich autorov, z ktorých výberová komisia vybrala tie, ktoré zodpovedali štýlovým a umeleckým parametrom. Už dlhý čas organizačný výbor aktuálneho festivalu Zlatý kľúč zaoberajúci sa povedzme populárnym hudobným žánrom má problémy získať aj tých minimálnych 12 skladieb (počet, ktorý sa v priebehu vývoja festivalu ukázal ako adekvátny na kvalitné spracovanie a ktorý súvisel a zapadol aj do časového termínu priameho televízneho prenosu) a často sa rôzni autori musia dodatočne osloviť, aby priložili „ruku k dielu“. Takisto sa mi zaujímavým zdal nasledujúci fragment z textu súvisiaceho s festivalovým ročníkom 1978: „Porota mala a musela mať na zreteli fakt, koľko z tých piesní sa stane skutočným majetkom širšieho publika, koľko z nich navyše bude objavovať a udávať nový

tón progresívneho vývoja slovenskej hudby. Je síce pravda, že obľúbené, ba až zľudovené piesne vždy musia mať umeleckú kvalitu, no na druhej strane sme svedkami toho, že umelecky náročné skladby si hravo získavajú poslucháčov. Kritériá sa nesmeli zjemňovať, lebo aj samotný zrod Súťaže bol podmienený snahou o obohatenie a skvalitnenie hudobnej tvorby. Toto podujatie malo za cieľ byť stimulátorom pre tvorbu aj v mimofestivalovom období, teda po celý rok, usmerňovať autorský front k prezentácii svojich najlepších sil a kvalít a zasadzovať sa o presadzovanie kvality. „Aj napriek tomu, že už v dnešnej dobe vnímame hudobnú produkciu, ktorá patrí roku 1978 za „staromódnu“, v súvislosti s tendenciami a trendmi tej doby (kedy autori sledovali veľké svetové hudobné festivaly, akými bolo San Remo, Eurovízia, ale aj tie „lokálne“ – Opatija, Beogradsko proleće atď.), uvedený poznatok mal v cieľi animovať všetkých ku kreativite, učeniu o moderných hudobných štýloch, zvlášť keď išlo o detské a tanečné skladby. V súčasnosti sa aj napriek úplnej dostupnosti všetkých možných hudobných štýlov a trendov prostredníctvom internetu vo forme audio či video nahrávok, hudobných skladateľských, speváckych kurzov, školení a podobne a samým tým aj obrovskej možnosti zdokonaľiť vlastný hudobný štýl a repertoár aktuálnych autorov festivalu skôr inklinuje k tomu „staromódnemu“, tak po textuálnej, ako aj po hudobnej stránke. Akoby sme na sebe prestali pracovať... O tom, ako sa noví autori nezapájajú do procesu realizácie festivalu a tých skúsenejších ubúda, autor informuje už prostredníctvom fragmentu zo zápisnice Organizačného výboru z r. 1985. Ten zvyk sa v priebehu festivalových ročníkov ďalej iba umocňoval. V súčasnosti terajší festival Zlatý klúč bojuje s daným problémom oveľa viac. Hoci technologické vymoženosti súčasnosti ponúkajú modernejší, kvalitnejší prístup k hudobným skladbám, aktuálny Zlatý klúč a jeho produkciu iba ťažko možno prirovnať k produkcii toho „starého“ festivalu, počas ktorého sa hudobný archív (nielen) Novosadského rozhlasu naplnil množstvom nahrávok rôznych hudobných štýlov, skladieb spievaných po slovensky, ktoré si dodnes nachádzajú obľubu u poslucháčov (nielen) staršej generácie. „Hovorilo sa o tom, že Súťaž je naša, nielen selenčská, nielen slovenská; je vojvodinská

a bude takou, akú si ju vytvoríme. Zdá sa, že uvedené myšlienky a konštatácie sú aj dnes aktuálne.“ „Treba zapojiť a angažovať širší kruh ľudí, čo by predstavoval lepší predpoklad pre jej skvalitnenie. Súťaž sa už stala záležitosťou celkovej slovenskej komunity žijúcej v týchto končinách.“ „Hoci máme kritické pripomienky na kvalitu Súťaže, čo je dobre, a hoci sa nám zdá, že to nevyznieva tak, ako si prajeme, predsa je tu kvalita, sú skladby, ktorých sa ľudia dožadujú a treba ísť dobre vyšliapanou cestou.“ Prínosom publikácie je v nemalej miere aj časté a precízne definovanie všetkých problematických prvkov, ktoré boli vyslovené v rámci súvah Organizačného výboru festivalu a ktoré mali predovšetkým za úlohu konštruktívne kritizovať každý jeden ročník festivalu s cieľom posunúť jeho vývoj dopredu. Publikácia vychádza práve v období, keď „náš“ Zlatý kľúč už oslávil svoje štyridsiate narodeniny. Som si istá, že jej vydanie prišlo vhod, aby širšej verejnosti poskytlo jednak vzácne informácie o vývoji festivalu a aby podnietilo nás všetkých, ktorí sme sa v posledných rokoch pričínili o jeho realizáciu, porozmýšľať nad tým, ako ďalej. Autorovi tejto vzácnnej publikácie, pánovi Jánovi Šimonimu v prvom rade ĎAKUJEM, ako dieťa, ktorého prvý verejný spevácky výstup bol na doskách selenčského javiska, ako dcéra manželského páru, Kvetoslavy a Martina Benkovcov, ktorí výrazne prispeli tak k vývoju samotného festivalu, ako aj zveľadeniu a obohateniu hudobnej klenotnice vojvodinských Slovákov, ako autorka skladieb, textárka, či interpretka a v neposlednom rade ako entuziastka, ktorá festival a jeho organizáciu zažila aj z tej druhej strany, v zákulisí. Kiežby vzácne poznatky a smernice vyplývajúce z publikácie posunuli „selenčský festival“, teda aktuálny Zlatý kľúč dopredu a to v každom ohľade.

Mgr.art. Slovenka Benková Martinková ArtD

Aby nezapadlo prachom zabudnutia...

Verba volant, scripta manet

Povedané uletí, napísané pretrvá

Po každom podujatí v oblasti kultúry zostávajú diela ľudskej tvorivosti, talentu, ktoré dlhšie alebo kratšie pretrvávajú vo vedomí ľudí, v digitálnych zápisoch a natrvalo v tlačенých podobách. O to vzácnejšie je preto tlačaná publikácia, ktorá sa venuje tomu-ktorému podujatiu a tak natrvalo pre budúce generácie zachová skutočnosť, ktoré poznačili jednotlivé ročníky, účastníkov jednotlivých edícií, podmienky za akých akcia prebehla, mená ľudí, ktorí sa o to-ktoré dielo či ročník podujatia pričinili už či umelecky, organizačne, zabezpečením finančných predpokladov...

Kniha, ktorú čitateľskej obci predkladá a podpisuje Ján Šimoni je jednou z takých vzácných dokumentov o podujatí, ktoré pretrvávajú s malými prestávkami už viac ako polstoročie pod rôznymi názvami v priebehu tých všetkých rokov a v súčasnosti pod názvom Festival populárnej slovenskej hudby Zlatý kľúč. Od začiatku Ján Šimoni bol nielen súpútnikom tohto nášho hudobného festivalu, ale zaslúžil sa v značnej miere, že ho máme do dnešných dní. Navyše, bol tým vzácnym človekom, ktorý všetko, čo súviselo s festivalom, zapisoval, archivoval a teraz život festivalu v rokoch 1970 – 1998 zhrnul do tejto knižky. Pre súčasníkov, ale aj pre budúce generácie. Aby fakty nezapadli prachom zabudnutia. Ale aj aby prach zabudnutia z uvedených ročníkov Zlatého kľúča odviaľ.

Je prenáramným šťastím, že okolo festivalu, ktorý nezačínal organizačne ako veľmi náročný, sa vytvorila skupina chtivých, tvorivých ľudí, ktorý z neho vyiplali podujatie pozostávajúce z koncertov detských, lyrických a tanečných skladieb za sprievodu orchestrov RTV Nový Sad a s účasťou rozhlasových spevákov. Nové generácie talentovaných interpretov si festival nachádzal a pestoval na detskom koncerte a vyrastali z neho speváci, ktorí sa nezahanbili ani na medzinárodných festivaloch. A skladby z festivalu hudobní

redaktori rádiových a televíznych vysielaní s radosťou zaraďovali do programov týchto médií.

Aj keď vo svojom živote festival mal niekoľkoročných prestávok vždy sa ho podarilo oživiť. Lebo tvorivému tímu, ktorý sa okolo neho vytvoril, záležalo na jeho ďalšom pretrvávajú a bol vstave všetky zátarasy a problémy na ceste k tomu cieľu prekonať. O tom je táto kniha. O festivale a o ľuďoch, ktorí ho organizovali, ktorí naň prispievali, ktorí zabezpečili na jeho náročný priebeh financie... A pri tom sami to robili bezplatne. Bez vystatovačnosti, bez finančnej úhrady, tichučko, mimo priamych televíznych prenosov. Preto je prenáramne dôležité, že ich mená sú v tejto knižke zapísané. Aj pre budúcnosť, ale aj pre súčasnosť, v ktorej sa niektorí správajú akoby oni v aktuálnom tisícročí začínali stavať Zlatý kľúč od základov, akoby na ňom už neboli na stovky vyspievaných kvalitných skladieb rôznych žánrov, napísaných textov umeleckej výpovednej hodnoty, ktoré vyznievali v dokonalom súlade s hudbou, akoby už pred nimi tvorivý tím roky nevkladal svoju energiu, tvorivosť a kus svojho života do chodu zložitého tohto organizmu akým sa tento festival stal. A akurát ten tím ho dostal na piedestál Zlatého kľúča.

Kniha je vzácnym prínosom k zviditeľneniu tých ľudí, ktorí tvorili jadro toho tímu, k dokladovaniu „pozlátenia“ Zlatého kľúča, k jeho rastu, k ozrejmieniu niektorých faktov a detailov, ktoré si po všetky tie roky autor knihy pedantne zapisoval do svojich zošitov. Nebyť aj Jána Šimoniho určite by toto podujatie nepretrvalo do dnešných dní a nebyť jeho mravčej práce kronikára, festival by nedostal k svojmu 40. ročníku túto vzácnu publikáciu, za ktorú mu budú vďační všetci tí, ktorí sa podieľali na jeho raste alebo ich rodinní príslušníci (lebo mnohí sa už na nás pozerajú z nebeských výšin), ale budú vďační aj tí, ktorých bude či teraz alebo v budúcnosti zaujímať minulosť podujatia, ktoré prebiehalo roky v troch koncertoch, z ktorých v rámci neho dnes zostal iba jeden a z detského je osobitný festival.

Podujatie akým je tento festival si zaslúžilo dostať svoju publikáciu dôstojnú Zlatého kľúča. Jánovi Šimonimu sa to podarilo. Vďačíme mu, že nám dvere na minulosť festivalu touto knižkou odomkol a dnu nás voviedol. Lebo *Povedané uletí, napísané pretrvá* (Verba vo-

lant, scripta manet) hovorí latinské príslovie. Zlatý kľúč mal to šťastie, že v autorovi tejto publikácie mal dlhé roky nielen dobrého organizátora, ale aj kronikára, aby toto podujatie aj v písanej podobe pretrvalo.

Katarína Melegová-Melichová

Doslov

V príprave materiálu a písaní textu tejto knižky som mal česť spolupracovať s osobnosťami, ktoré mi ochotne pomáhali v tejto mojej práci. Chcem sa poďakovať knihovníckam v Knižnici Štefana Homolu v Petrovci, ktoré mi umožnili vyhľadať články o festivale v týždenníku Hlas ľudu od roku 1970 a naďalej, ako i iné články súvisiace s festivalom. Ochotne mi ich kopírovali a poskytli na použitie. Chcem sa poďakovať aj svojim vnučkám Isidorke a Teodorke za poskytnutú pomoc v prípravných prácach pri zostavovaní publikovaného materiálu. Vďaka patrí aj Kataríne Melegovej-Melichovej, ktorá skontrolovala celý materiál a pomohla v jeho upravení. Taktiež sa chcem poďakovať aj Anne Francistyovej za fotografie, ktoré vyhľadala a zabezpečila pre obrázkovú časť publikácie. Veľká vďaka patrí Jozefovi Gašparovskému, predsedovi Združenia pre zachovanie tradícií, kultúry a umenia Selenča, a Malvine Zolňanovej, predsedníčke KUS – u Jána Kollára v Selenči, ktorí mali na starosti zabezpečenie finančných prostriedkov pre vydanie tejto knihy. Nakoniec vďaka všetkým, ktorí sa na ten, alebo onen spôsob pričinili, aby táto knižka uzrela svetlo dňa.

Pramene informácií, ktoré boli využité pri zostavovaní tejto knihy

1. Už spomenutá publikácia vydaná roku 2005 pod názvom *Festival slovenskej hudobnej tvorby Zlatý klúč*, ktorej autormi sú Anna Dudášová a Ján Šimoni, autor tejto knižky.

2. Bulletin vydané pri príležitosti organizovania verejných koncertov Súťaže alebo neskôršie Festivalu slovenskej hudobnej tvorby, ktorých autor publikácie bol poväčšine členom redakcie.

3. Písomné záznamy zo zasadnutí všetkých orgánov Súťaže resp. Festivalu slovenskej hudobnej tvorby. Autor tejto publikácie pripravoval zasadnutia orgánov, podával správy, evidoval uzávery zo zasadnutí a staral sa o ich realizáciu. O všetkom má kompletnú písomnú dokumentáciu, ktorá je tu naplno využitá, a ktorej nieto na iných miestach.

4. Články z týždenníka Hlas ľudu, v ktorých sa podávali informácie o priebehu každého ročníka Súťaže resp. Festivalu slovenskej hudobnej tvorby. Týždenník Hlas ľudu sa od samých začiatkov zapojil do organizácie tohto hudobného podujatia. Ako spoluorganizátor týždenník vypisoval súbehy, tlačil propagačný materiál a prostredníctvom svojich novinárov informoval slovenskú verejnosť o priebehu tohto nášho najvýznamnejšieho hudobného festivalu. Novinári sa zúčastňovali zasadnutí orgánov festivalu a písali o ňom v afirmatívnom zmysle, ale i kriticky o problematike súvisiacej s organizovaním festivalu a o priebehu verejných koncertov. Tým prispievali k afirmácii a rastu festivalu, za čo im patrí veľká vďaka. Treba spomenúť ich mená a to chronologicky: Adam Rago, Ján Cicka, Jarmila Cinkotská, Katarína Melegová, Anna Dudášová, Juraj Bartoš, Anna Francistyová.

Okrem uvedených novinárov o priebehu verejných koncertov festivalu sústavne informoval aj Novosadský rozhlas a Televízia Nový Sad – redakcie programov v slovenskej reči.

Autor tejto publikácie sa zúčastňoval rôznych zasadnutí kde sa rozoberala problematika súvisiaca s festivalom a snažil sa svojim diskusnými príspevkami afirmovať toto hudobné podujatie, ktoré sa stalo našim spoločným hudobným, kultúrnym a spoločenským vlastníctvom. Do budúca bude takým, o aké sa všetci spoločne pričínime.

OBRÁZKOVÁ ČASŤ

Anna Babiaková

Zuzana Gajanová

Jana Kubečková

Elena Lomenová

Vlasta Fađošová

Andrea Vozárová

Ľudmila Berediová-Stupavská

Slovenka Benková

Sabina Trbarová

Kvetoslava Benková

Mária Turanská

Mária Súdiová

Jarmila Kozová

Jaroslava Benková

Anička Petrášová

Božena Bažiková

Slavica Tadićová a Ondrej Maglovský (harmonika)

Mária Fadóšová

Ervín Malina

Jozef Bisák

Štefan Urbanček

Miroslav Madacký

Ján Dobrík

Pavel Cerovský

Anna Zlochová

Anna Udvaryová

Júlia Bisáková

Ava Mária Zdravkovičová

Tatiana Pavlovová

Eva Omastová

Juraj Súdi starší

Boris Babík a Ján Nosál (harmonika)

Bratia Vladimír a Ján Gedeľovskovci

Bratia Juraj a Ján Súdirovci

Bratia Ján a Miroslav Zvarovci

Sabína Trbarová a Rastislav Struhár

Juraj Kubečka a Mária Súdiová

Bratia Juraj a Ján Súdiovci a Mária Turanská

Vladimír Čáni, Pavel Cerovský a Vladimír Mega

Slovenka, Margareta a Kvetoslava Benkove

*Lúdia Kodričová a Pavel Cerovský
v revuálnej časti koncertu
festivalu*

*Ljiljana Petrovičová
v revuálnej časti koncertu
festivalu*

Leonóra Súdiová ako najmladšia účastníčka na festivale

Sestry Margaret a Slovenka Benkove

Jana Funtíková

Melisanda Fúseková

Miroslav Cerovský

Ema Madacká, Helena Stankovičová a Marcela Čániová

Moderátori Ján Chalupka a Marta Lešťanová

*Moderátori Mária Búriková
a Daniel Dudok*

*Pozdravné príhovory Ondreja
Vargu a Jána Šimoniho*

Odborná porota

Novináři a odborná porota

Ján Šimoni podáva správu o festivale na zasadnutí slovakistov

Dirigent Juraj Ferík ml. prezerá bulletin

O B S A H

1. Slová na úvod	3
2. Zrod, rast a dospievanie festivalu	5
3. I. ročník – 1970 (Selenča).....	6
4. II. ročník – 1971 (Selenča)	8
5. III. ročník – 1972 (Selenča).....	9
6. IV. ročník – 1973 (Selenča).....	10
7. V. ročník – 1974 (Selenča)	12
8. VI. ročník – 1976 (Selenča)	14
9. VII. ročník – 1977 (Selenča).....	21
10. VIII. ročník – 1978 (Báč).....	23
11. IX. ročník – 1979 (Báč)	25
12. X. ročník – 1980 (Báč)	28
13. XI. ročník – 1981 (Selenča – Petrovec).....	31
14. XII. ročník – 1982 (Selenča – Petrovec).....	35
15. XIII. ročník – 1983 (Selenča – Petrovec)	39
16. XIV. ročník – 1984 (Selenča – Petrovec).....	42
17. XV. ročník – 1985 (Selenča)	48
18. XVI. ročník – 1986 (Selenča).....	55
19. XVII. ročník – 1987 (Selenča)	56
20. XVIII. ročník – 1988 (Selenča – Petrovec , 88).....	58
21. XIX. ročník – 1989 (Selenča – Petrovec 1989).....	60
22. XX. ročník – 1991 (Petrovec).....	63
23. XXI. ročník – 1995 (Petrovec).....	67
24. XXII. ročník – 1996 (Petrovec – Zlatý kľúč , 96)	71
25. XXIII. ročník – 1997 (Petrovec – Zlatý kľúč , 97)	74
26. XXIV. ročník – 1998 (Petrovec – Zlatý kľúč , 98)	77
27. Stručný prehľad doterajších ročníkov Súťaže (Festivalu) o slovenskú hudobnú tvorbu (1970 – 1998).....	93

28. Chronologický zoznam autorov hudby s počtom skladieb v jednotlivých žánroch (1970 – 1998).....	95
29. Niektoré osobnosti, ktoré podstatnejšie prispeli k založeniu, rozvoju a afirmácii Festivalu slovenskej hudobnej tvorby.....	102
30. O niektorých autoroch skladieb	118
31. Mienky a postrehy o festivale z dnešného zorného uhla	127
32. Ako to bolo po roku 1998.....	136
33. Recenzentky o knihe	141
34. Doslov.....	148
35. Pramene informácií, ktoré boli využité pri zostavovaní tejto knihy	149
36. Obrázková časť	151

Ján Šimoni

Festival slovenskej hudobnej tvorby

Zlatý kľúč

1970 – 1998

Recenzentky

Katarína Melegová-Melichová

Slovenka Benková-Martinková

Vydavatelia

Združenie pre zachovanie kultúry, tradícií a umenia *Selenča*

Kultúrno-umelecký spolok Jána Kollára v Selenči

Za vydavateľov

Jozef Gašparovský

Malvína Zolňanová

Jazyková úprava

Jarmila Stojimirovič

Obálku navrhla

Andra Merníková Šimonová

Finančne podporili

ÚRAD
PRE SLOVÁKOV
ŽIJÚCICH
V ZAHRANIČÍ

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí

Obec Báč

Pokrajinský sekretariát pre vzdelávanie, správu,
predpisy a národnostné menšiny – národnostné
spoločenstvá

Technická príprava a tlač

Tlačiareň Futura

ISBN

978-86-903798-0-4

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

78.091.4(=162.4)(497.113)*1970/1998"

ŠIMONI, Ján

Festival slovenskej hudobnej tvorby Zlatý kľúč : 1970-1998 / Ján Šimoni. - Selenča : Združenie pre zachovanie kultúry, tradícií a umenia : Kultúrno-umelecký spolok Jána Kollára v Selenči, 2021 (Nový Sad : Futura). - 178 str. : ilustr. ; 22 cm

Tiraž 100. - Str. 145-147: Aby nezapadlo prachom zabudnutia--- / Katarína Melegová-Melichová.

ISBN 978-86-903798-0-4 (ZZKTU)

a) Фестивал словачког музичког стваралаштва "Златни кључ" – 1970-1998

COBISS.SR-ID 51919113